

خارج الفقہ

۲۰-۷-۱۴۰۴ فقه اکبر ۳

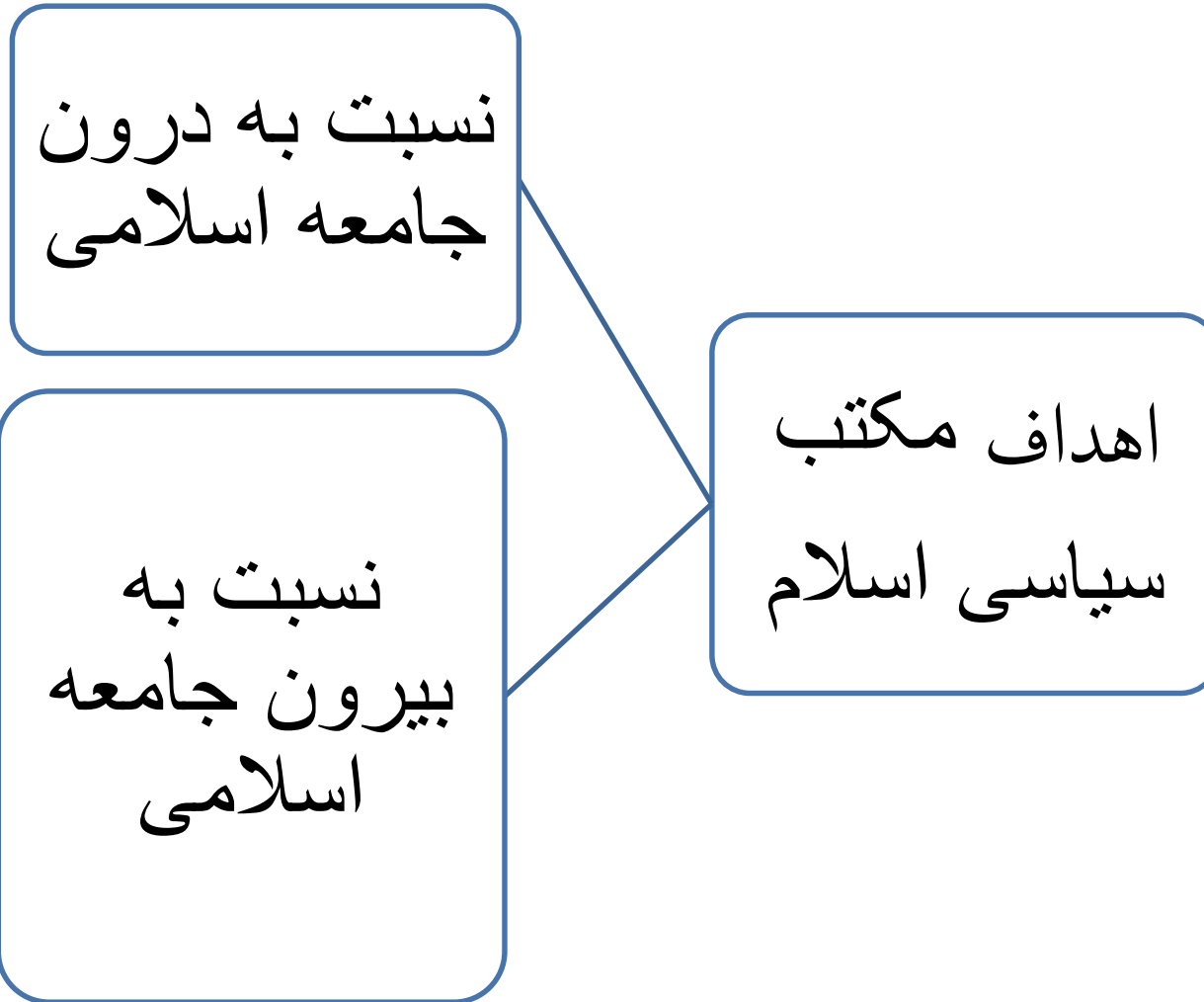
۱۱

(مکتب و نظام سیاسی اسلام)

دراسات الاستاذ:

مهدي الهادي الطهراني

اهداف مكتب سياسى اسلام

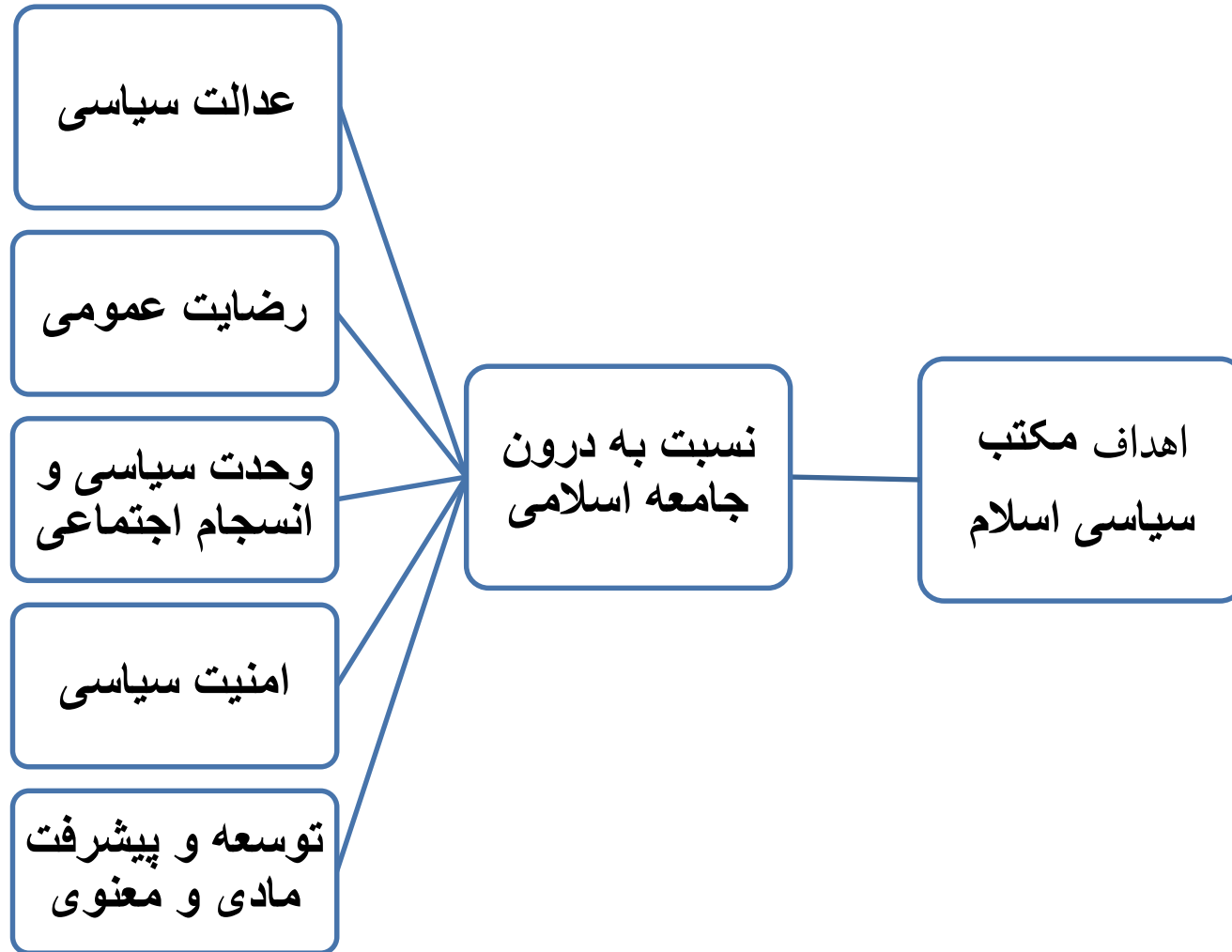
اهداف مكتب سياسى اسلام

نسبت به درون
جامعه اسلامى

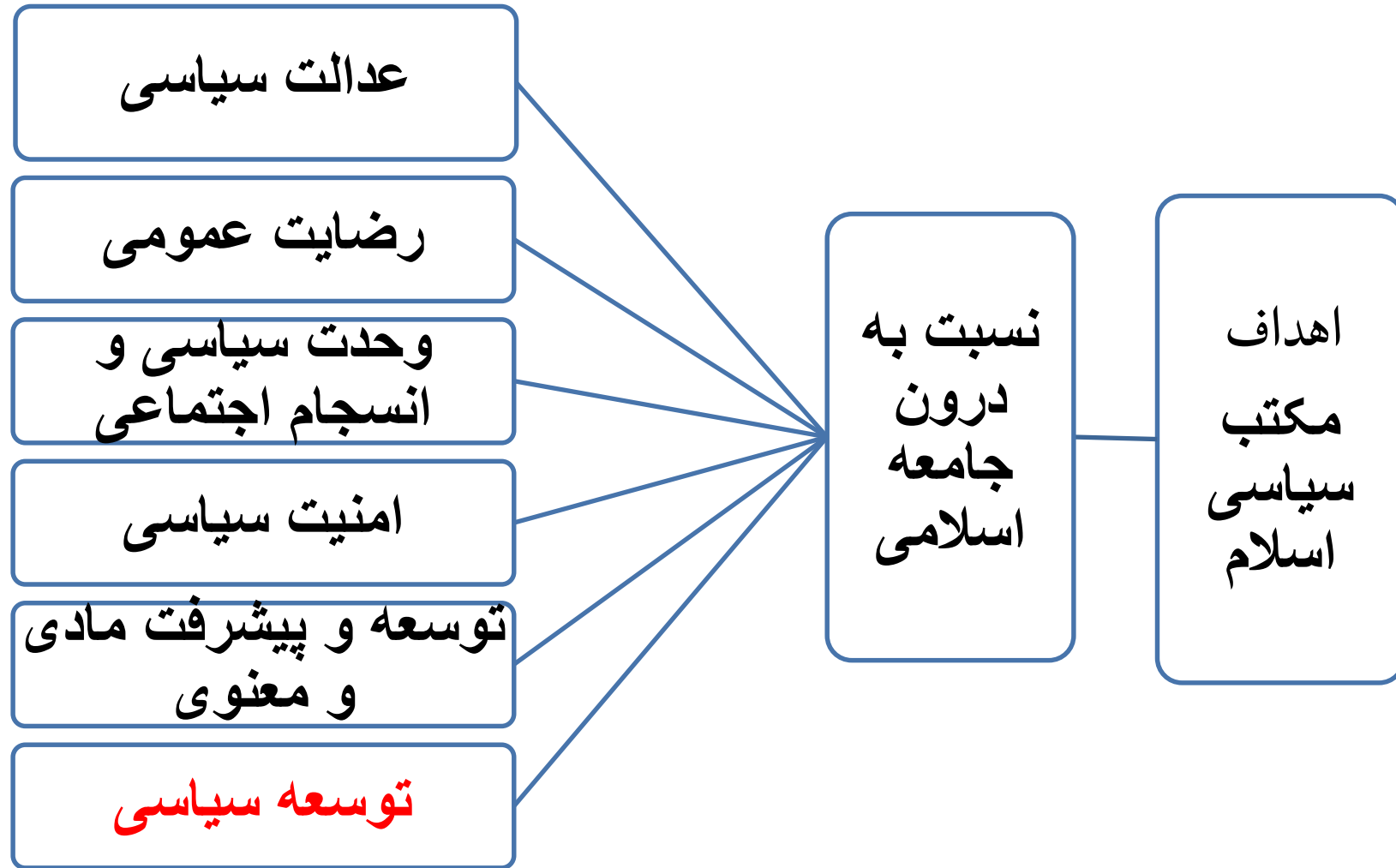
نسبت به
بيرون جامعه
اسلامى

اهداف مكتب
سياسى اسلام

اهداف مكتب سياسى اسلام

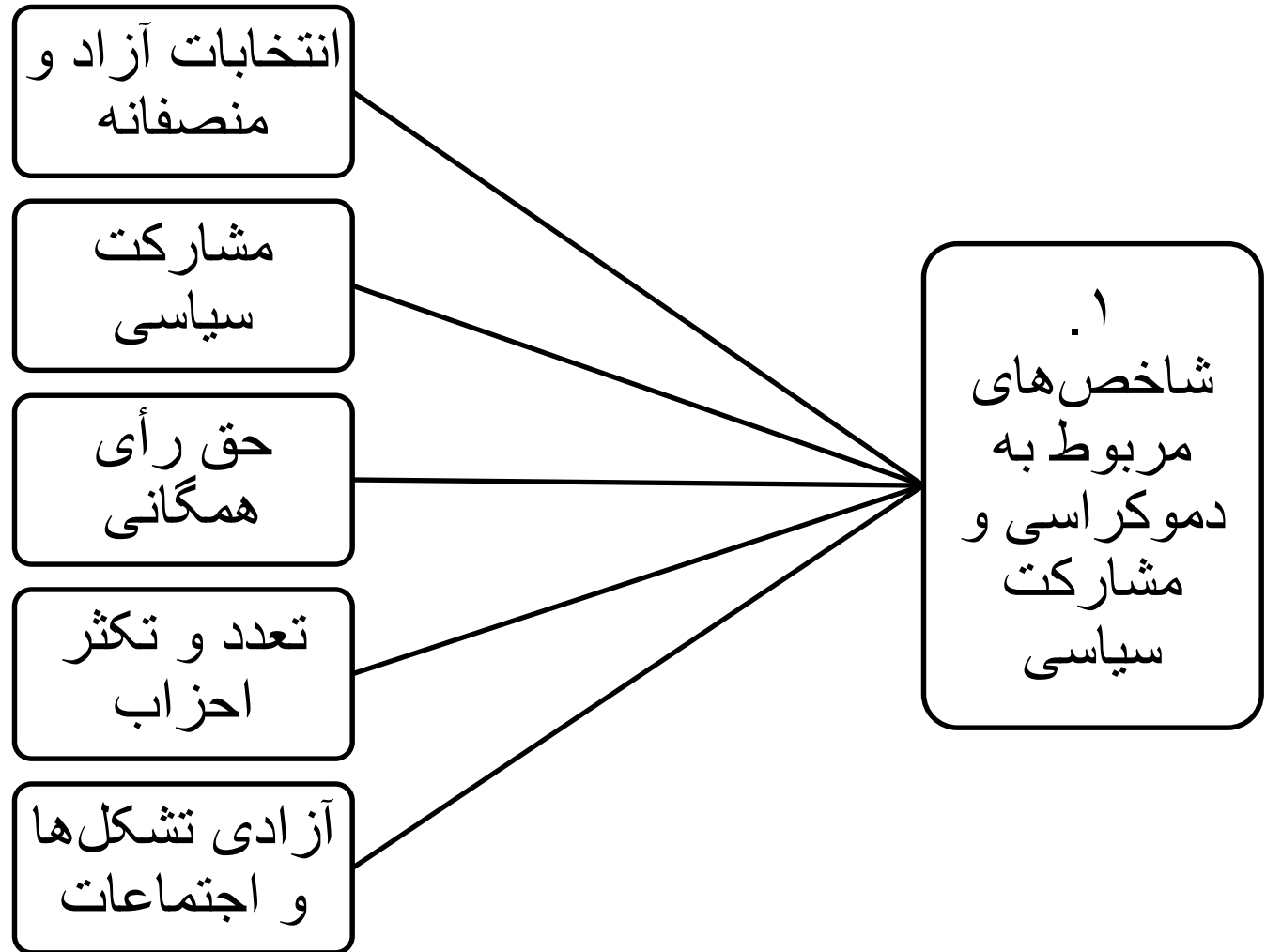
اهداف مكتب سياسى اسلام

شاخص های توسعه سیاسی

- شاخص های توسعه سیاسی معیارهایی برای سنجش میزان بلوغ، سلامت و کارآمدی نظام سیاسی یک کشور هستند.
- این شاخص ها تنها به "حکومتداری" محدود نمی شوند، بلکه مشارکت شهروندان، حاکمیت قانون و میزان پاسخگویی دولت را نیز در بر می گیرند.

شاخص های توسعه سیاسی

شاخص های توسعه سیاسی

- ۱. شاخص های مربوط به دموکراسی و مشارکت سیاسی

- این شاخص ها بر حق مردم برای تعیین سرنوشت خود تمرکز دارند.

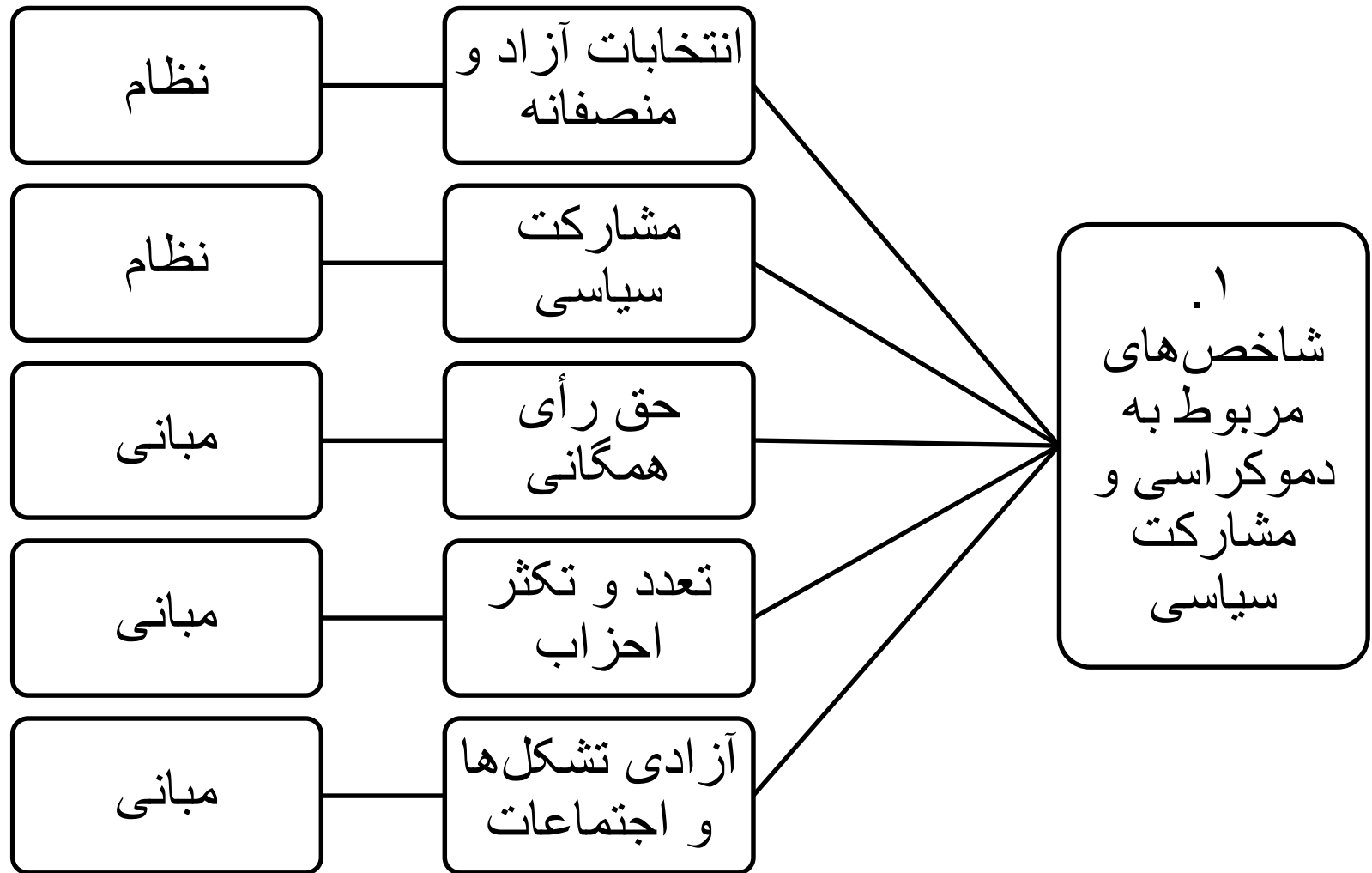
شاخص های توسعه سیاسی

- انتخابات آزاد و منصفانه: برگزاری دوره‌ای انتخابات بدون تقلب، با امکان رقابت احزاب مختلف و احصای آرای واقعی.
- مشارکت سیاسی: درصد مشارکت مردم در انتخابات، حضور در تظاهرات مسالمت‌آمیز، عضویت در احزاب و نهادهای مدنی.

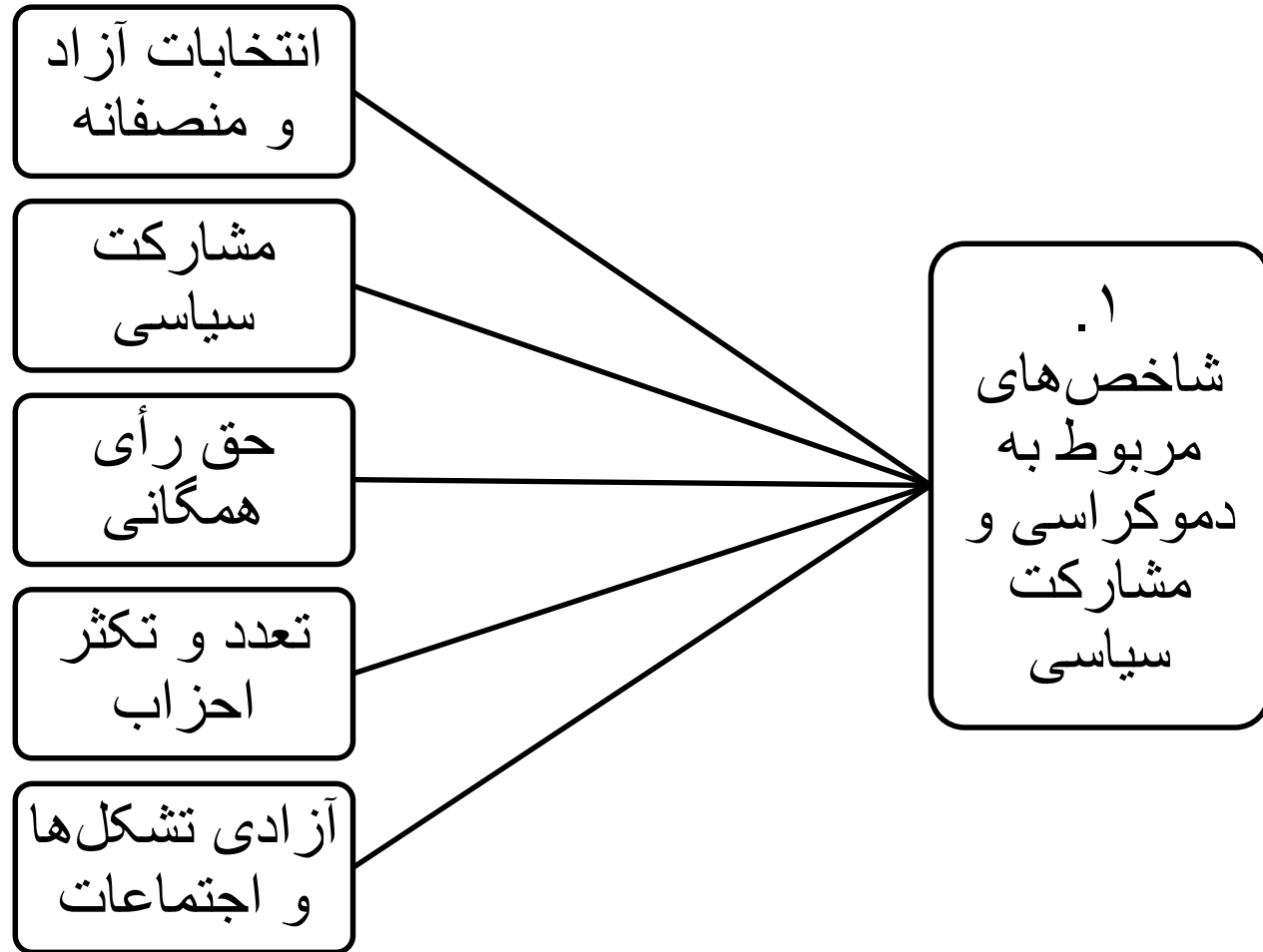
شاخص های توسعه سیاسی

- حق رأی همگانی: همه شهروندان بالغ، صرف نظر از جنسیت، قومیت، مذهب یا طبقه اجتماعی، حق رأی داشته باشند.
- تعدد و تکثر احزاب: وجود فضای باز برای فعالیت احزاب مختلف با ایدئولوژی‌های گوناگون.
- آزادی تشکله‌ها و اجتماعات: امکان تشکیل اتحادیه‌ها، سندیکاها، انجمن‌ها و برگزاری راهپیمایی‌های مسالمت‌آمیز.

شاخص های توسعه سیاسی

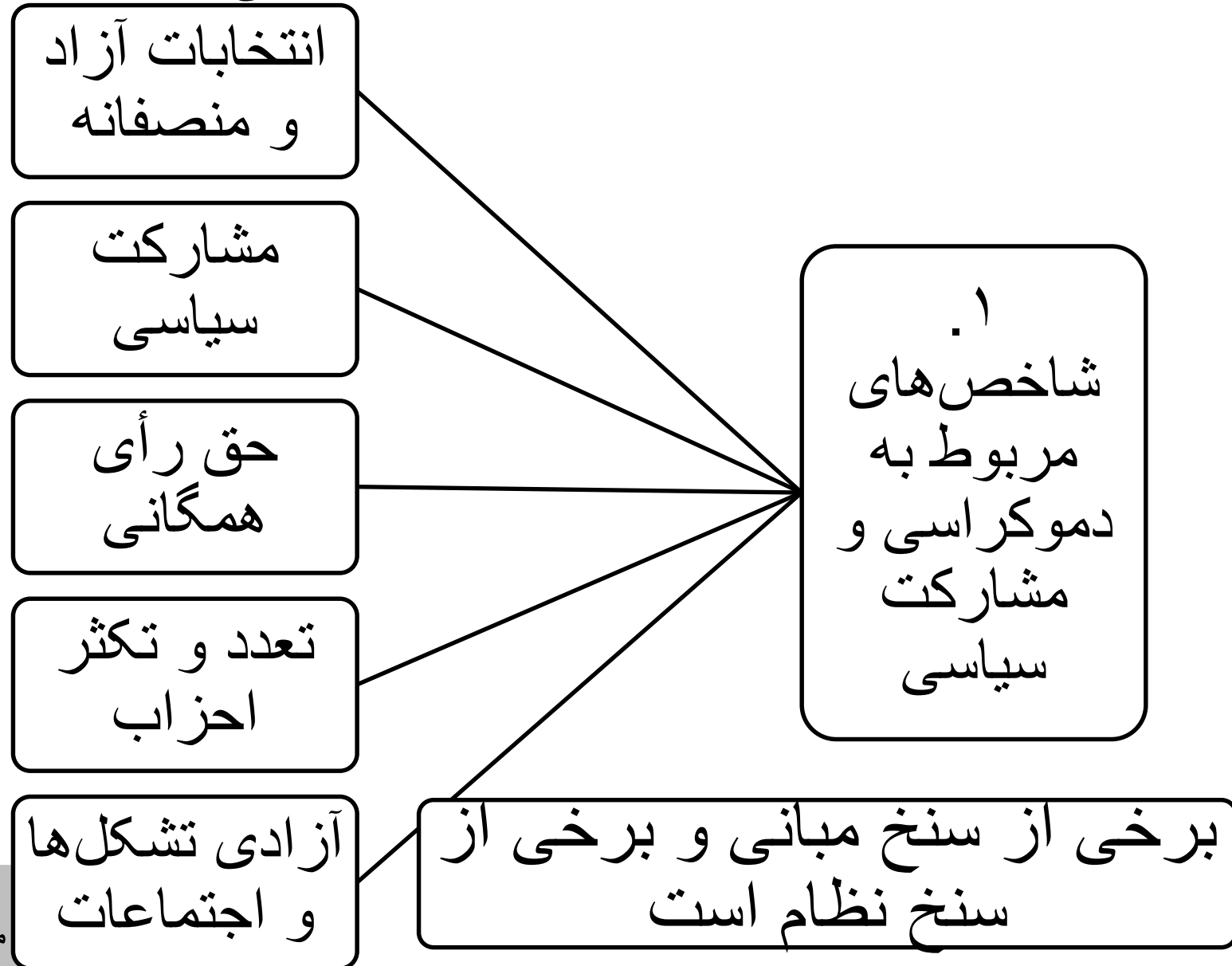

شاخص های توسعه سیاسی

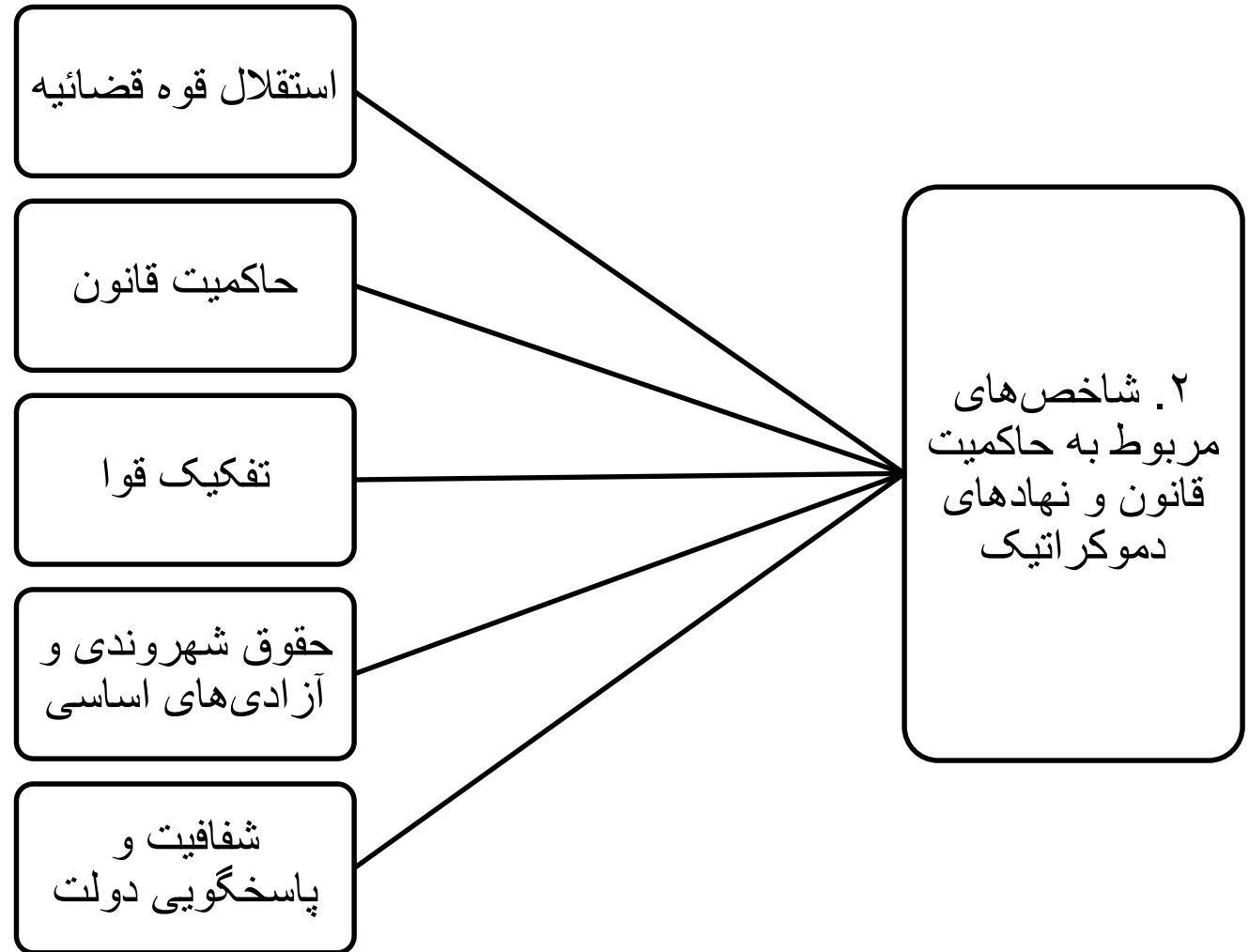

هیچیک از سنخ هدف نیست

شاخص های توسعه سیاسی

شاخص های توسعه سیاسی

شاخص های توسعه سیاسی

- ۲. شاخص های مربوط به حاکمیت قانون و نهادهای دموکراتیک
- این شاخص ها به کیفیت نهادها و چارچوب های حقوقی می پردازند.

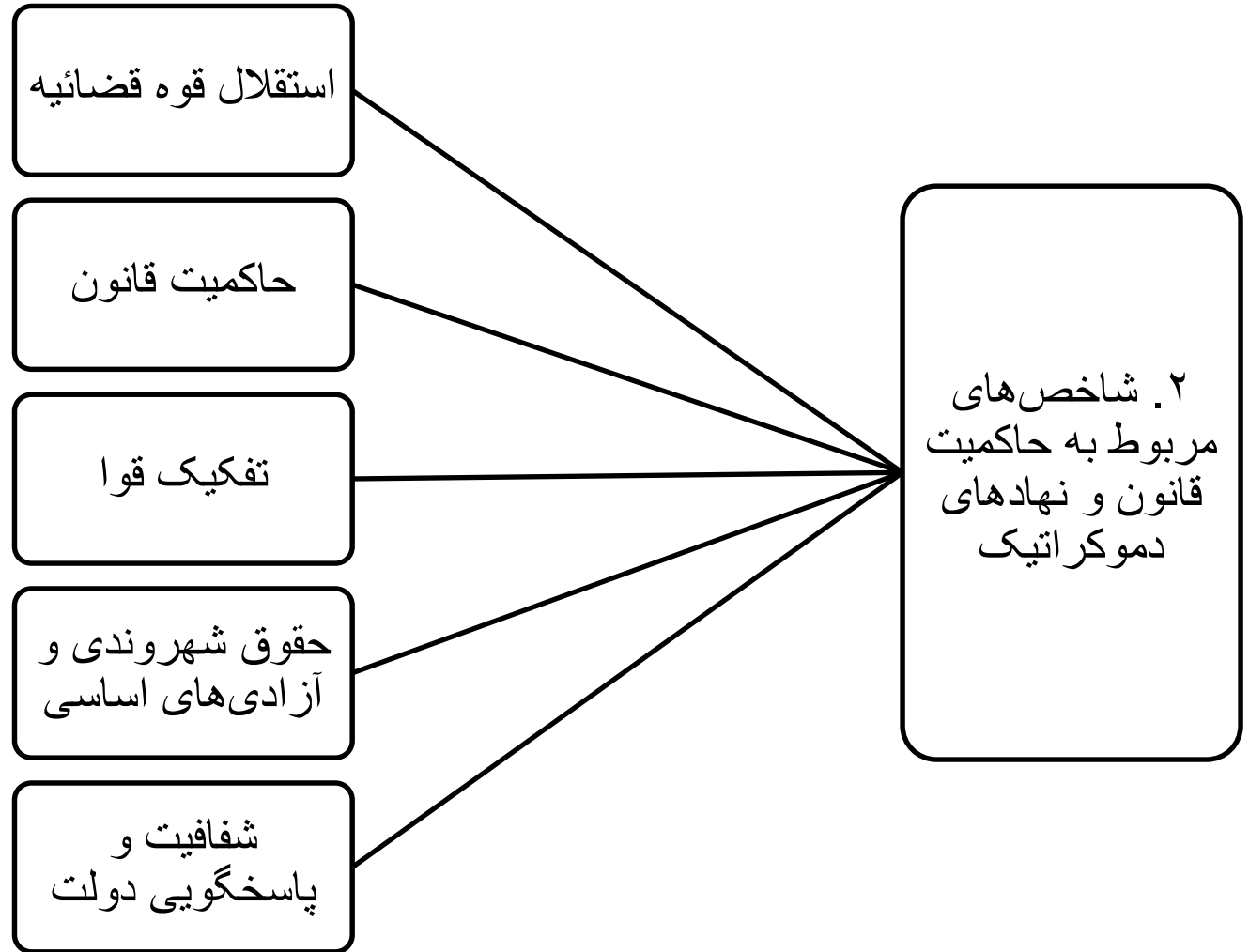
شاخص های توسعه سیاسی

- استقلال قوه قضائیه: دادگاه‌ها و قضات مستقل از فشار قوه مجریه و نهادهای امنیتی باشند.
- حاکمیت قانون: همه افراد و نهادهای، از جمله خود دولت، تابع و مطیع قانون باشند.
- تفکیک قوا: وجود تعادل و توازن بین قوای مقننه، مجریه و قضائیه تا از تمرکز قدرت جلوگیری شود.

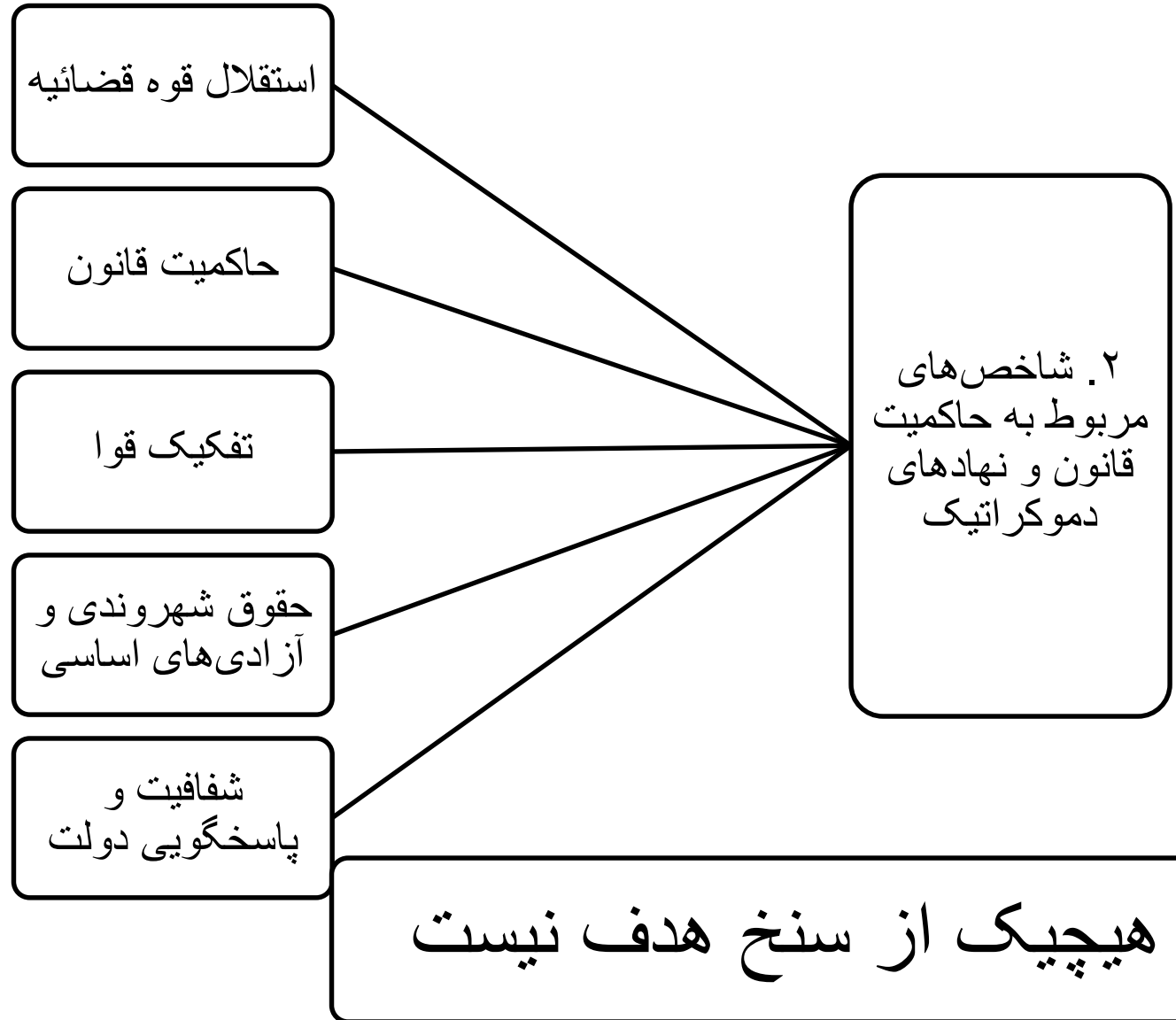
شاخص های توسعه سیاسی

- حقوق شهروندی و آزادی‌های اساسی: تضمین حقوقی مانند آزادی بیان، آزادی مطبوعات، آزادی مذهب و حق دادرسی عادلانه.
- شفافیت و پاسخگویی دولت: دولت موظف باشد در مورد تصمیمات و هزینه‌های خود به مردم گزارش دهد.

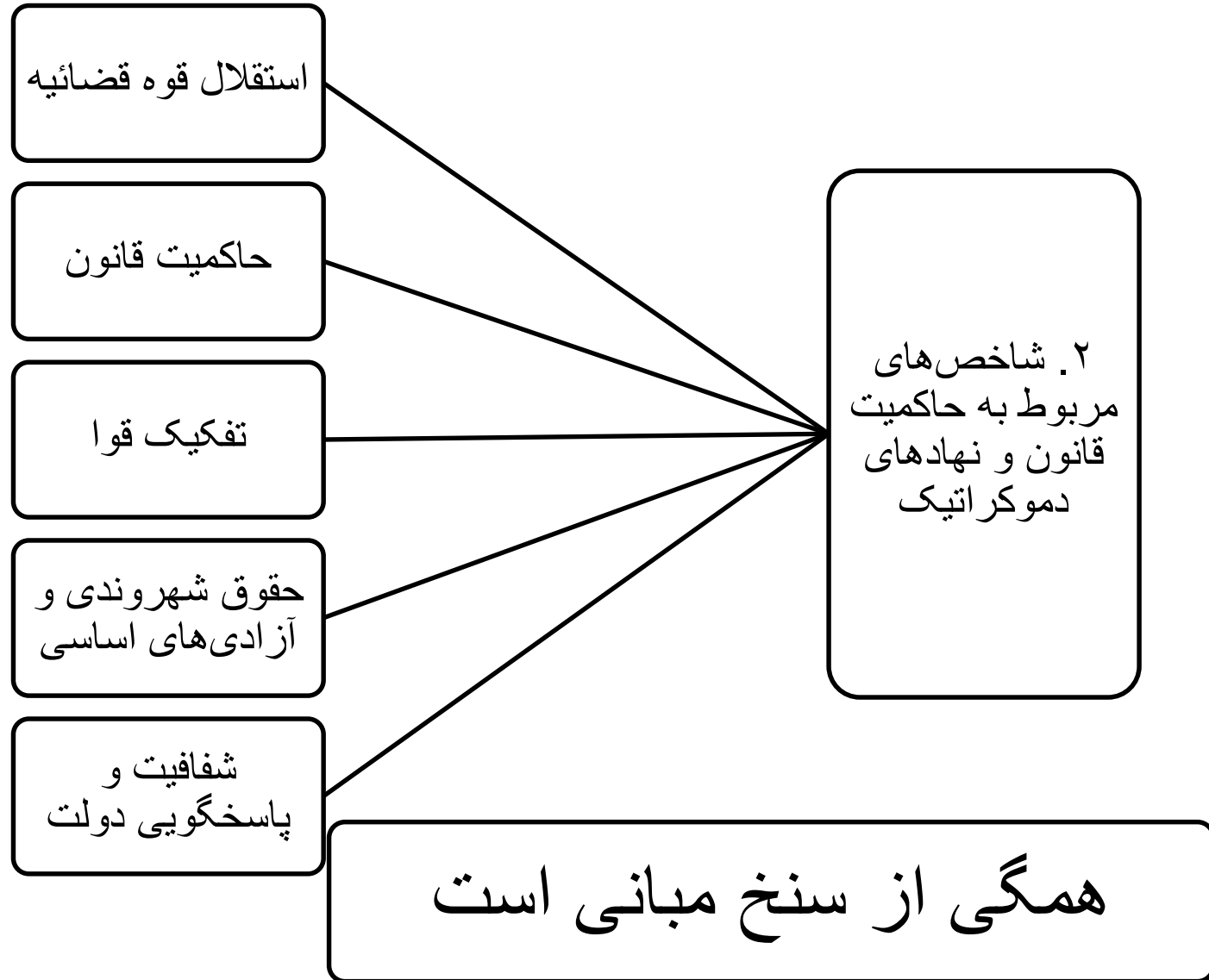
شاخص های توسعه سیاسی

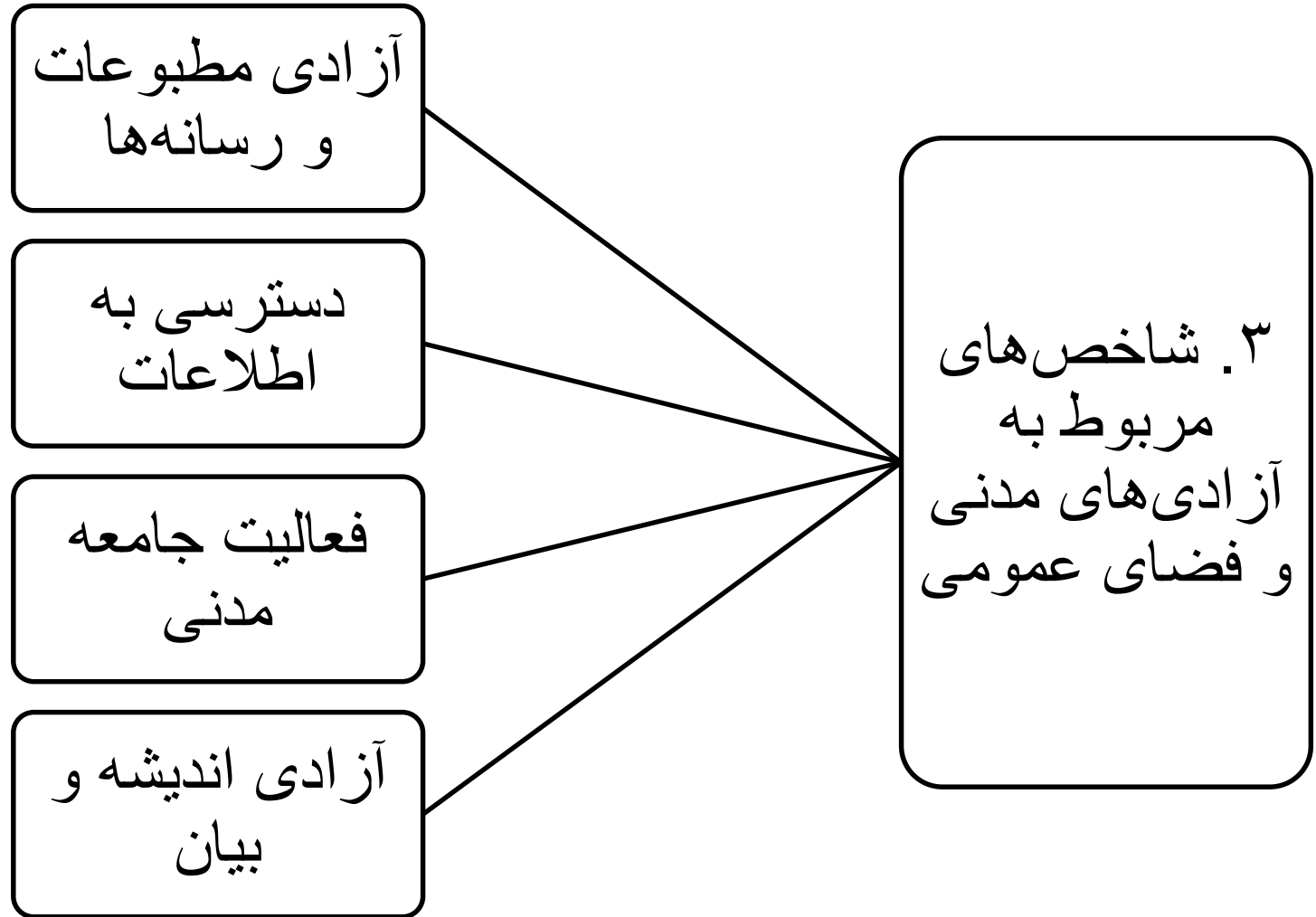
شاخص های توسعه سیاسی

شاخص های توسعه سیاسی

شاخص های توسعه سیاسی

شاخص های توسعه سیاسی

- ۳. شاخص های مربوط به آزادی های مدنی و فضای عمومی

- این شاخص ها فضای حیاتی برای نقد و گفت و گو را می سنجند.

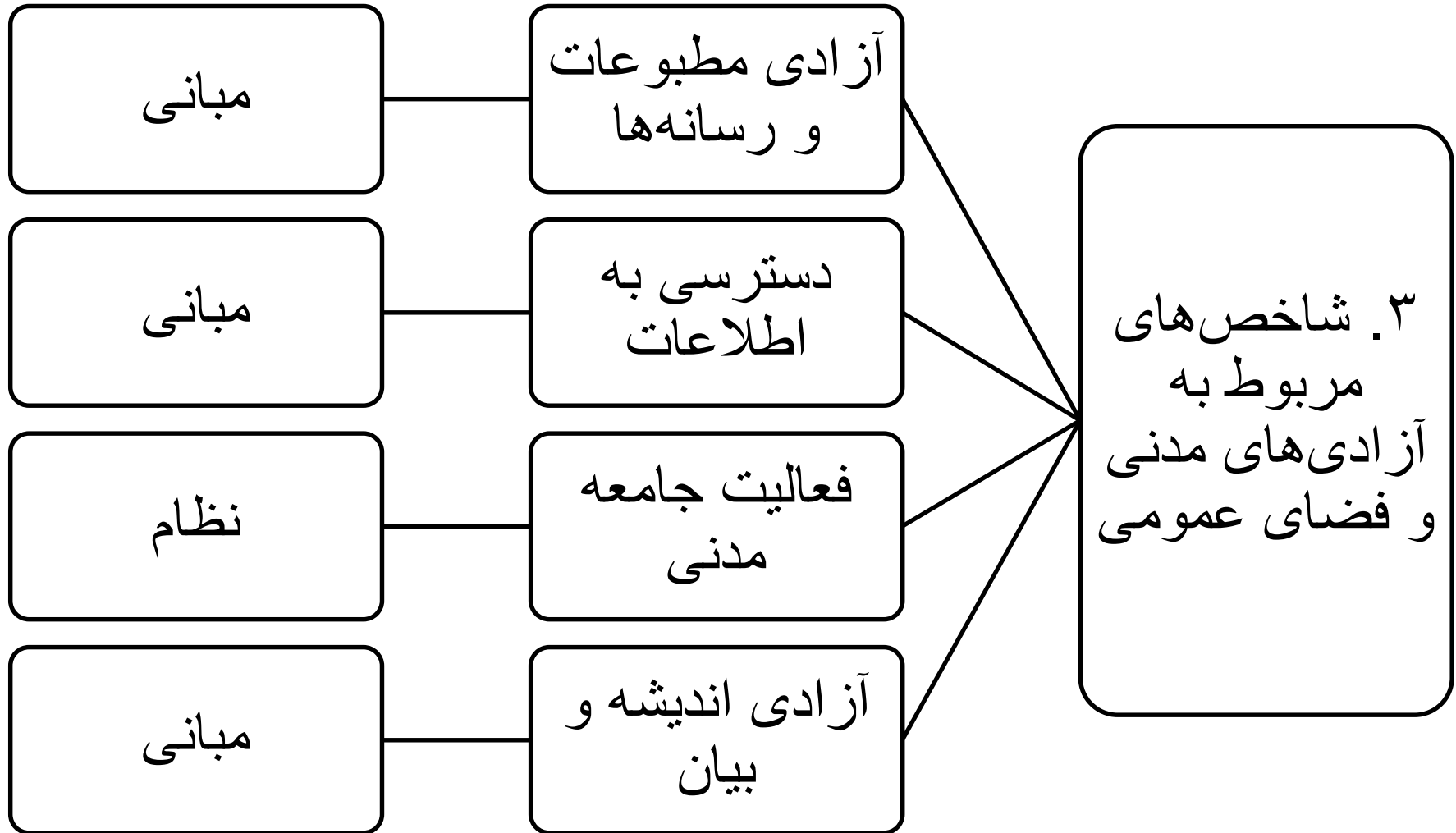
شاخص های توسعه سیاسی

- آزادی مطبوعات و رسانه‌ها: وجود رسانه‌های مستقل و آزاد که بتوانند بدون سانسور و ترس از پیگرد، به نقد قدرت بپردازند.
- دسترسی به اطلاعات: حق دسترسی شهروندان به اطلاعات عمومی که در اختیار دولت است.

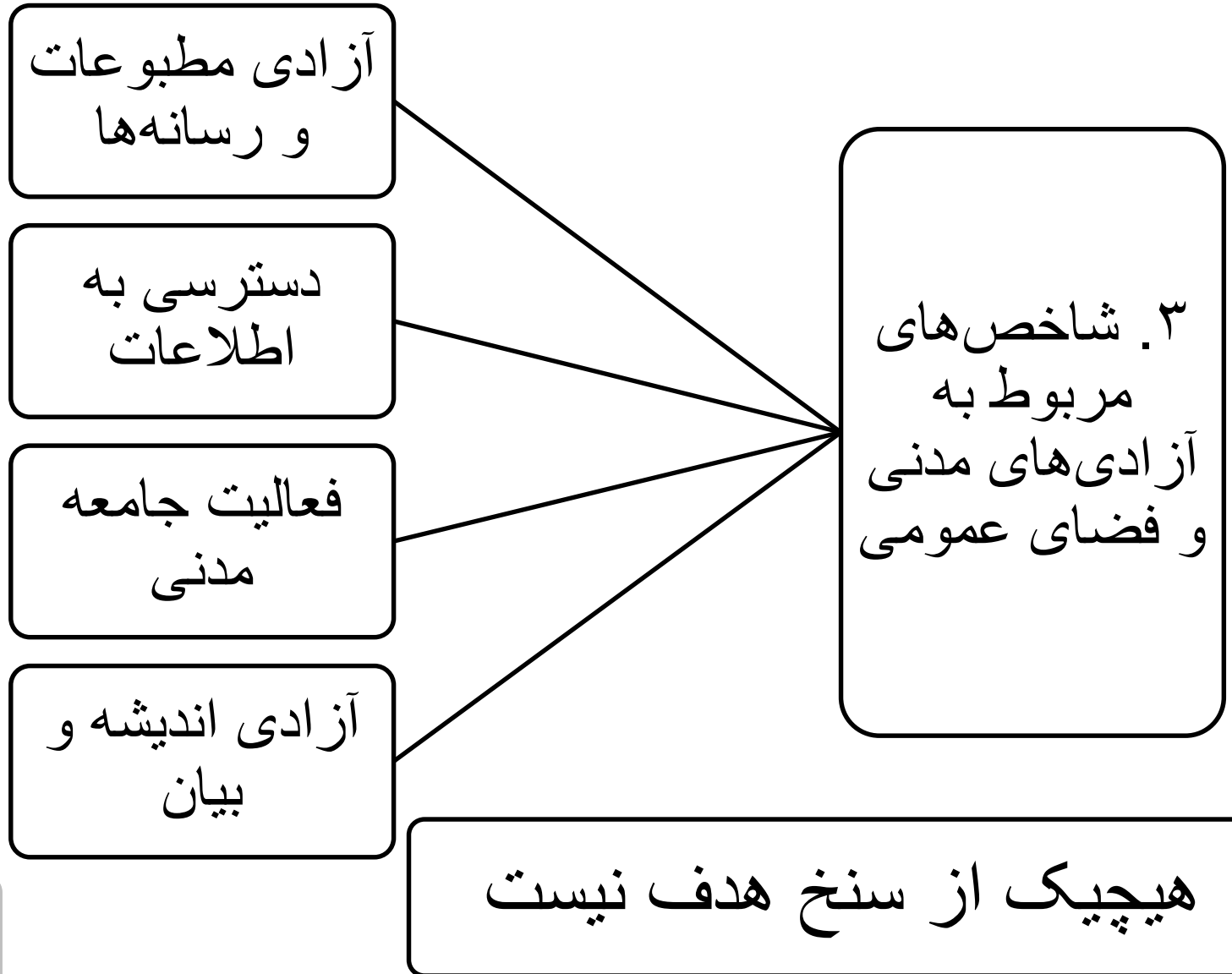
شاخص های توسعه سیاسی

- فعالیت جامعه مدنی: وجود شبکه‌ای قدرتمند و مستقل از سازمان‌های غیردولتی (NGOها) که در حوزه‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی و زیست‌محیطی فعالیت می‌کنند.
- آزادی اندیشه و بیان: شهروندان بتوانند عقاید خود را، حتی اگر مخالف دولت باشد، بدون ترس از آزار و اذیت ابراز کنند.

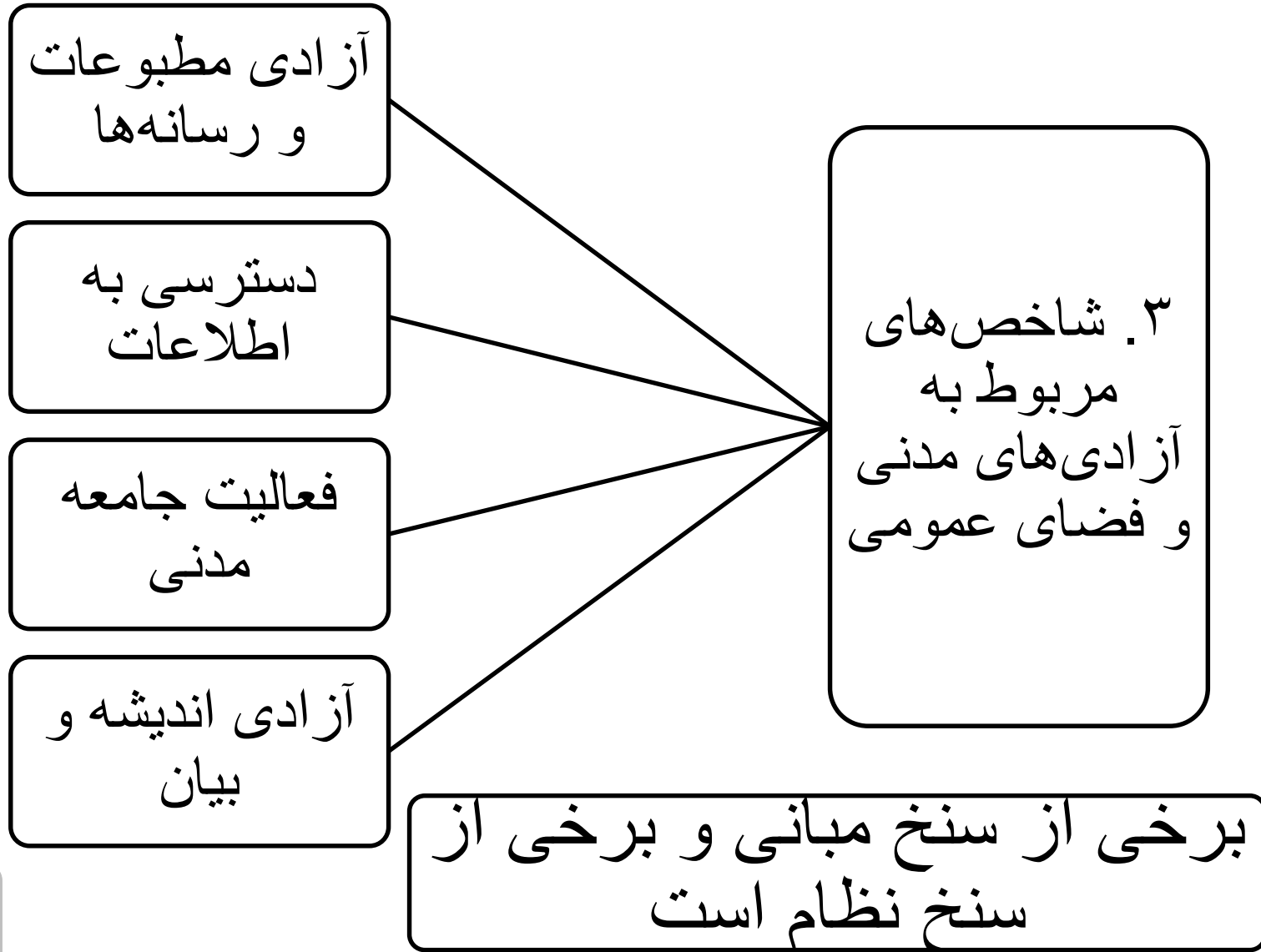
شاخص های توسعه سیاسی

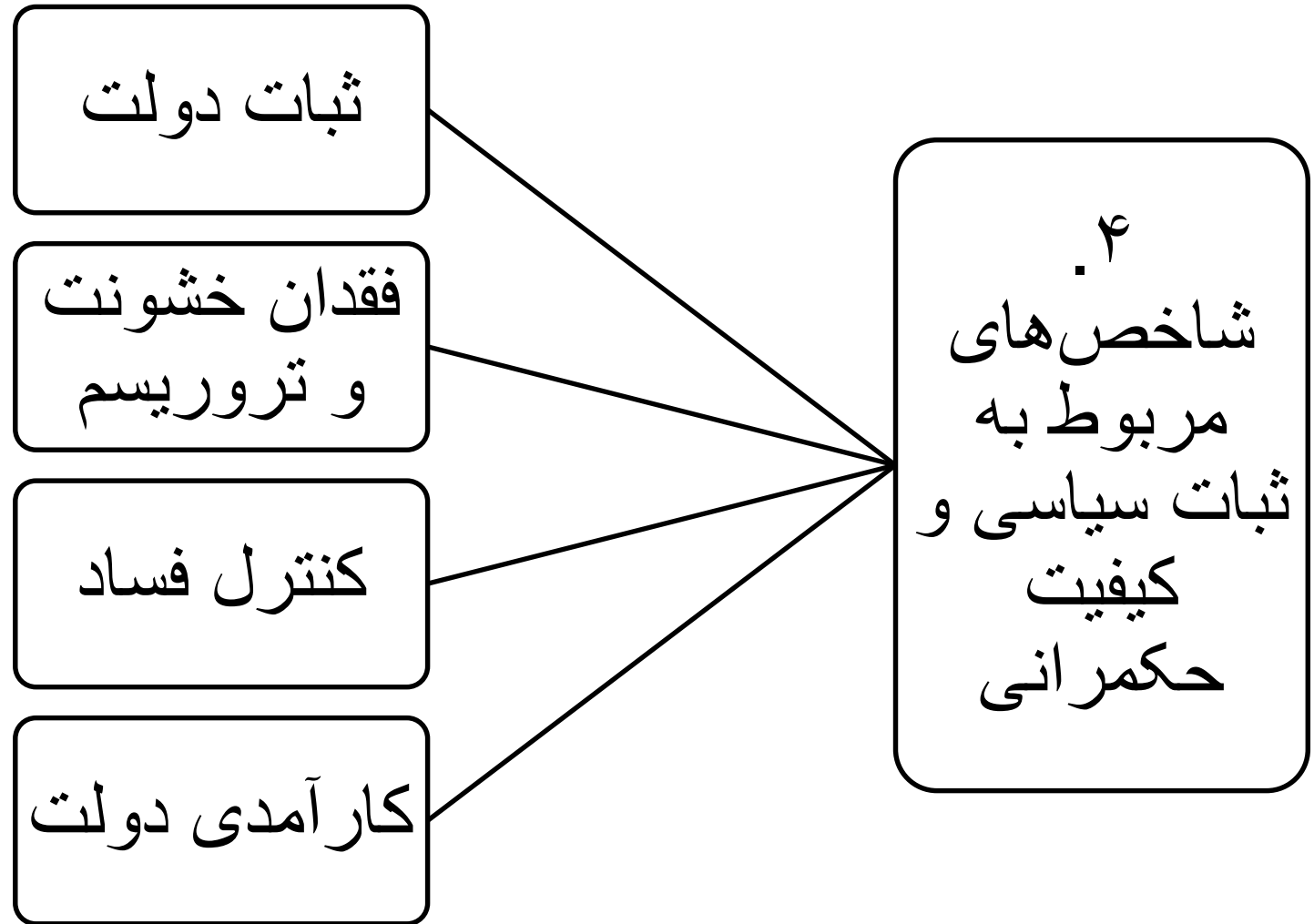
شاخص های توسعه سیاسی

شاخص های توسعه سیاسی

شاخص های توسعه سیاسی

شاخص های توسعه سیاسی

- ۴. شاخص های مربوط به ثبات سیاسی و کیفیت حکمرانی

- این شاخص ها به پایداری و کارآمدی سیستم سیاسی مربوط می شوند.

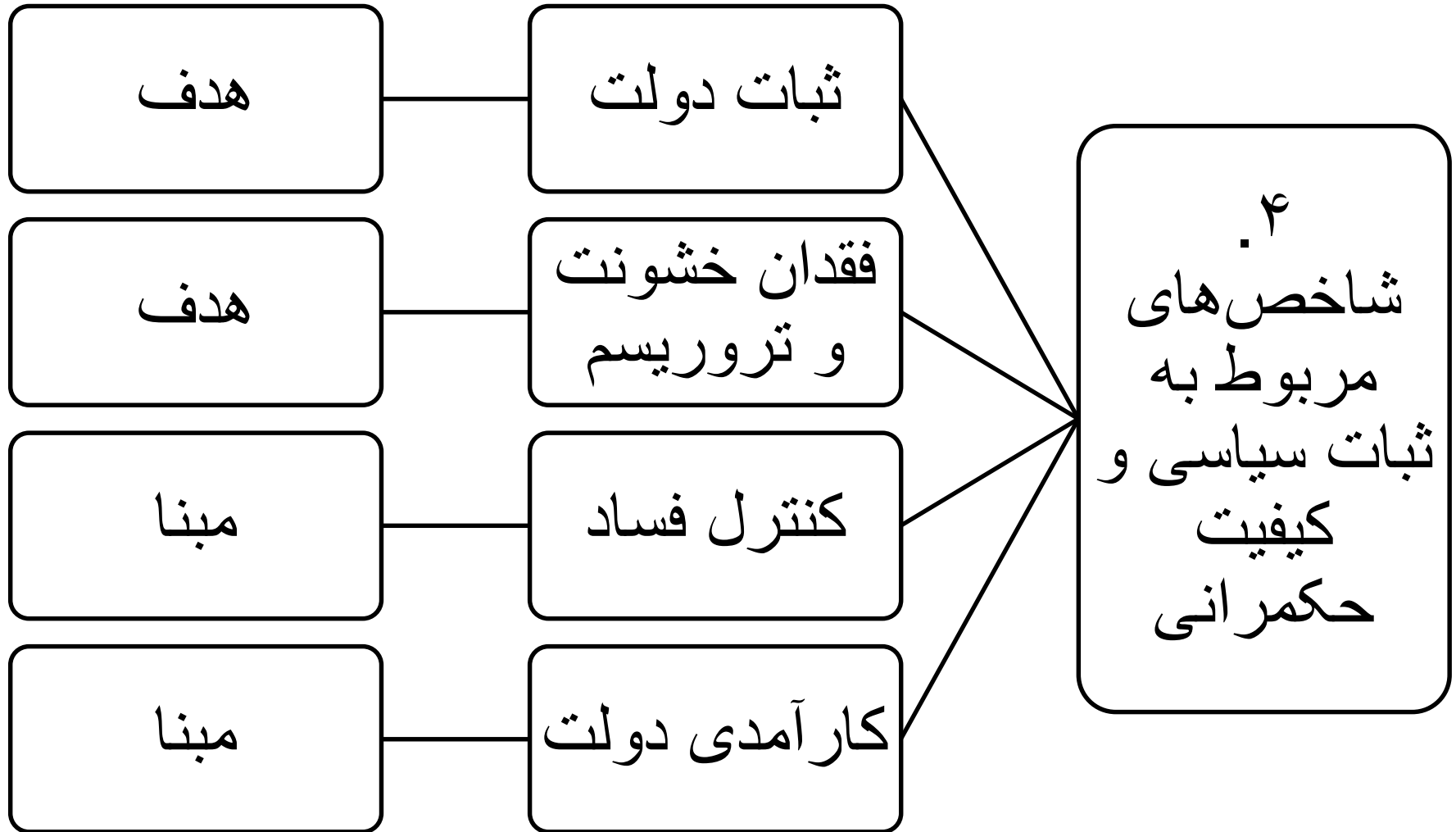
شاخص های توسعه سیاسی

- ثبات دولت: دولتی که از پشتیبانی سیاسی برخوردار است و احتمال سقوط آن با بحران‌های مکرر کم است.
- فقدان خشونت و تروریسم: سطح پایین خشونت‌های سیاسی و ناامنی.

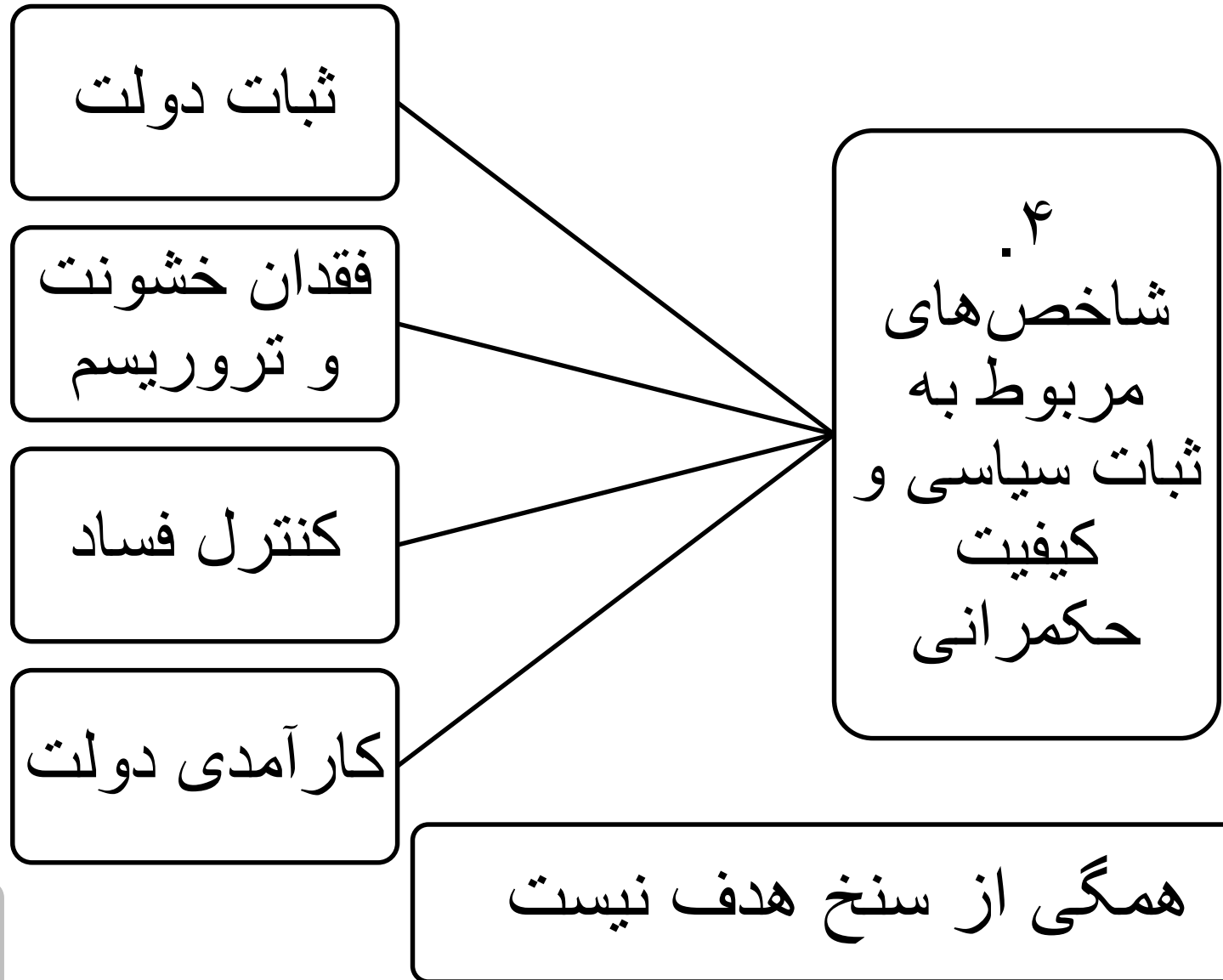
شاخص های توسعه سیاسی

- کنترل فساد: وجود مکانیزم‌های مؤثر برای مبارزه با فساد مالی و اداری در بدنه دولت.
- کارآمدی دولت: توانایی دولت در اجرای سیاست‌های مصوب و ارائه کارآمد خدمات عمومی.

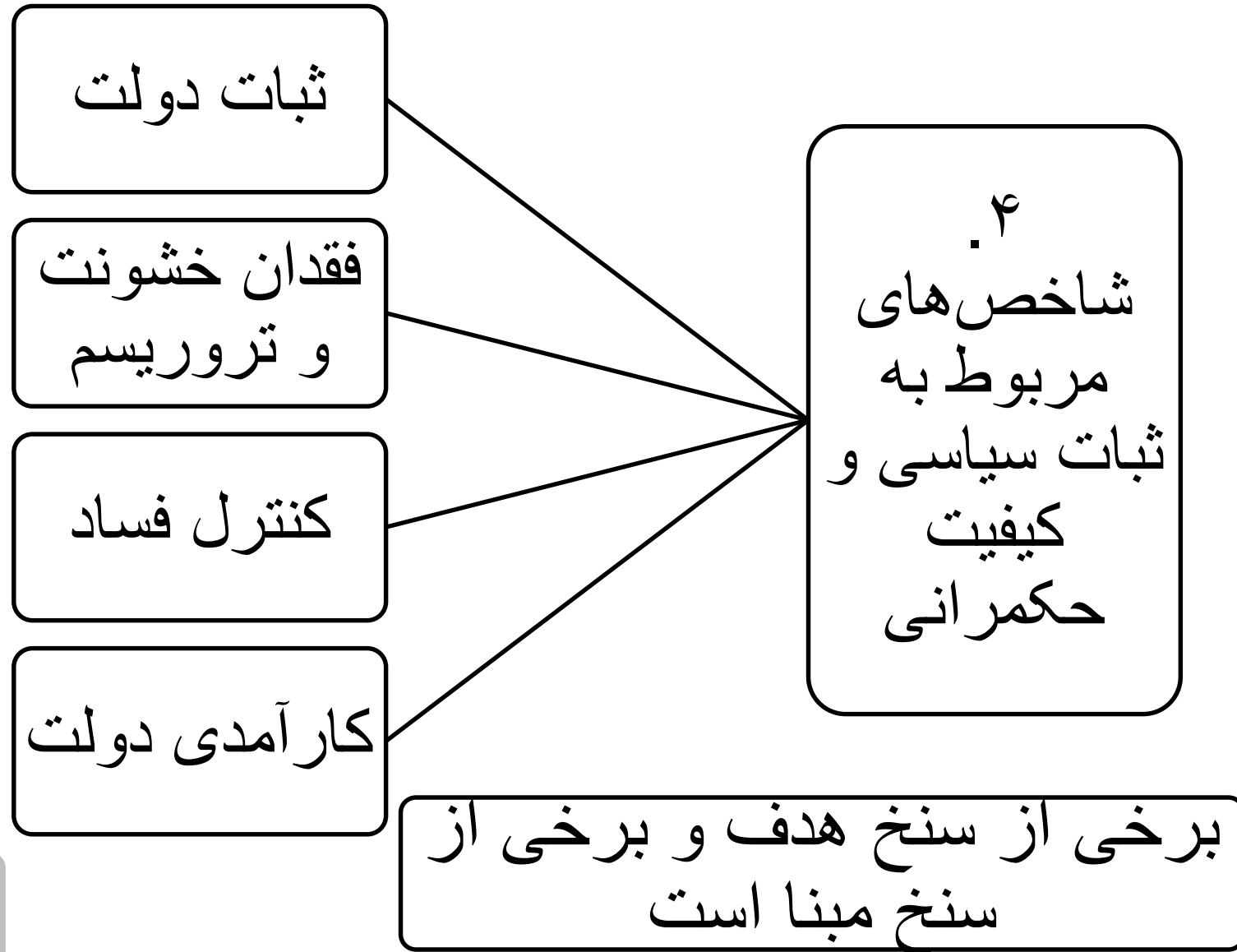
شاخص های توسعه سیاسی

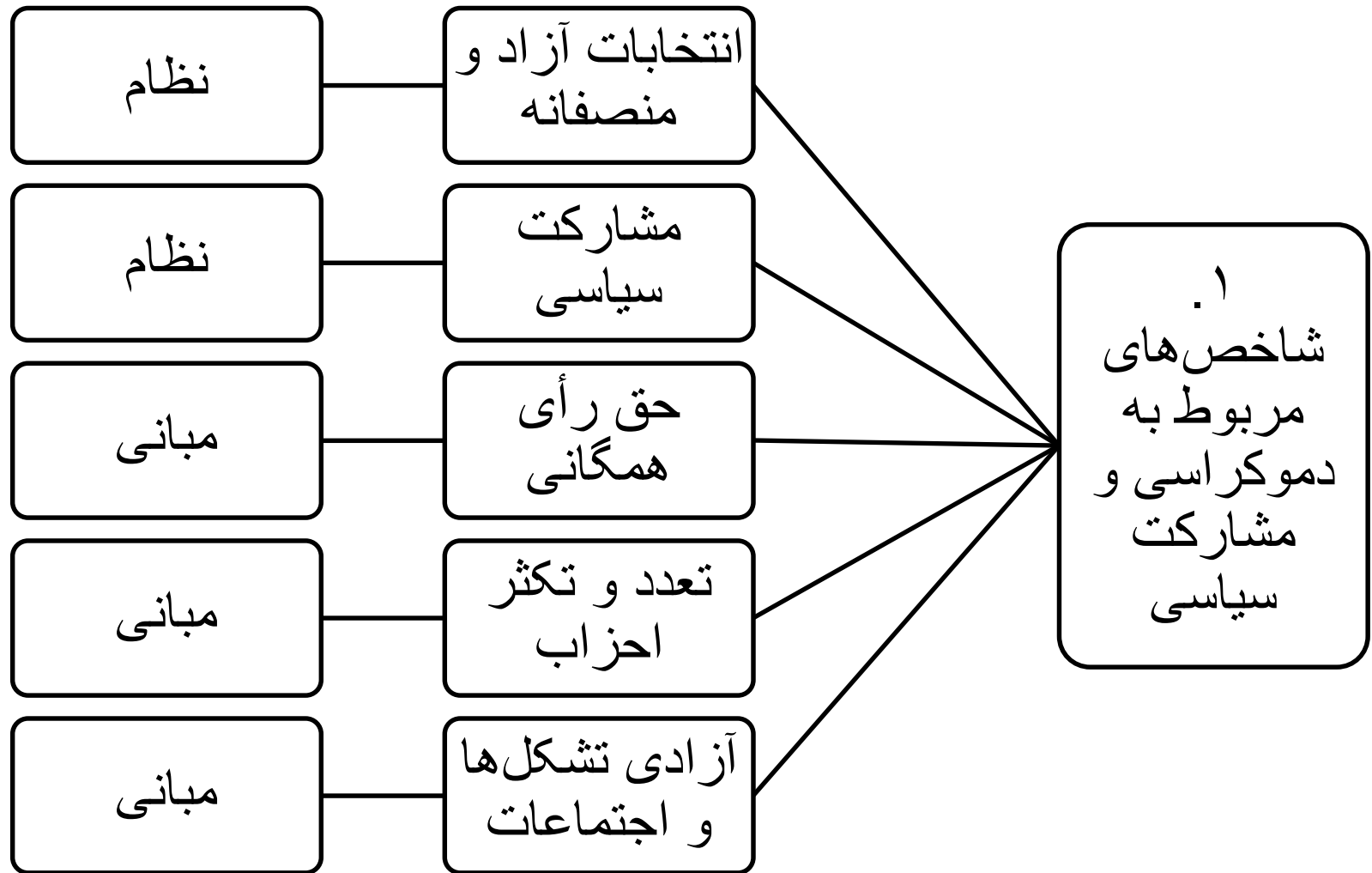
شاخص های توسعه سیاسی

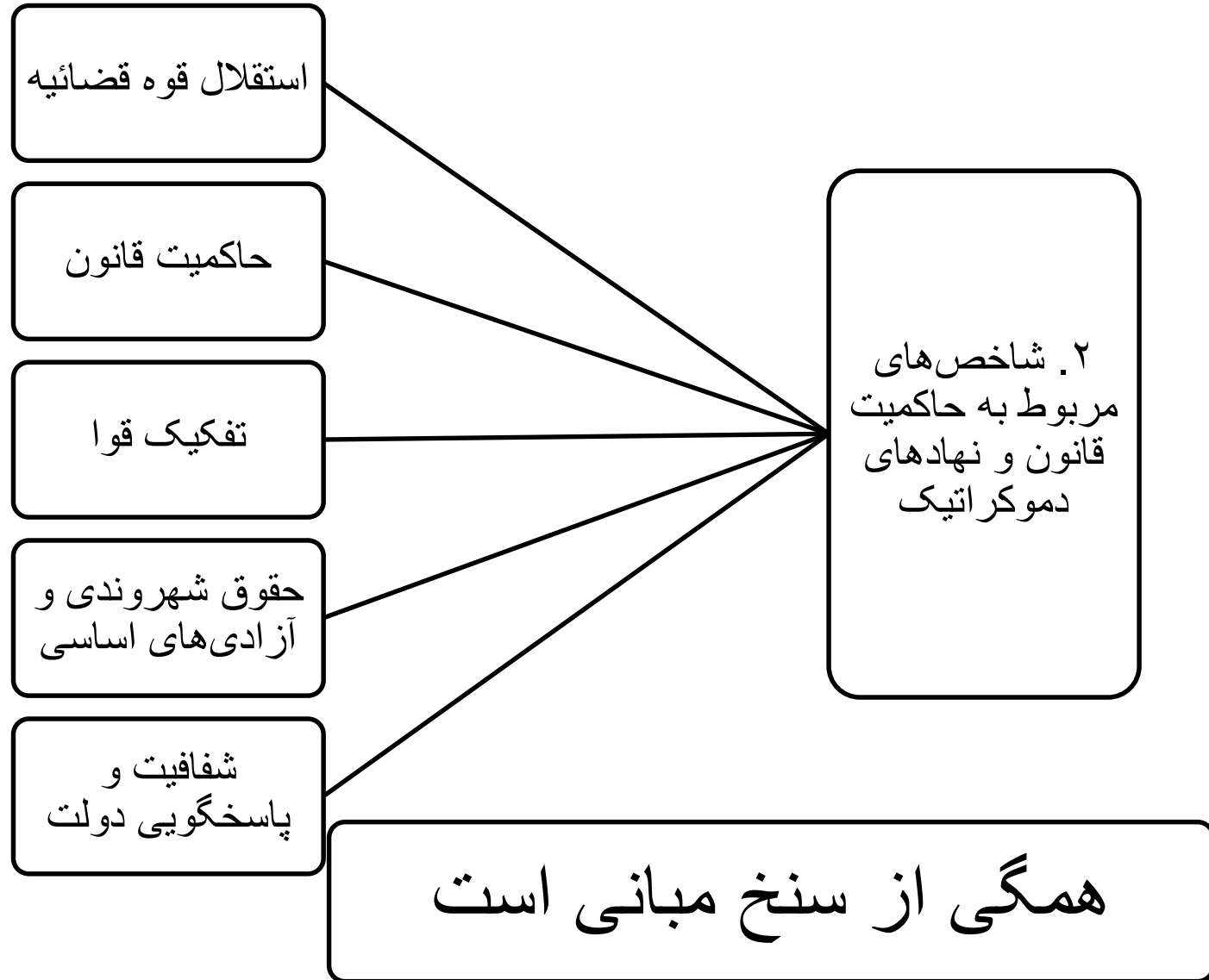
شاخص های توسعه سیاسی

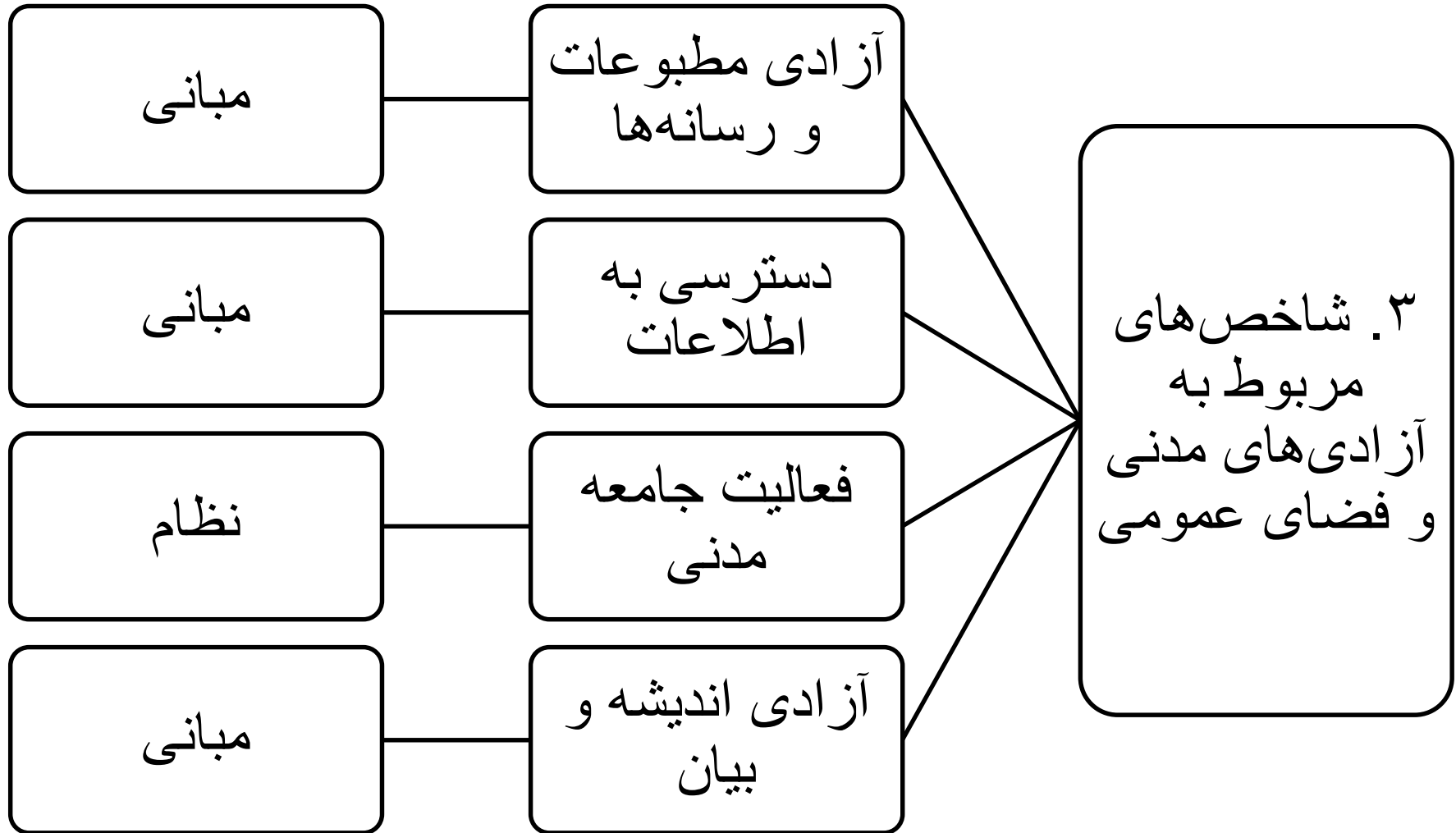
شاخص های توسعه سیاسی

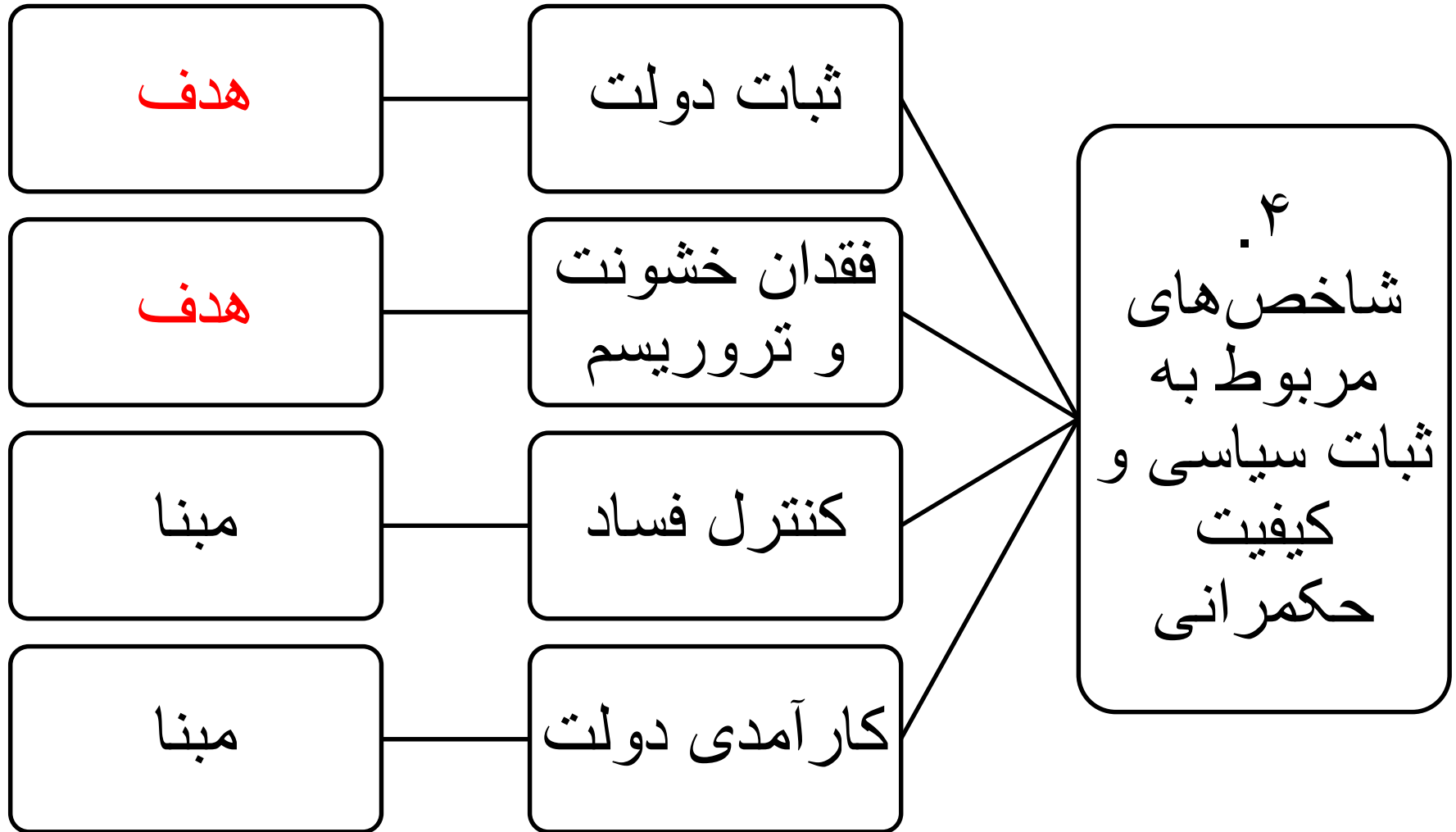
شاخص های توسعه سیاسی

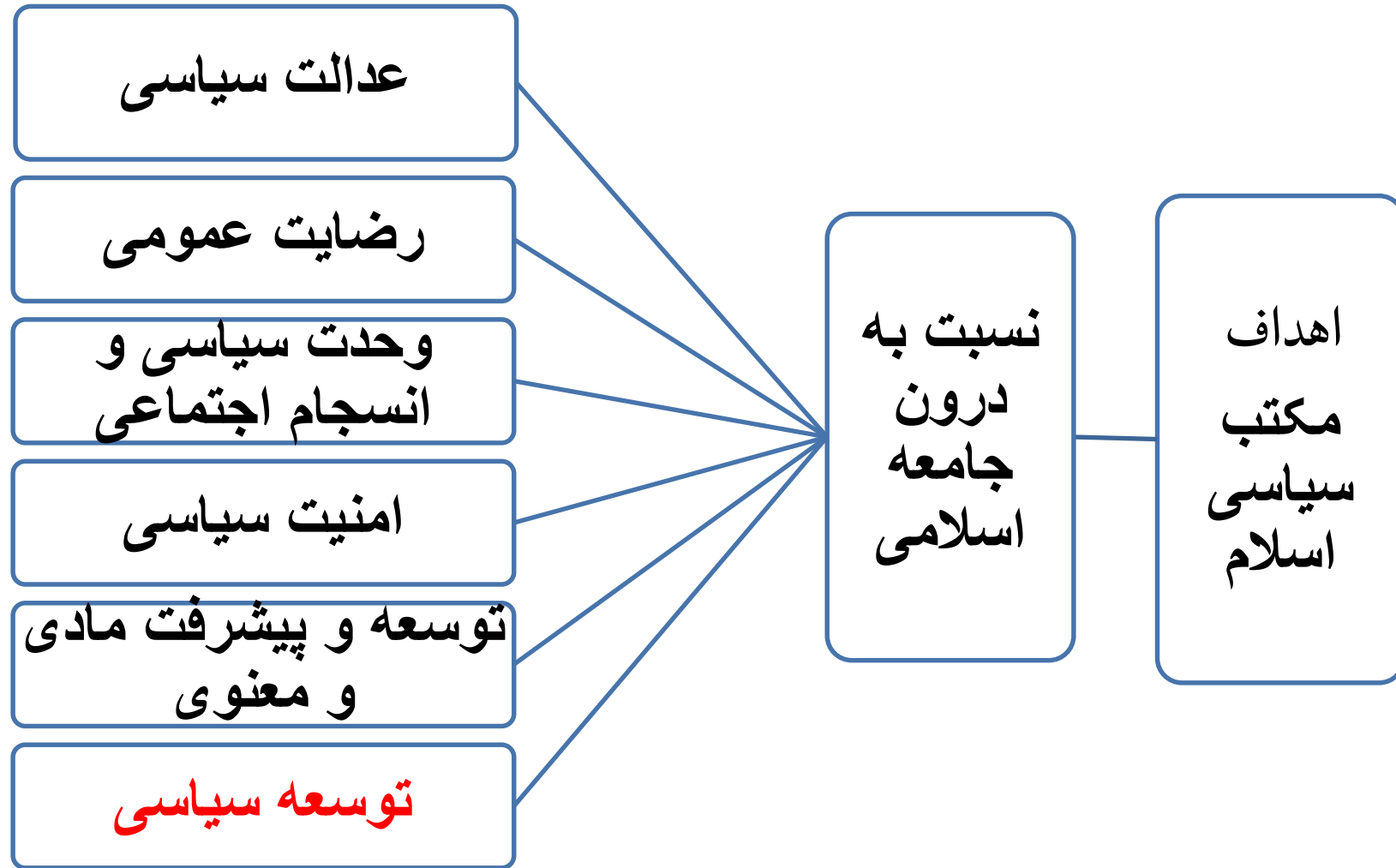
شاخص های توسعه سیاسی

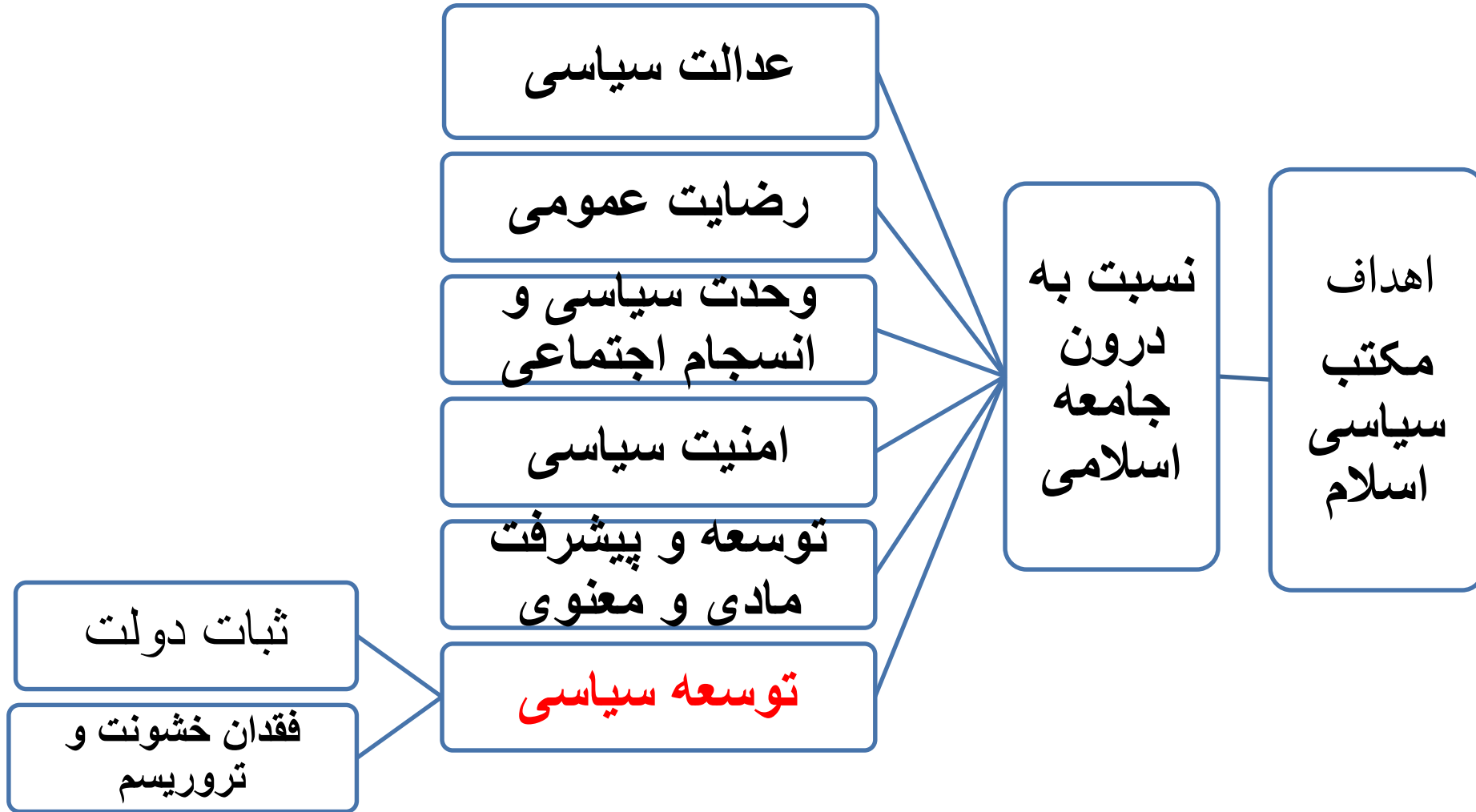
شاخص های توسعه سیاسی

اهداف مكتب سياسى اسلام

اهداف مكتب سياسى اسلام

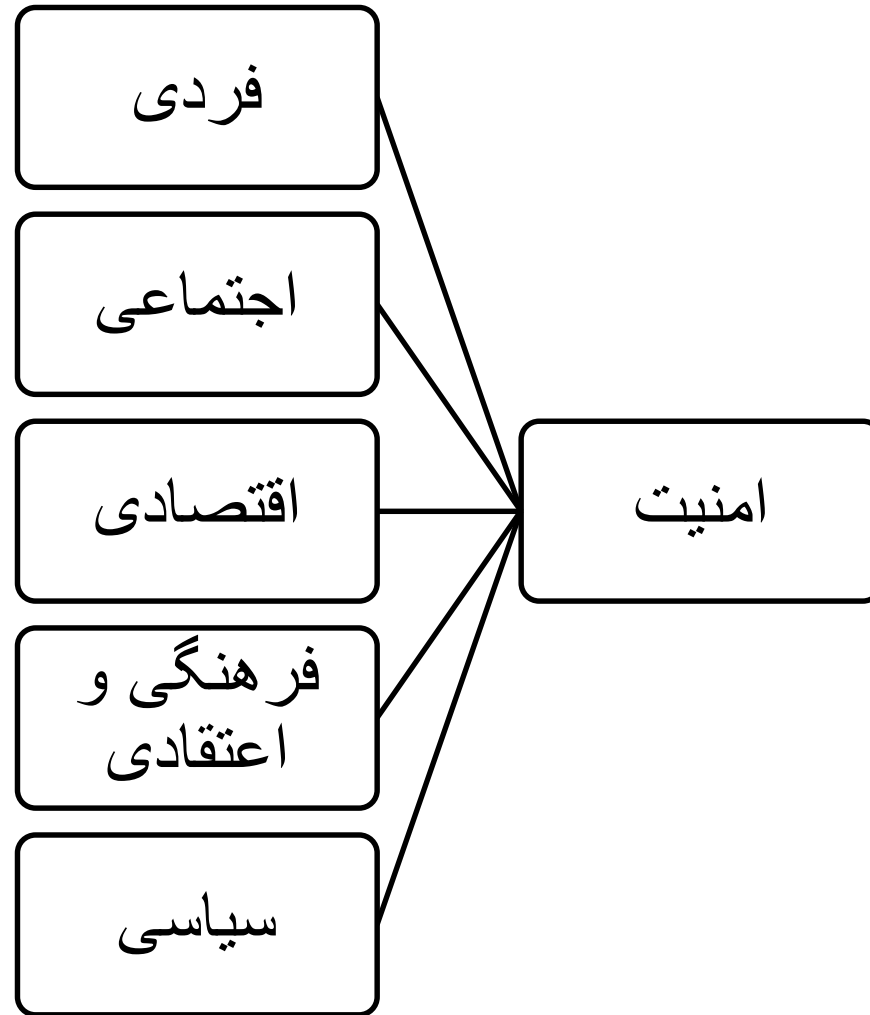

امنیت از نظر اسلام

• بسم الله الرحمن الرحيم

• سؤال شما درباره «امنیت از نظر اسلام» است که موضوعی گسترده و عمیق می باشد. در پاسخ، به مهم ترین ابعاد این مفهوم از منظر اسلامی اشاره می کنم:

امنيت از نظر اسلام

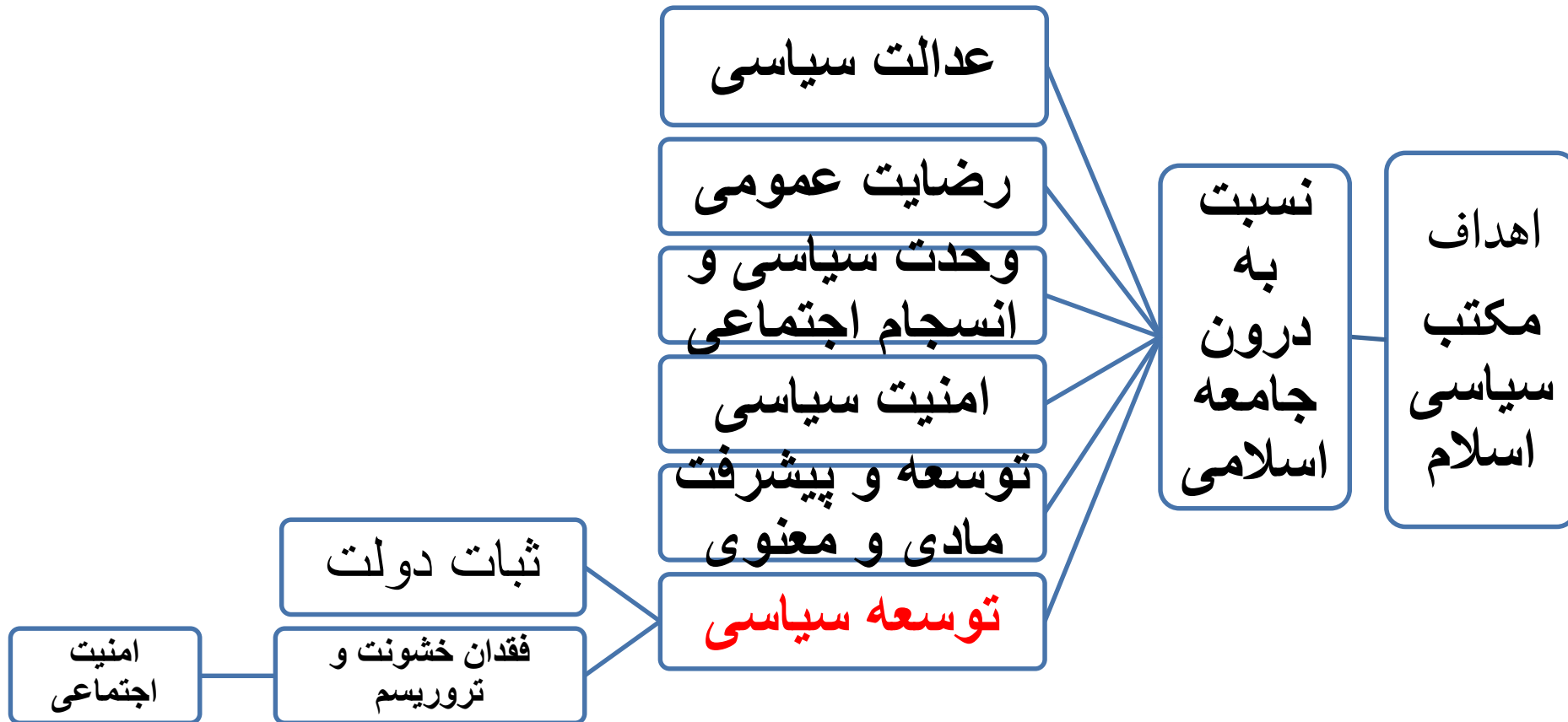
امنیت از نظر اسلام

- ۱. امنیت مفهومی جامع
- در اسلام، امنیت تنها به بعد جسمی و نظامی محدود نمی‌شود، بلکه ابعاد مختلفی دارد:
- ۰ امنیت فردی: حفظ جان، مال، جان و آبروی افراد
- ۰ امنیت اجتماعی: برقراری عدالت، جلوگیری از فساد و جرم در جامعه

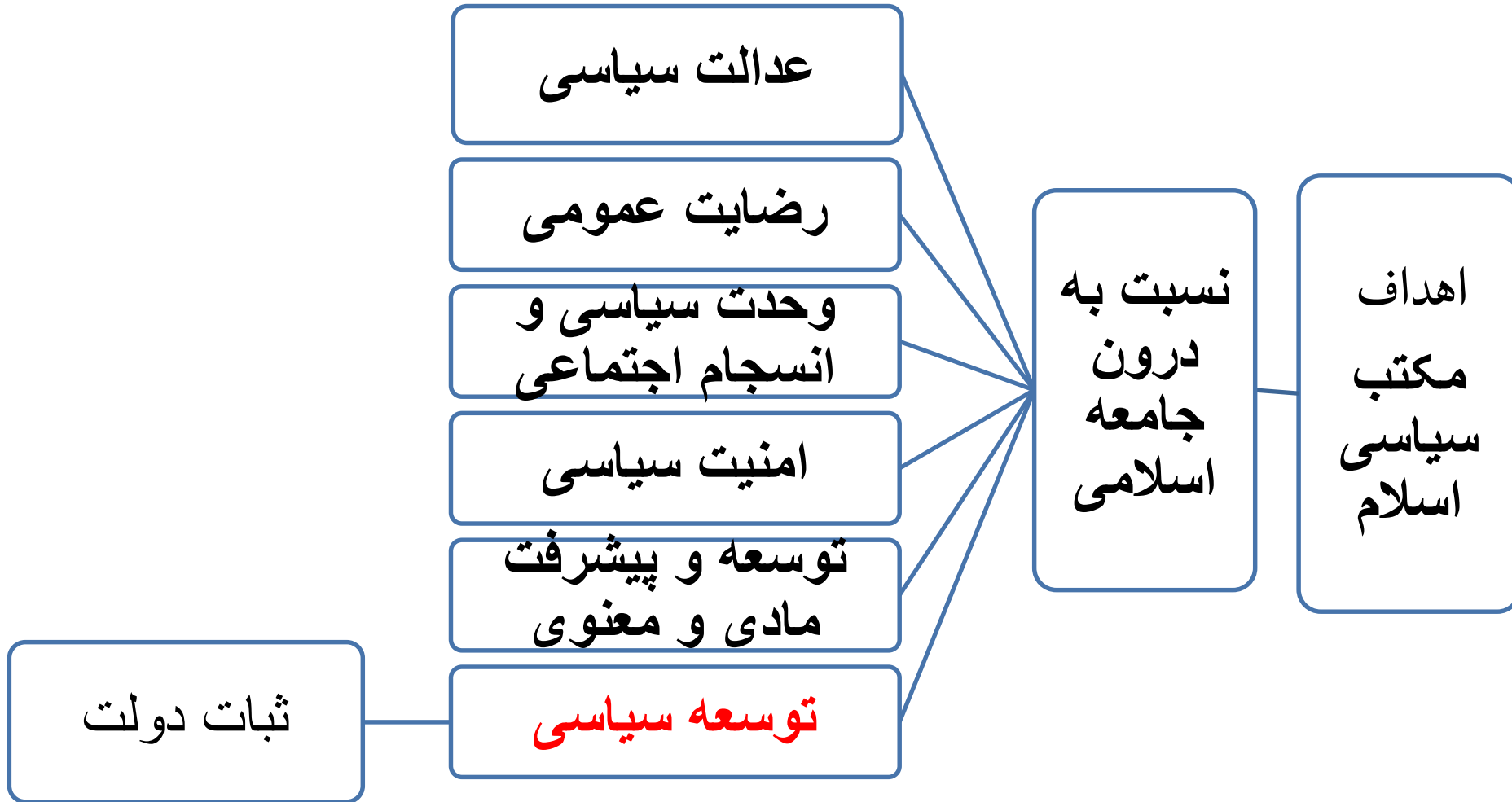
امنیت از نظر اسلام

- • امنیت اقتصادی: تضمین معیشت، مبارزه با فقر و
تضییع حقوق اقتصادی
- • امنیت فرهنگی و اعتقادی: حفظ هویت دینی و
ارزش‌های اسلامی
- • امنیت سیاسی: استقلال و حاکمیت نظام اسلامی

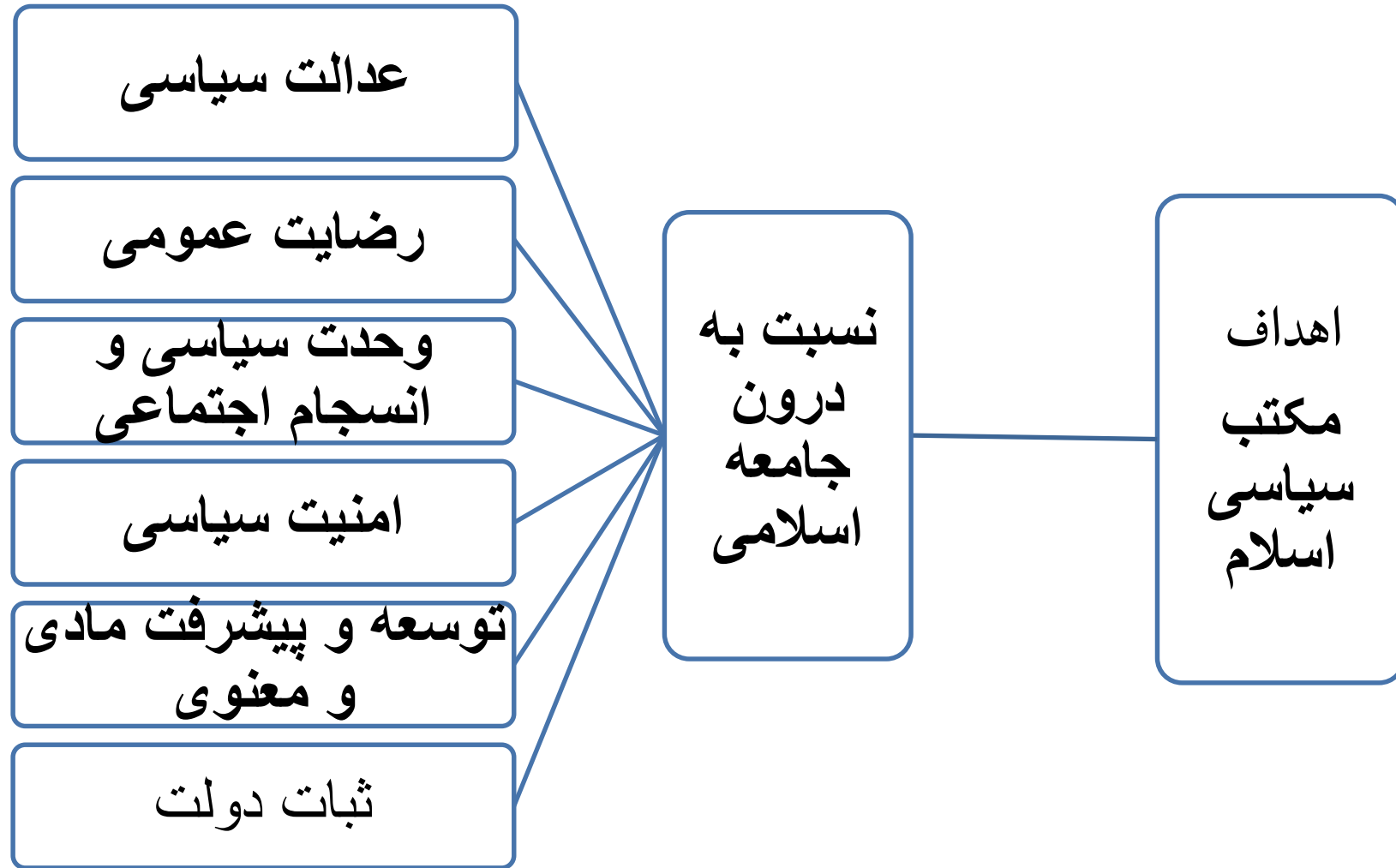
اهداف مكتب سياسى اسلام

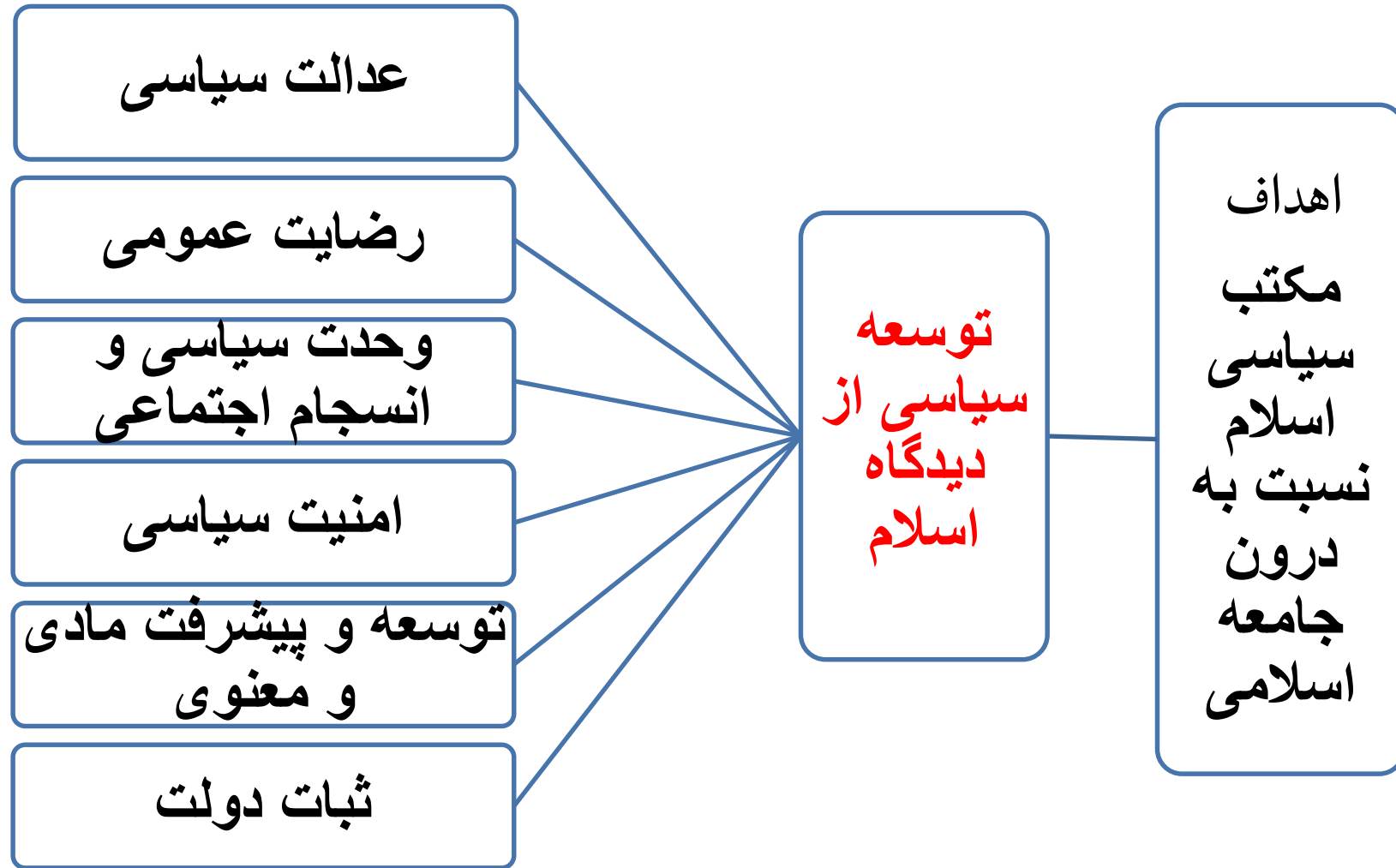
اهداف مكتب سياسى اسلام

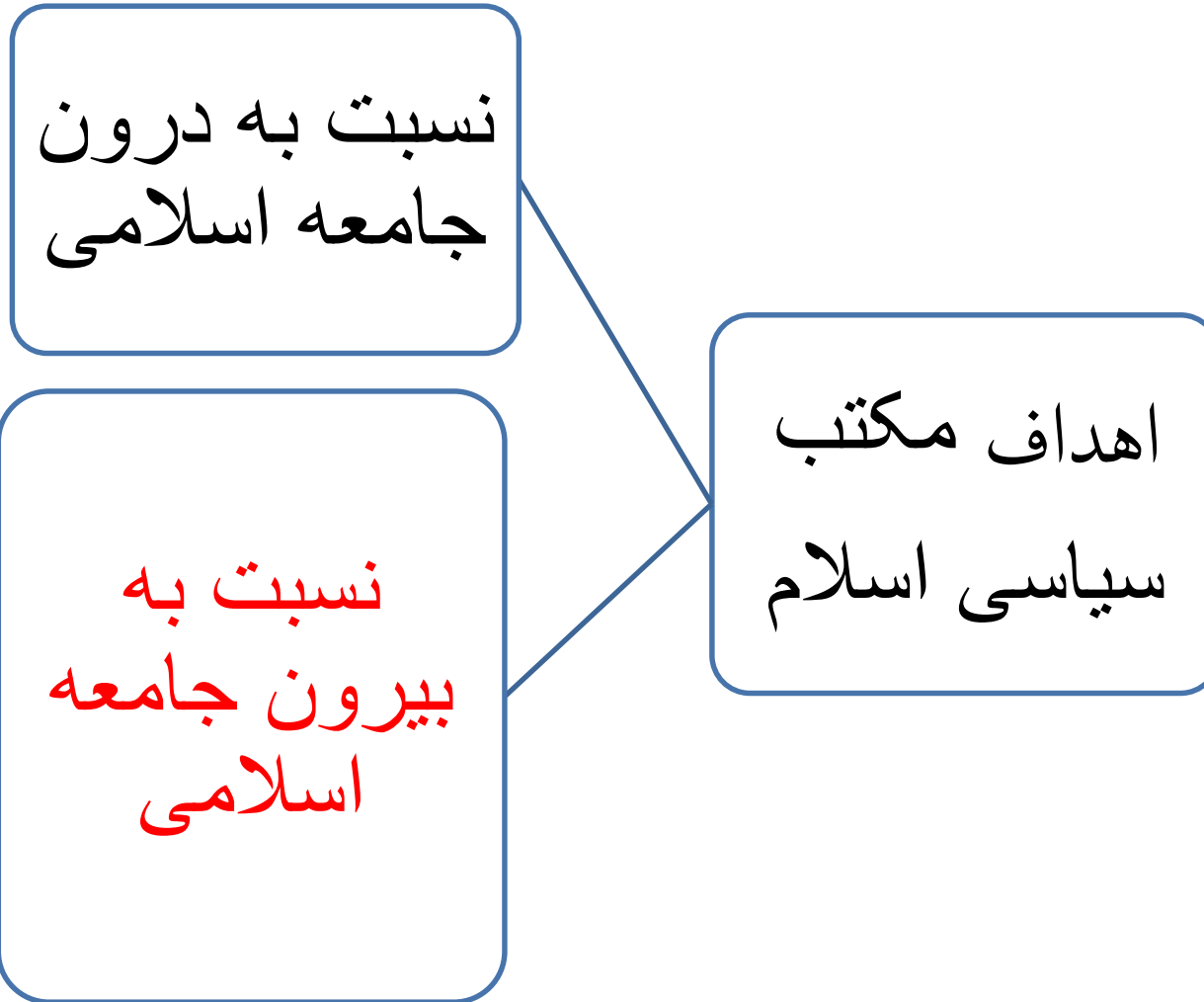
اهداف مكتب سياسى اسلام

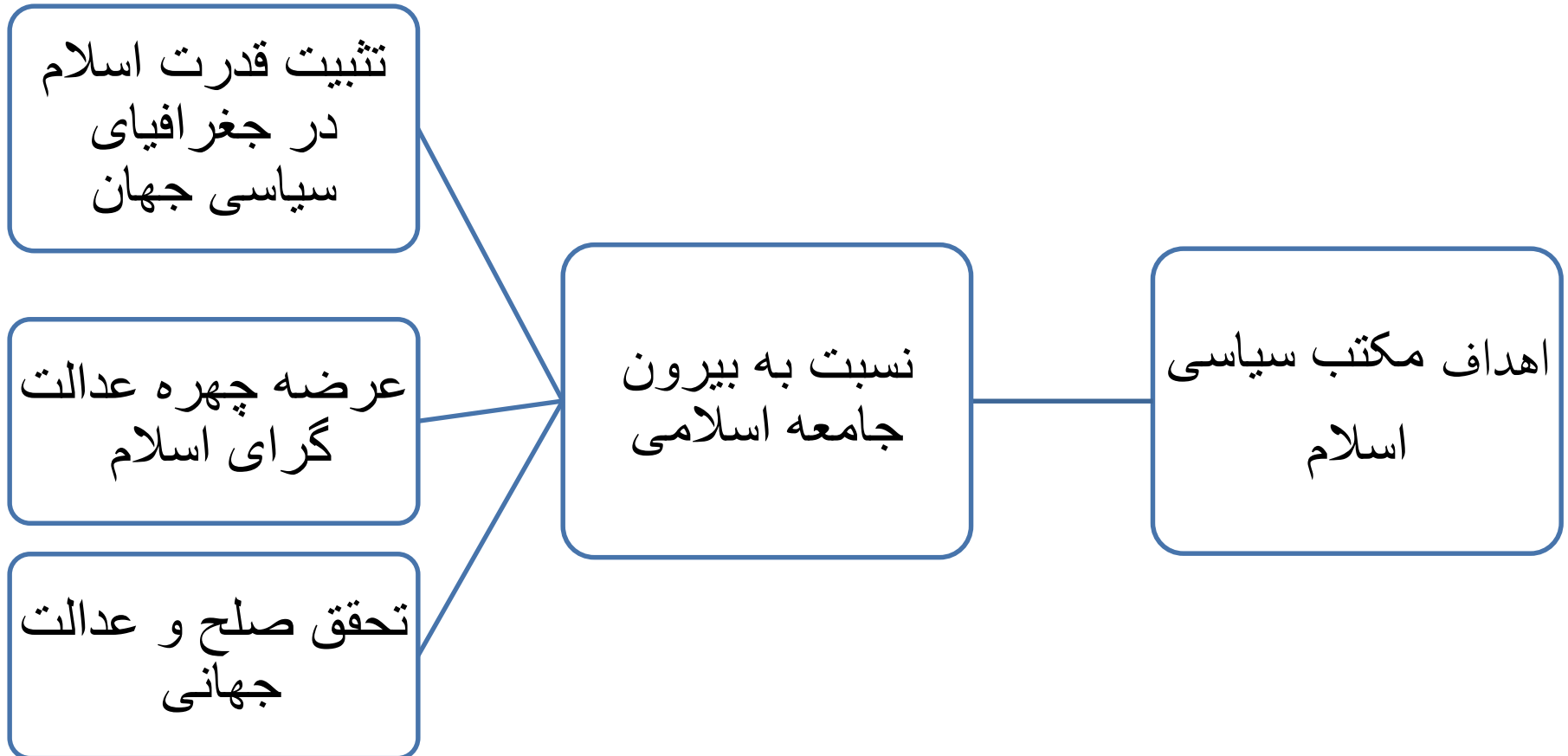
اهداف مكتب سياسى اسلام

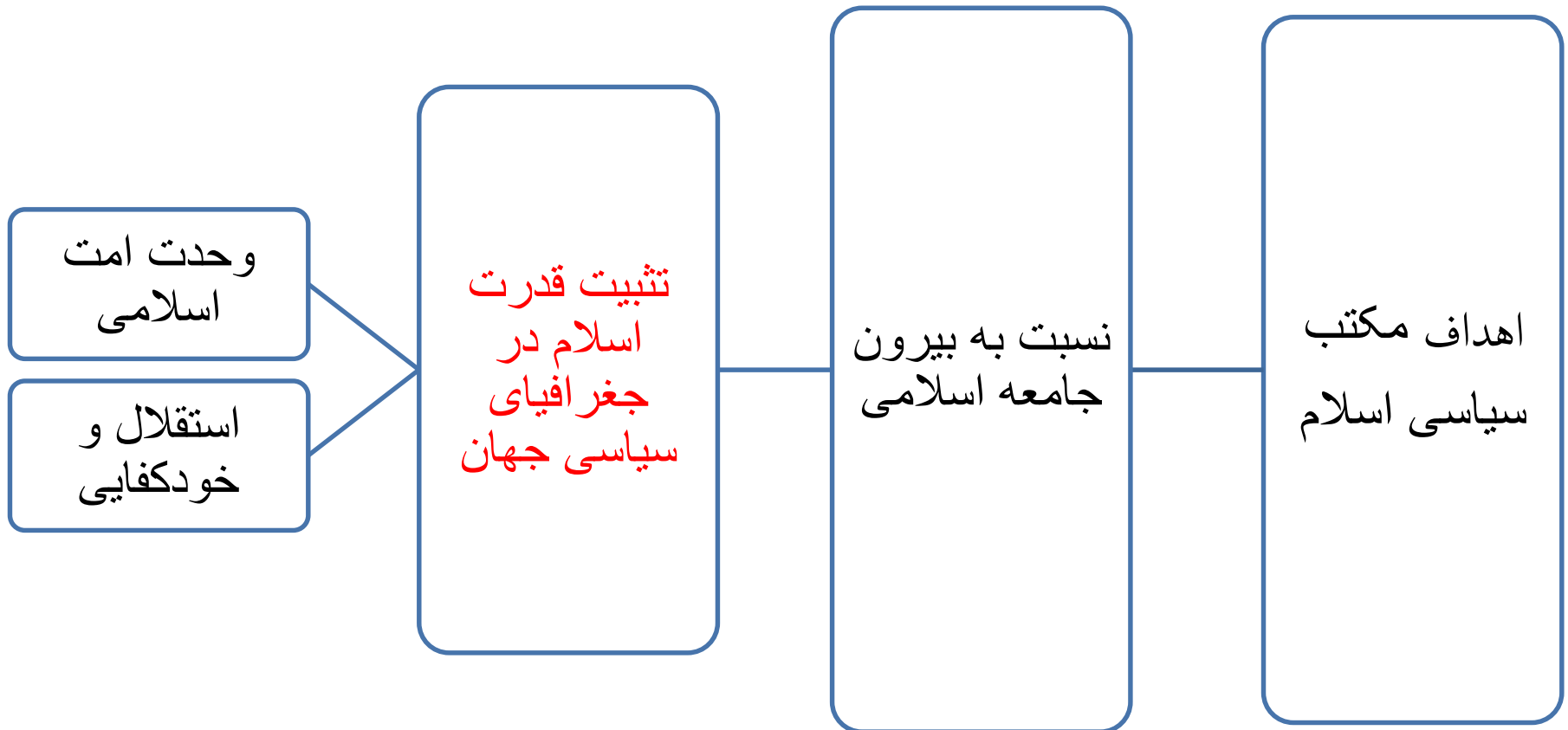
اهداف مكتب سياسى اسلام

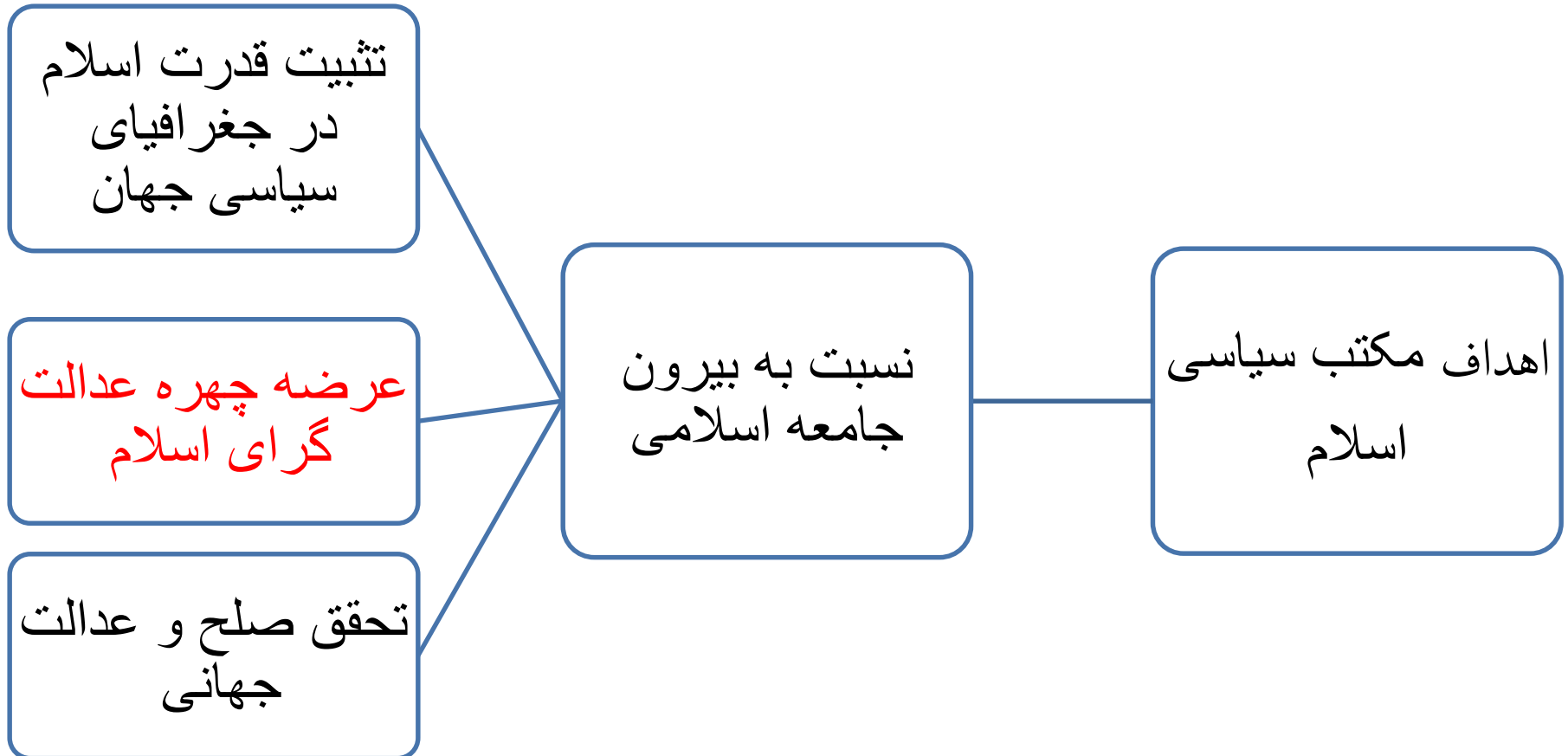
اهداف مكتب سياسى اسلام

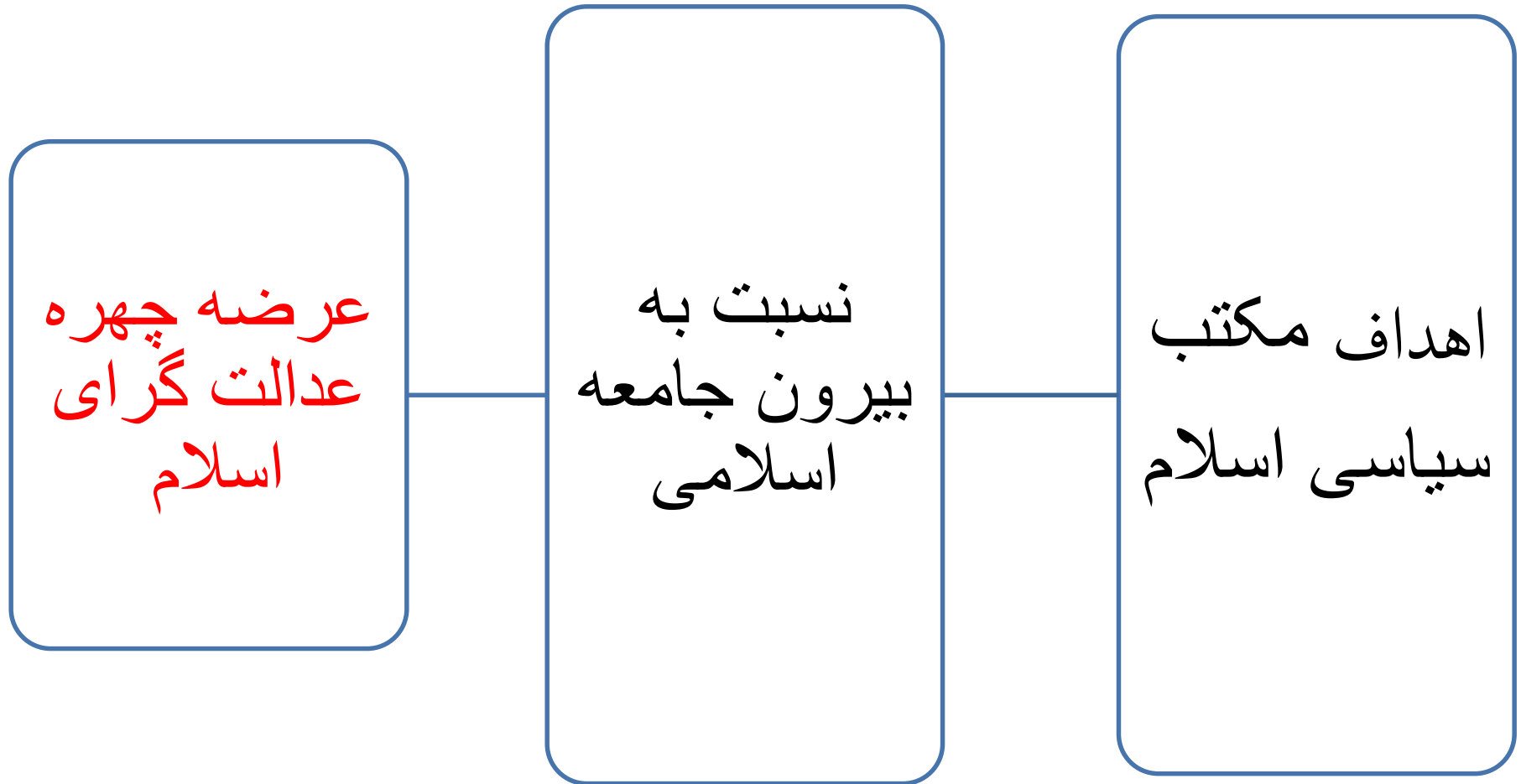
اهداف مكتب سياسى اسلام

اهداف مكتب سياسى اسلام

اهداف مكتب سياسى اسلام

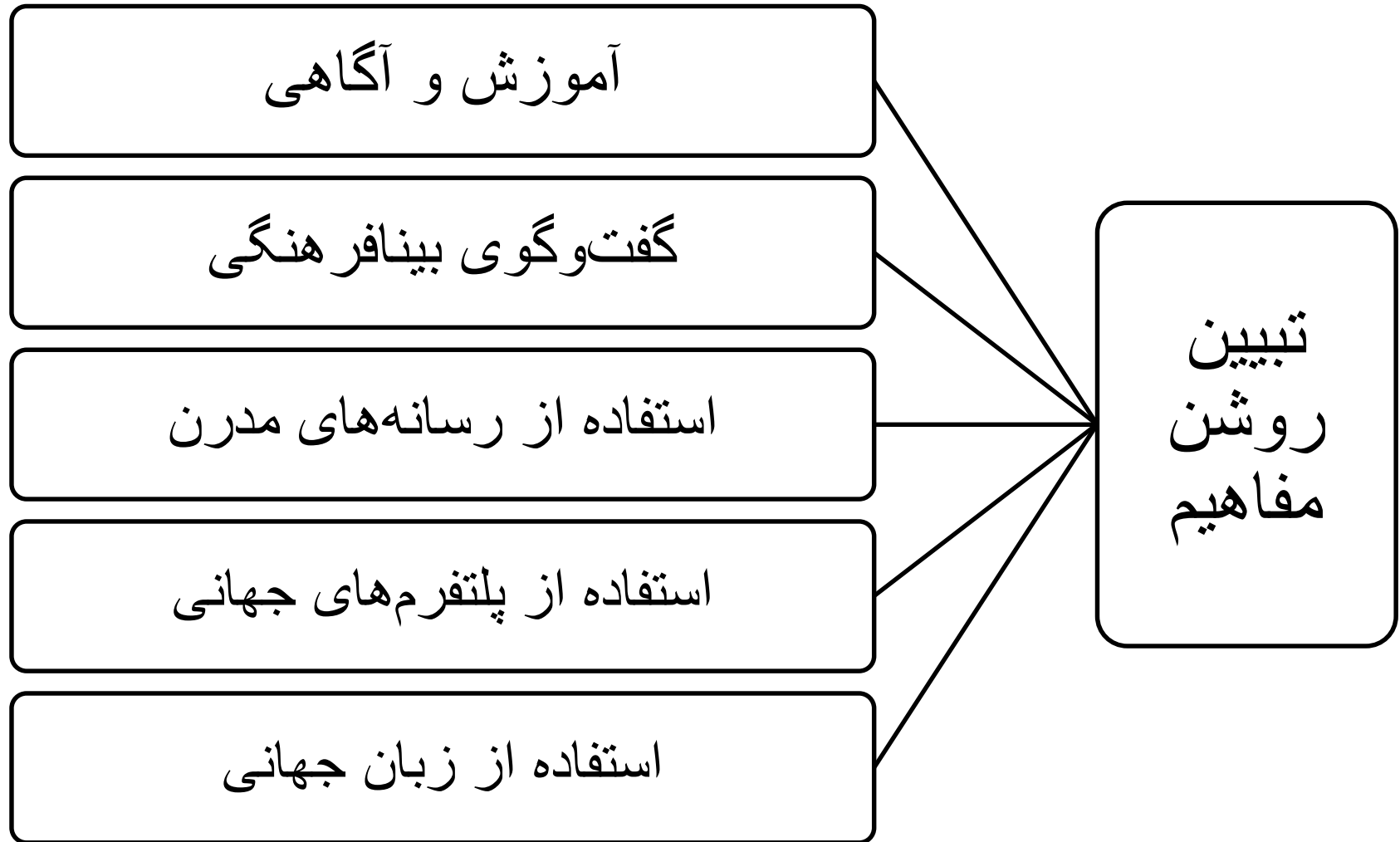
معرفی عدالت اسلامی در جهان

تبیین روشن
مفاهیم

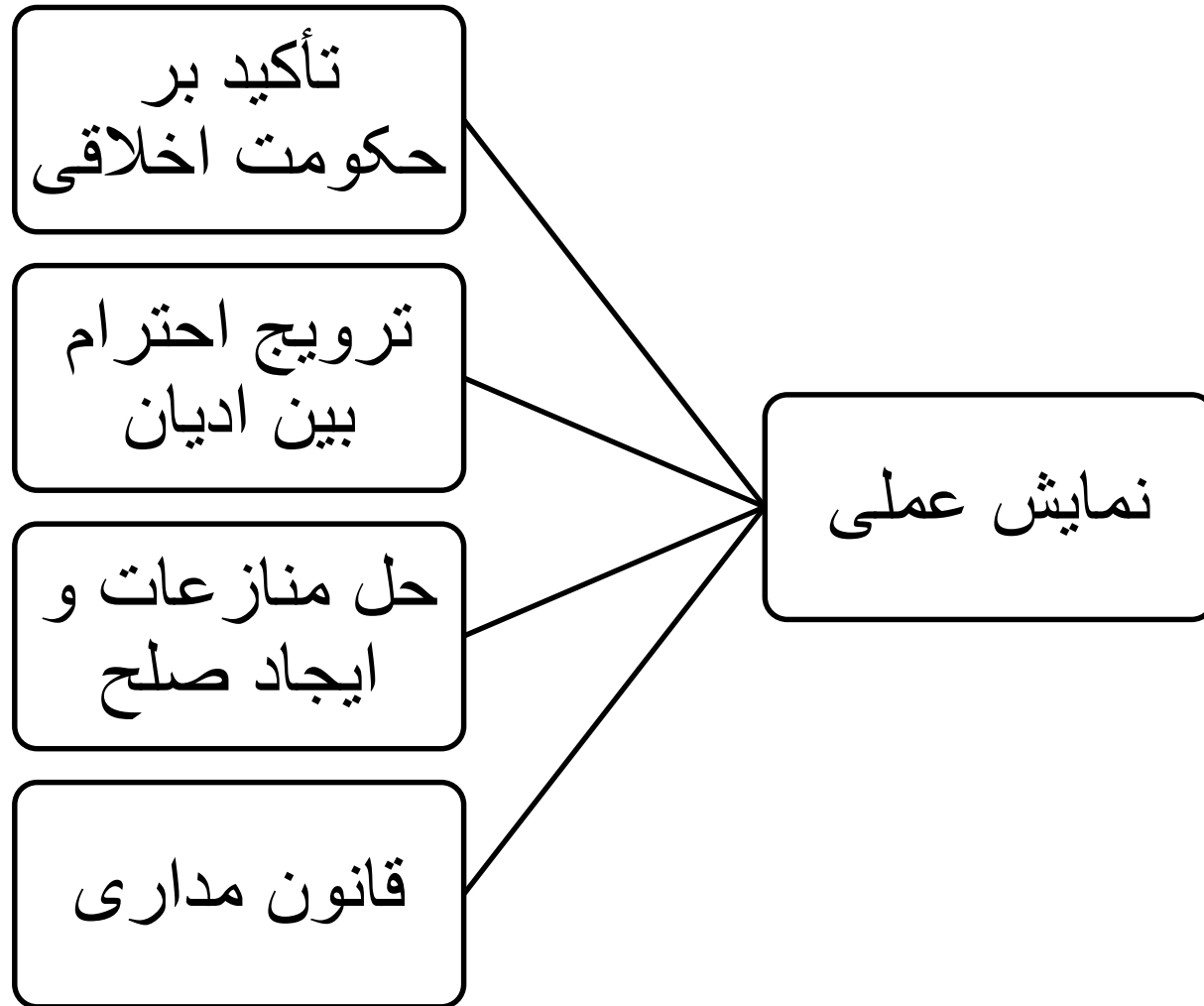
نمایش عملی

معرفی عدالت
اسلامی در جهان

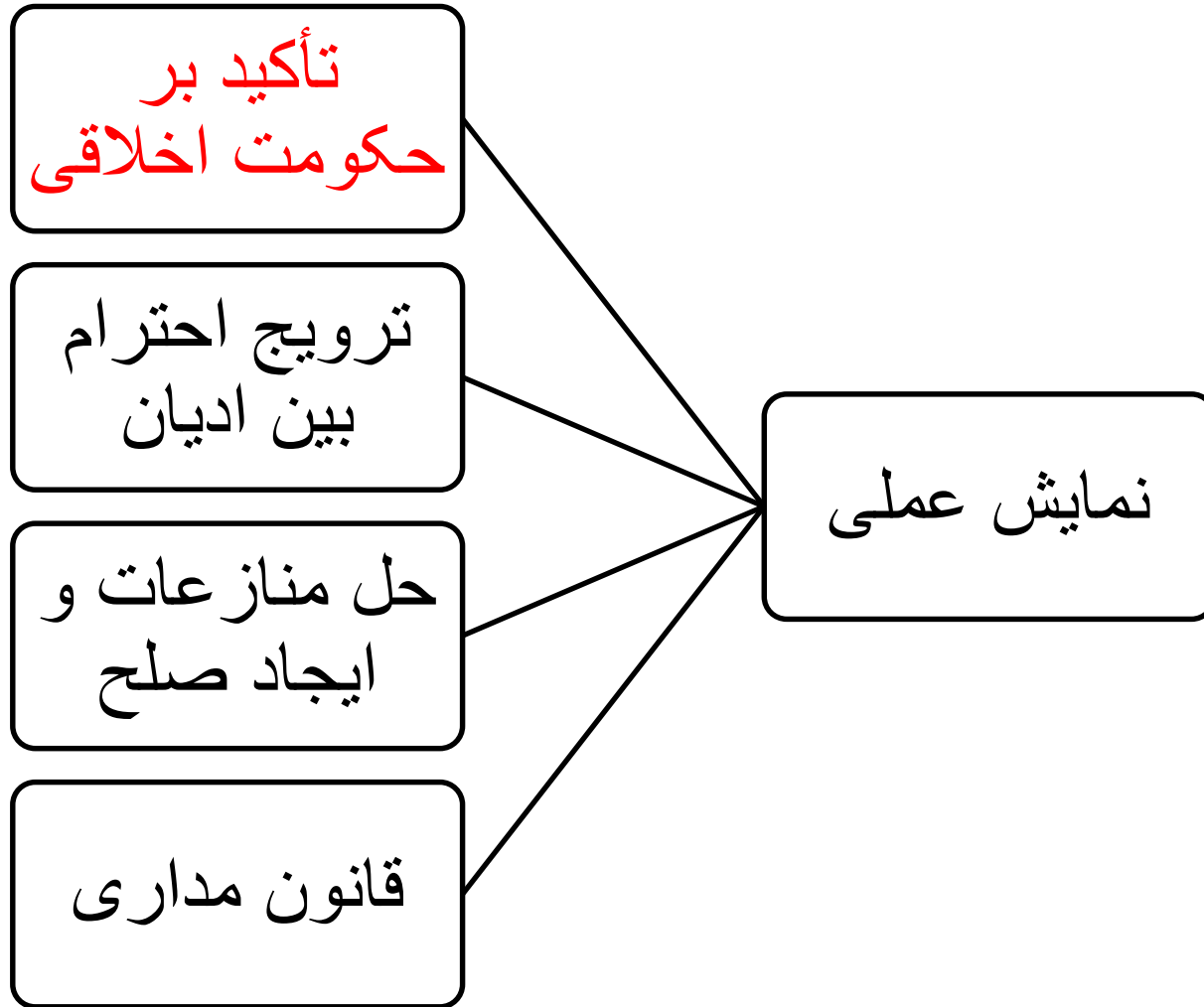
معرفی عدالت اسلامی در جهان

معرفی عدالت اسلامی در جهان

معرفی عدالت اسلامی در جهان

قال النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:
بَعَثْتُ لَأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ

تأكيد بر حکومت اخلاقی

• ۱۰۴۲ - ۱۱ - أَخْبَرَنَا جَمَاعَةٌ، عَنْ أَبِي الْمَفْضِلِ،
 قَالَ: حَدَّثَنِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنُ جَعْفَرِ
 الْعَلَوِيِّ الْحَسَنِيِّ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ)، قَالَ: حَدَّثَنِي
 مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ زَيْدِ بْنِ عَلِيٍّ، قَالَ:
 حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ مُوسَى الرِّضَا، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ
 أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي
 طَالِبٍ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ)،

تأكيد بر حکومت اخلاقی

- قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ): عَلَيْكُمْ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ، فَإِنَّ اللَّهَ (عَزَّ وَجَلَّ) بَعَثَنِي بِهَا، وَإِنْ مِنْ مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ أَنْ يَعْفُوَ الرَّجُلُ عَمَّنْ ظَلَمَهُ، وَ يُعْطَى مِنْ حَرَمِهِ، وَ يَصِلَ مِنْ قِطْعِهِ، وَ أَنْ يَعُودَ مِنْ لَا يَعُودُهُ.

معنى مكارم الأخلاق

• باب معنى مكارم الأخلاق

- ١ حَدَّثَنَا أَبِي رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ
 بْنِ أَبِي خَلْفٍ قَالَ حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنُ عِيسَى عَنْ
 أَبِيهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عَمِيرٍ عَنْ حَمَادِ بْنِ عَثْمَانَ قَالَ
 جَاءَ رَجُلٌ إِلَى الصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ فَقَالَ يَا ابْنَ
 رَسُولِ اللَّهِ أَخْبِرْنِي بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ فَقَالَ الْعَفْوُ عَمَّنْ
 ظَلَمَكَ وَصَلَةُ مَنْ قَطَعَكَ وَإِعْطَاءُ مَنْ حَرَمَكَ وَقَوْلُ
 الْحَقِّ وَلَوْ عَلَى نَفْسِكَ

معنى مكارم الأخلاق

• ٢ حَدَّثَنَا أَبِي رَحِمَهُ اللَّهُ قَالَ حَدَّثَنَا سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ
 أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّضْرِ بْنِ سُوَيْدٍ عَنِ الْقَاسِمِ
 بْنِ سُلَيْمَانَ عَنْ جِرَّاحِ الْمَدَائِنِيِّ قَالَ قَالَ لِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ
 عَ لَا أُحَدِّثُكَ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ قُلْتُ بَلَى قَالَ الصَّفْحُ
 عَنِ النَّاسِ وَ مُؤَاسَاةُ الرَّجُلِ أَخَاهُ فِي مَالِهِ وَ ذِكْرُ اللَّهِ
 كَثِيرًا

معنى مكارم الأخلاق

- ٣ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ يَحْيَى الْعَطَّارُ رَحِمَهُ اللَّهُ قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدَ بْنِ عِيسَى عَنْ عَثْمَانَ بْنِ عِيسَى عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْكَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الصَّادِقِ ع قَالَ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى خَصَّ رَسُولَ اللَّهِ ص بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ فَاُمْتَحِنُوا أَنْفُسَكُمْ فَإِنْ كَانَتْ فِيكُمْ فَاحْمِدُوا اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ وَارْغَبُوا إِلَيْهِ فِي الزِّيَادَةِ مِنْهَا فَذَكَرَهَا عَشْرَةَ الْيَقِينِ وَ الْقَنَاعَةَ وَ الصَّبْرَ وَ الشُّكْرَ وَ الرِّضَا وَ حَسْنَ الْخُلُقِ وَ السَّخَاءَ وَ الْغَيْرَةَ وَ الشَّجَاعَةَ وَ الْمُرُوءَةَ

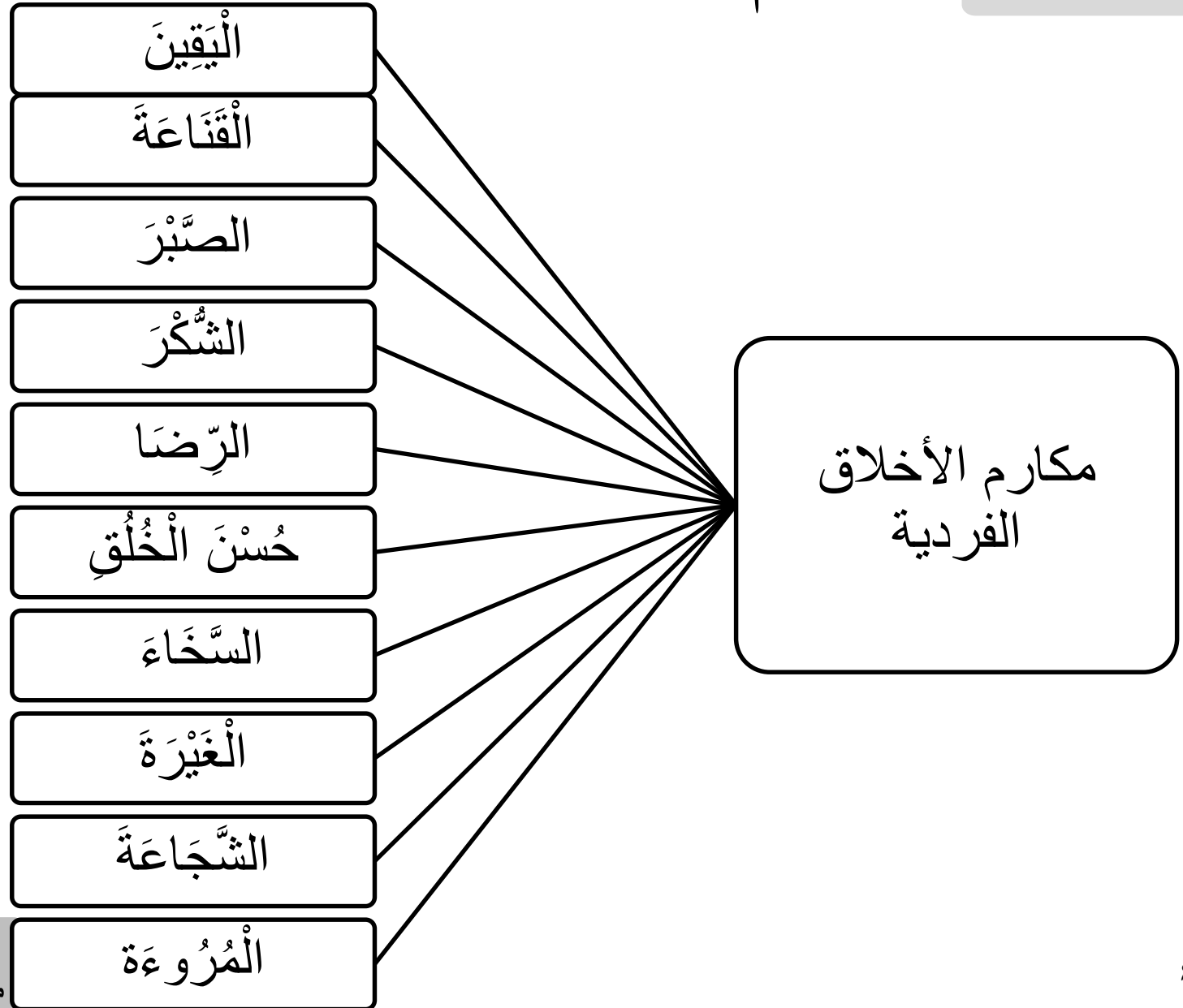
معرفی عدالت اسلامی به جهان

- تشویق رهبری اخلاقی: از رهبران و نهادها حمایت کنید تا با شفافیت، پاسخگویی و پایبندی به قوانین عادلانه الهام گرفته از آموزه‌های اسلامی، عدالت را مجسم کنند.

معرفی عدالت اسلامی به جهان

- تأکید بر حکومت اخلاقی: حمایت از عدالت اسلامی به عنوان چارچوبی که پاسخگویی، شفافیت و حکومت اخلاقی را ترویج می‌دهد، به همسو کردن آن با چالش‌های حکومت مدرن کمک می‌کند

مكارم الأخلاق الفردية

١. العدل: أساس الحكم

٢. الشورى والتشاور مع الأمة

٣. الرحمة والرفق بالرعية

٤. الصدق والأمانة

٥. النزاهة والزهد في أموال الدولة

٦. النصيحة والإصلاح

٧. العفو عند المقدرة

٨. الرفق بالمعارضين واحترام الرأي الآخر

٩. التقوى ومراقبة الله

١٠. الشفافية والمحاسبة

١١. المسؤولية والمساءلة

١٢. حفظ الكرامة الإنسانية

١٣. الصبر والحلم و التواضع

١٤. الوفاء بالعهود

خارج الفقر

مكارم الأخلاق فى السياسة الإسلامية

- مكارم الأخلاق فى السياسة الإسلامية
 - ١. العدل: أساس الحكم
 - ٢. الشورى والتشاور مع الأمة
 - ٣. الرحمة والرفق بالرعية
 - ٤. الصدق والأمانة
 - ٥. النزاهة والزهد فى أموال الدولة
 - ٦. النصيحة والإصلاح
 - ٧. العفو عند المقدرة
 - ٨. الرفق بالمعارضين واحترام الرأى الآخر
 - ٩. التقوى ومراقبة الله
 - ١٠. الشفافية والمحاسبة
 - ١١. المسؤولية والمساءلة
 - ١٢. حفظ الكرامة الإنسانية
 - ١٣. الصبر والحلم و التواضع
 - ١٤. الوفاء بالعهود

مكارم الأخلاق في السياسة الإسلامية

- ١. العدل: أساس الحكم
- • يعد العدل الركيزة الأساسية في السياسة الإسلامية الشيعية، فهو ليس مجرد مبدأ إداري، بل هو تجسيد للتوحيد ورفض للظلم.
- يقول الله تعالى: ﴿إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ﴾ [النحل: ٩٠].

مكارم الأخلاق في السياسة الإسلامية

- تطبيق العدل مع الجميع بغض النظر عن الدين أو العرق أو المركز الاجتماعي
- العدل في توزيع الثروات والفرص والسلطات

مكارم الأخلاق في السياسة الإسلامية

• ٢. الشورى والتشاور مع الأمة

• فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لَنْتَ لَهُمْ وَ لَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ
لَافْتَضُوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَ اسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَ
شَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ
يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾

• وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَ أَمْرُهُمْ شُورَى
بَيْنَهُمْ وَ مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿الشورى، ٣٨﴾

مكارم الأخلاق في السياسة الإسلامية

- - بالرغم من أن للشورى في الفكر الشيعي إطار خاص (أهل البيت والعلماء العدول)، إلا أن مبدأ المشورة مع الرعية مكرمة أخلاقية وسياسية.
- فالإمام علي (ع) يقول: "من استبد برأيه هلك، ومن شاور الرجال شاركها في عقولها". (نهج البلاغة، كلمات قصار، ١٥٢، ص: ٤٣٨)

مكارم الأخلاق في السياسة الإسلامية

- مشاركة الأمة في صنع القرار عبر آليات الشورى المناسبة
- احترام الرأي الآخر والنقد البناء

مكارم الأخلاق في السياسة الإسلامية

• ٣. الرحمة والرفق بالرعية

• السياسة النبوية والإمامية قائمة على الرحمة. فالنبي (ص) هو "رَحْمَةٌ لِّلْعَالَمِينَ" [الأنبياء: ١٠٧].

مكارم الأخلاق في السياسة الإسلامية

- الإمام علي (ع) يوصي واليه على مصر مالک الأشر: "وأشعر قلبك الرحمة للرعية، والمحبة لهم، واللطف بهم... فإنهم صنفان: إما أخ لك في الدين، أو نظير لك في الخلق". (نهج البلاغة، كتاب ٥٣، ص: ٣٦٧)
- فهذا تأكيد على أن العدل يشمل جميع الرعايا بغض النظر عن انتماءاتهم.

مكارم الأخلاق فى السياسة الإسلامية

- ٤٠. الصدق والأمانة
- الصدق فى الوعد والأمانة فى التعامل مع أموال الأمة وثرواتها من أهم مكارم الأخلاق.
- فالإمام على (ع) كان يردد: "والله لو أعطيت الأقاليم السبعة بما تحت أفلاكها على أن أعصى الله فى نمله أسلبها جلب شعيرة ما فعلت". (نهج البلاغة، خطبة ٢١٥، ص: ٢٦٥)

مكارم الأخلاق في السياسة الإسلامية

• • الصدق في الخطاب السياسي والوعود

مكارم الأخلاق فى السياسة الإسلامية

• ٥. النزاهة والزهد فى أموال الدولة

- • يرفض الفكر السياسى الشيعى أى شكل من أشكال الاستئثار بمال الدولة. فالقائد يجب أن يكون زاهداً فى ما عند الناس. وقدوةً فى ذلك هو أمير المؤمنين (ع) الذى كان يلبس الخشن ويأكل خبز الشعير.
- • تجنب استغلال المنصب للامتيازات الشخصية

مكارم الأخلاق في السياسة الإسلامية

• ٦. النصيحة والإصلاح

- من أخلاقيات السياسة النصيحة للأمة وعدم الغش والخداع. يقول الإمام علي (ع): "من نصب نفسه للناس إماماً فليبدأ بتعليم نفسه قبل تعليم غيره، وليكن تأديبه بسيرته قبل تأديبه بلسانه". (نهج البلاغة، كلمات قصار، ٧٠، ص: ٤١٧)

مكارم الأخلاق في السياسة الإسلامية

- ٧. العفو عند المقدرة
- ليس العفو ضعفاً، بل هو قوة. فالإمام على (ع) في معركة الجمل بعد الانتصار، أمر بعدم اقتفى أثر المنهزمين، وأطلق سراح الأسرى، وحرم انتهاك حرمان النساء.

مكارم الأخلاق في السياسة الإسلامية

- ٨. الرحمة و الرفق بالمعارضين واحترام الرأي الآخر
- قال النبي ﷺ: "الراحمون يرحمهم الرحمن" (الرسالة السعدية، ص: ١٤٣)

- مراعاة الظروف الإنسانية والاجتماعية
- الرفق في معاملة الخصوم والمعارضين

مكارم الأخلاق في السياسة الإسلامية

- حتى في أقسى حالات الخلاف، كان أئمة أهل البيت (ع) يظهرون الرفق ويحافظون على الكرامة الإنسانية للطرف الآخر، ما لم يكن هناك خيانة أو خروج على الحق.

مكارم الأخلاق فى السياسة الإسلامية

• ٩. التقوى ومراقبة الله

• كل هذه المكارم تتبع من رقابة ذاتية مصدرها التقوى ومراقبة الله فى السر والعلن. فالحاكم فى المنظور الشيعى هو وكيل عن الإمام المعصوم (ع) وأخيراً عن الله تعالى.

مكارم الأخلاق في السياسة الإسلامية

- ١٠. الشفافية والمحاسبة
- • يشدد المنظور الشيعي على حق الرعية في محاسبة الحاكم.
- فالإمام على (ع) يقول: وَلَا تَحْجُبَنَّ ذَا حَاجَةٍ عَنْ لِقَائِكَ بِهَا (نهج البلاغة؛ ص: ٣٩٥)
- • الشفافية في الإدارة والمال العام

مكارم الأخلاق في السياسة الإسلامية

- ١١. المسؤولية والمساءلة:
- قال رسول الله ﷺ: "كلكم راع وكلكم مسؤول عن رعيته" (متفق عليه)
- المحاسبة على الأفعال والقرارات

مكارم الأخلاق في السياسة الإسلامية

• ١٢. حفظ الكرامة الإنسانية:

- قوله تعالى: "وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ" (الإسراء: ٧٠)
- احترام حقوق الإنسان الأساسية
- معاملة الناس جميعاً بالاحترام والتقدير

مكارم الأخلاق في السياسة الإسلامية

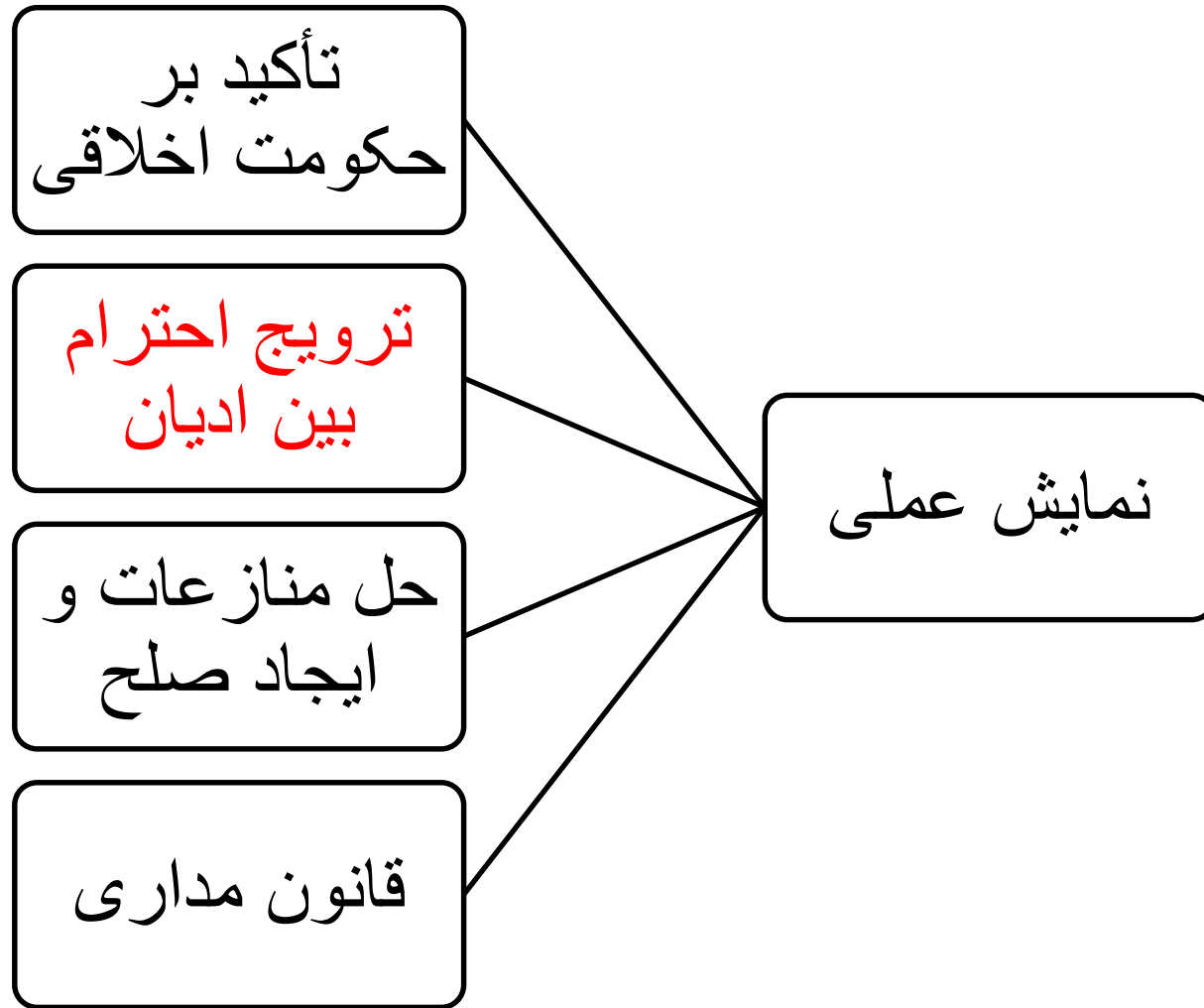
• ١٣. الصبر والحلم و التواضع:

- • تحمل المسؤولية بثبات واطمئنان
- • ضبط النفس عند الغضب والاستفزاز
- • تجنب التكبر والاستعلاء في الأرض
- • البساطة في العيش وعدم الترفع على الناس

مكارم الأخلاق في السياسة الإسلامية

- ١٤. الوفاء بالعهود:
- الالتزام بالوعود والمواثيق الدولية
- قوله تعالى: "وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا"
(الإسراء: ٣٤)

معرفی عدالت اسلامی در جهان

ترویج احترام بین ادیان

- در همان سال اول از هجرت و شاید اوائل آن سال، برای جلوگیری از وقوع اختلاف میان انصار و مهاجران، به دستور پیغمبر (ص) مواعده و قراردادی تنظیم شده که بموجب مندرجات آن بین خود مسلمین و هم میان ایشان و یهود اطراف مدینه معاهده واقع گردیده است. این معاهده مبنی بر این است که یهود بر دین خود باقی و مالک مال خود باشند و در برابر این مساعدت شرائطی را بر عهده گیرند.

ترویج احترام بین ادیان

- - عهدنامه‌ای که پیامبر اکرم (ص) بین اهل مدینه نگاشت.
- پس از آنکه پیامبر (ص) به یثرب - مدینه - وارد شد یک عهدنامه و پیمان سیاسی در بین آنان به امضاء رساند که ضمن آن روابط انسانی و حقوق متقابل بین مردم مدینه از مسلمانان و یهود و دیگران مشخص شده است. این عهدنامه بعنوان **قانون اساسی دولت اسلامی** که آن حضرت در مدینه تأسیس فرمود بشمار می‌آید.

ترویج احترام بین ادیان

- در سیره ابن هشام آمده است: ابن اسحاق گوید: پیامبر خدا (ص) عهدنامه‌ای بین مهاجرین و انصار و یهود مدینه نوشت و یهودیان را بر دین و اموال خود باقی گذاشت و شرایطی را به نفع و شرایطی را علیه آنان در آن گنجانید که صورت کامل قرارداد بدین شرح است:

ترویج احترام بین ادیان

- صحیفۃ المدینۃ (۱ ہجریۃ)
- کتابہ (صلی اللہ علیہ وسلم) بین المهاجرین والأنصار والیہود

ترویج احترام بین ادیان

- بسم الله الرحمن الرحيم
- هذا كتاب من محمد النبي (رسول الله) بين المؤمنين والمسلمين من قريش وأهل يثرب ومن اتبعهم فلحق بهم وجاهد معهم.
- إنهم أمة واحدة من دون الناس.
- المهاجرون من قريش على ربعتهم يتعاقلون بينهم وهم يقدون عانيها بالمعروف والقسط بين المؤمنين.

ترویج احترام بین ادیان

- وبنو عوف علی ربتهم يتعاقلون معاقلهم الأولى، وكل طائفة تفدى عانيها بالمعروف والقسط بين المؤمنين.
- وبنو الحارس (من الخزرج) علی ربتهم يتعاقلون معاقلهم الأولى، وكل طائفة تفدى عانيها بالمعروف والقسط بين المؤمنين.

ترويج احترام بين اديان

- وبنو سعادة على ربعتهم يتعاقلون معاقلهم الأولى، وكل طائفة تفدى عانيها بالمعروف والقسط بين المؤمنين.
- وبنو جشم على ربعتهم يتعاقلون معاقلهم الأولى، وكل طائفة تفدى عانيها بالمعروف والقسط بين المؤمنين.
- وبنو النجار على ربعتهم يتعاقلون معاقلهم الأولى، وكل طائفة تفدى عانيها بالمعروف والقسط بين المؤمنين.

ترویج احترام بین ادیان

- وبنو عمرو بن عوف على ربعتهم يتعاقلون معاقلهم الأولى، وكل طائفة تفدى عانيها بالمعروف والقسط بين المؤمنين.
- وبنو النبيت على ربعتهم يتعاقلون معاقلهم الأولى، وكل طائفة تفدى عانيها بالمعروف والقسط بين المؤمنين.
- وبنى الأوس على ربعتهم يتعاقلون معاقلهم الأولى، وكل طائفة تفدى عانيها بالمعروف والقسط بين المؤمنين.

ترویج احترام بین ادیان

- وَأَنَّ الْمُؤْمِنِينَ لَا يَتْرَكُونَ مَفْرَحًا بَيْنَهُمْ أَنْ يَعْطُوهُ بِالْمَعْرُوفِ فِي فِدَاءٍ أَوْ عَقْلٍ.
- وَأَنْ لَا يَخَالَفَ مُؤْمِنٌ مَوْلَى مُؤْمِنٍ دُونَهُ.
- وَأَنَّ الْمُؤْمِنِينَ الْمُتَّقِينَ أَيْدِيهِمْ عَلَى كُلِّ مَنْ بَغَى مِنْهُمْ أَوْ ابْتَغَى دَسِيعَةً ظَلَمَ أَوْ إِثْمًا أَوْ عَدْوَانًا أَوْ فُسَادًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ، وَأَنْ أَيْدِيهِمْ عَلَيْهِ جَمِيعًا وَلَوْ كَانَ وَلَدَ أَحَدِهِمْ.
- وَلَا يَقْتُلُ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنًا فِي كَافِرٍ وَلَا يَنْصُرُ كَافِرًا عَلَى مُؤْمِنٍ.

ترويج احترام بين اديان

- وأن ذمة الله واحدة يجير عليهم أدناهم، وأن المؤمنين بعضهم موالى بعض دون الناس.
- وأنه من تبعنا من يهود فإن له النصر والأسوة غير مظلومين ولا متناصر عليهم.
- وأن سلم المؤمنين واحدة لا يسالم مؤمن دون مؤمن فى قتال فى سبيل الله إلا على سواء وعدل بينهم.
- وأن كل غازية غزت معنا يعقب بعضهم بعضاً.

ترویج احترام بین ادیان

- وَأَنَّ الْمُؤْمِنِينَ يَبِئُ بَعْضُهُمْ عَنِ بَعْضٍ مَا نَالُوا دِمَاؤُهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.
- وَأَنَّ الْمُؤْمِنِينَ الْمُتَّقِينَ عَلَى أَحْسَنِ هَدًى وَأَقْوَمِهِ.
- وَأَنَّهُ لَا يَجِيرُ مُشْرِكٌ مَالًا لِقَرِيشٍ وَلَا نَفْسًا وَلَا يَحُولُ دُونَهُ عَلَى مُؤْمِنٍ.
- وَأَنَّهُ مَنْ اعْتَبَطَ مُؤْمِنًا قَتْلًا عَنْ بَيْنِهِ فَإِنَّهُ قُودٌ بِهِ إِلَّا أَنْ يَرْضَى وَلِيُّ الْمَقْتُولِ (بالعقل)، وَأَنَّ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ كَافَّةٌ لَا يَحِلُّ لَهُمْ إِلَّا قِيَامٌ عَلَيْهِ.

ترویج احترام بین ادیان

- وأنه لا يحل لمؤمن أقر بما في هذه الصحيفة وآمن بالله واليوم الآخر أن ينصر محدثاً أو يؤويه، وأنه من نصره أو أراه فإن عليه لعنة الله وغضبه يوم القيامة ولا يؤخذ منه صرف ولا عدل.
- وأنكم مهما اختلفتم فيه من شيء فإن مرده إلى الله وإلى محمد.
- وأن اليهود ينفقون مع المؤمنين ما داموا محاربين.

ترویج احترام بین ادیان

- وأن یهود بنی عوف أمة مع المؤمنین للیهود دینهم وللمسلمین دینهم موالیهم وأنفسهم إلا من ظلم أو أثم فإنه لا یوتغ إلا نفسه وأهل بیهته.
- وأن لیهود بنی النجار مثل ما لیهود بنی عوف.
- وأن لیهود بن الحارث مثل ما لیهود بنی عوف.
- وأن لیهود بنی ساعدة مثل ما لیهود بنی عوف.

ترویج احترام بین ادیان

- وَأَنْ لِّيَهُودَ بَنِي جِشْمٍ مِّثْلُ مَا لِيَهُودَ بَنِي عَوْفٍ.
- وَأَنْ لِّيَهُودَ بَنِي الْأَوْسِ مِثْلُ لِيَهُودَ بَنِي عَوْفٍ.
- وَأَنْ لِّيَهُودَ بَنِي ثَعْلَبَةٍ مِثْلُ مَا لِيَهُودَ بَنِي عَوْفٍ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ
وَأَثَمَ فَإِنَّهُ لَا يَوْتَعُ إِلَّا نَفْسَهُ وَأَهْلَ بَيْتِهِ.
- وَأَنْ جَفْتَهُ بَطْنٌ مِنْ ثَعْلَبَةٍ كَأَنْفُسِهِمْ.

ترويج احترام بين اديان

- وأن لبني الشطبية مثل ما ليهود بنى عوف وأن البر دون الإثم.
- وأن موالى ثعلبة كأنفسهم.
- وأن بطانة يهود كأنفسهم.
- وأنه لا يخرج منهم أحد إلا بإذن محمد.

ترويج احترام بين اديان

- وأنه لا ينحجز على ثأر جرح، وأنه من فتك فبنفسه وأهل بيته إلا من ظلم وأن الله على أبر هذا.
- وأن على اليهود نفقتهم وعلى المسلمين نفقتهم، وأن بينهم النصر على من حارب أهل هذه الصحيفة، وأن بينهم النصح والنصيحة والبر دون الإثم.
- وأنه لا يآثم أمره بحليفه وأن النصر للمظلوم.
- وأن اليهود ينفقون مع المؤمنين ما داموا محاربين.

ترویج احترام بین ادیان

- وأن یثرب حرام جوفها لأهل هذه الصحيفة.
- وأن الجار كالنفس غیر مضار ولا آثم.
- وأن لا تجار حرمة إلا بإذن أهلها.
- وأنه ما كان بین أهل هذه الصحيفة من حدث أو اشتجار يخاف فساده فإن مرده إلى الله وإلى محمد رسول الله (صلی الله علیه وسلم)، وأن الله على أتقى ما فی هذه الصحيفة وأبره.

ترويج احترام بين اديان

- وأن لا تجار قريش ولا من نصرها.
- وأن بينهم النصر على من دهم يشرب.
- وإذا دعوا إلى صلح يصلحونه ويلبسونه فإنهم يصلحونه ويلبسونه، وأنهم إذا دعوا إلى مثل ذلك فإنه لهم على المؤمنين إلا من حارب في الدين.
- على كل أناس حصتهم من جانبهم الذي قبلهم.

ترویج احترام بین ادیان

- وأن يهود الأوس مواليتهم وأنفسهم لأهل هذه الصليفة مع البر المحض من أهل هذه الصليفة، وأن البر دون الإثم لا يكسب كاسب إلا على نفسه وأن الله على أصدق ما في هذه الصليفة وأبره.
- وأنه لا يحول هذا الكتاب دون ظالم أو آثم، وأنه من خرج آمن ومن قعد آمن بالمدينة إلا من ظلم أو آثم، وأن الله جار لمن بر واتقى، ومحمد رسول الله (صلی الله علیه وسلم).

ترويج احترام بين اديان

- * بسيوني، محمود شريف، الوثائق الدولية المعنية بحقوق الإنسان، المجلد الثاني، دار الشروق، القاهرة، ٢٠٠٣.

- وقد نشرت هذه الوثيقة بتصريح من المعهد الدولي لحقوق الإنسان بجامعة دي بول شيكاغو.

ترویج احترام بین ادیان

- بسم الله الرحمن الرحيم
- این نامه‌ای است از محمد پیامبر (ص) بین مؤمنان و مسلمانان از قریش و مردم یثرب و کسانی که از آنان پیرشوی نموده و ملحق به آنان شده‌اند و با آنان در جهاد شرکت نموده‌اند، اینان جدای از سایر مردم یک امت واحد می‌باشند.

ترویج احترام بین ادیان

- مهاجرین از قریش بر طبق قراردادهای و قوانین اجتماعی خود می‌باشند و دیه‌های آنها بین خود آنان است و اسیران خود را بر اساس معروف و قسط بین مؤمنان خود آزادی می‌نمایند و «بنو عوف» بر طبق قراردادهای و قوانین اجتماعی خود می‌باشند و دیه‌های آنها به همان روش نخستین است، هر طایفه‌ای اسیران خود را بر اساس معروف و قسط بین مؤمنان آزاد می‌نماید. و «بنو ساعده» بر طبق قوانین و قراردادهای اجتماعی خود می‌باشند و به همان روش نخستین خود عمل می‌کنند و هر طایفه‌ای اسیران خود را بر اساس معروف و قسط بین مؤمنان خود آزاد می‌نماید.

ترویج احترام بین ادیان

- و «بنو حارث» بر طبق قراردادهای نخستین خود عمل می‌کنند، و هر طایفه اسیران خود را بر اساس معروف و قسط بین مؤمنان آزاد می‌نماید. و «بنو چشم» بر طبق قراردادهای حقوقی و جزایی نخستین خود می‌باشند، و هر طایفه اسیران خود را بر اساس معروف و قسط بین مؤمنین آزاد می‌نماید. و «بنو نجار» بر قراردادهای اجتماعی خود می‌باشند و قوانین جزائی آنها به همان روش نخستین است، و هر طایفه آنان اسرای خود را بر اساس معروف و قسط بین مؤمنان آزاد می‌نماید.

ترویج احترام بین ادیان

- و «بنو عمرو بن عوف» بر قراردادهای اجتماعی خود می‌باشند و قوانین جزائی آنها به همان روش نخستین است و هر طایفه آنان اسیران خود را بر اساس معروف و قسط بین مؤمنان آزاد می‌نماید.

ترویج احترام بین ادیان

- و «بنو النبیّت» بر قراردادهای اجتماعی خود می‌باشند و قوانین جزائی آنها به همان روش نخستین آنان است. و هر طایفه آنان اسیران خود را بر اساس معروف و قسط بین مؤمنان آزاد می‌نماید. و «بنو الاوس» بر قراردادهای اجتماعی خویشند و قوانین جزائی آنان به همان روش نخستین است، و هر طایفه آنان اسیران خود را بر اساس معروف و قسط بین مؤمنان آزاد می‌نمایند.

ترویج احترام بین ادیان

- و البته مؤمنان در بین خود بدهکار و عائله‌مندی را نمی‌یابند مگر اینکه بر اساس معروف وی را در پرداخت بدهی و رهائی از گرفتاری یاری می‌رسانند. و نباید فرد مؤمنی با بنده مؤمن دیگری علیه وی هم سوگند شود. و همه مؤمنان باتقوی، علیه کسی که به حقوق آنان تجاوز کرده، یا ظلم و گناه بزرگی را علیه آنان تدارک دیده یا بین مؤمنان فساد ایجاد کرده، یکی هستند و همه دستهای آنها علیه اوست، اگر چه فرزند یکی از آنها باشد.

ترویج احترام بین ادیان

- و هرگز نباید مؤمنی مؤمن دیگری را بخاطر کافری بکشد. و هرگز کافری را علیه مؤمنی یاری ندهد. و همانا امان خداوند یکی است که کوچکترین مسلمانان می‌تواند از سوی سایرین آن را بعهدہ بگیرد.

ترویج احترام بین ادیان

- و اینکه مؤمنان برخی ولیّ برخی دیگر هستند نه سایر مردم. و کسانی از یهود که از ما پیروی می‌کنند از یاری و کمک ما برخوردارند به آنها ظلم نمی‌شود و به دشمنان آنان کمک نمی‌شود. و همانا صلح مسلمانان یکی است، هیچ مؤمنی در جهاد در راه خدا با دیگری صلح نمی‌کند مگر اینکه همه در آن مساوی و برابر هستند. و رزمندگان از مؤمنین، به نوبت به جنگ خواهند آمد و هر رزمنده‌ای را رزمندگان دیگر پشتیبانی خواهند کرد.

ترویج احترام بین ادیان

- و مؤمنان باتقوا بر نیکوترین راه هدایت و استوارترین آن می باشند. و هیچ مشرکی حق ندارد از مال یا جان مشرکین قریش حمایت کند. و حق ندارد با آنان علیه مؤمنی همکاری نماید. و اینکه اگر مؤمنی مؤمن دیگری را کشت باید قصاص شود مگر اینکه ولی مقتول رضایت دهد و همه مؤمنان علیه وی هستند تا اینکه این امر اجرا شود.

ترویج احترام بین ادیان

- و اینکه هر مؤمنی که مطالب این نوشته را پذیرفته و به خدا و روز قیامت ایمان دارد جایز نیست که بدعت‌گذار نسبت به این نوشته را یاری دهد، یا او را در پناه خود گیرد و اگر کسی او را یاری کرد یا به وی جا و مکان داد لعنت خدا و غضب وی تا روز قیامت بر او باد و توبه او پذیرفته نیست و عوض هم از او گرفته نمی‌شود. و هر یک از شما که در چیزی از این نوشته اختلاف کردید آن را به خداوند - عز و جل - و محمد (ص) برگردانید.

ترویج احترام بین ادیان

- و تا زمانی که مؤمنان در جنگ هستند یهودیان نیز همراه مؤمنین مخارج جنگ را می‌پردازند. یهود بنی عوف نیز امتی هستند با مؤمنان، یهودیان به دین خود باشند و مسلمانان به دین خود، چه خود و چه غلامان آنان، مگر کسی که ظلم کند یا مرتکب خلافی شود که جز خود و خانواده خود را هلاک نکرده است. و

ترویج احترام بین ادیان

- برای یهود بنی نجار است آنچه برای یهود بنی عوف بود. و برای یهود بنی حارث است آنچه برای یهود بنی عوف بود. و برای یهود بنی ساعده است آنچه برای یهود بنی عوف بود. و برای یهود بنی چشم است آنچه برای یهود بنی عوف بود. و برای یهود بنی اوس است آنچه برای یهود بنی عوف بود.

ترویج احترام بین ادیان

- و برای یهود بنی ثعلبه است آنچه برای یهود بنی عوف بود، مگر کسی که مرتکب گناه یا ستمی شود که او جز خود و خانواده خود را هلاک نکرده است. و طایفه جفنه قسمتی از ثعلبه هستند و حکم آنان را دارند. و برای بنی شطیبه است آنچه برای یهود بنی عوف بود. اینکه نیکان از بدان جدا هستند. و موالی و بندگان بنی ثعلبه مانند خود آنان هستند. و هم‌پیمانان یهود حکم خود آنان را دارند.

ترویج احترام بین ادیان

- و اینکه هیچ یک از آنان جز با اجازه محمد (ص) حرکتی نباید انجام دهند. و اگر جراحی بر کسی وارد شد نباید از تقاص جراحات واردکننده جلوگیری کنند. و کسی که بناگاه کسی را بکشد بخود و اهل بیت خود چنین کرده است مگر کسی که مورد ستمی واقع شده [و از خود دفاع کرده است] و خدا با کسانی است که به این عهدنامه پایدار می مانند.

ترویج احترام بین ادیان

- و اینکه یهود مخارج خود را خود باید پردازند و مسلمانان نیز مخارج خود را خود باید پردازند، و اگر کسی با امضا کنندگان این عهدنامه به جنگ برخیزد همگی موظفند که از خود دفاع کنند و بین آنان خیرخواهی و نصیحت و نیکی حاکم است نه زشتی و پلیدی و هیچ کس نباید به هم پیمان خود بدی کند و باید به یاری مظلوم بشتابد. و در شرایط جنگی یهودیان نیز مانند مسلمانان مخارج جنگ را می پردازند. و حرمت یثرب [مدینه] باید توسط امضاکنندگان این قرارداد حفظ شود. همسایه نیز مانند خود انسان است که نباید به او ضرر و زیانی وارد گردد. و حریمی شکسته نمی شود [در منزلی وارد نباید شد] مگر با اجازه اهل آن.

ترویج احترام بین ادیان

- و اینکه ما بین امضاکنندگان این ورقه مشکل و مشاجره زیان‌زننده‌ای واقع نمی‌شود مگر اینکه در مورد آن به خداوند - عز و جل - و به محمد پیامبر خدا (ص) مراجعه می‌کنند. و خداوند گواه بر مطالب نیک و خوب این صحیفه است.

ترویج احترام بین ادیان

- و اینکه قریش و کسانی که آنان را یاری می‌دهند را نباید پناه داد. و اینکه بین امضاکنندگان این صحیفه پیمان همکاری است علیه کسی که به یثرب هجوم آورد. و اگر به صلح دعوت شدند مصالحه می‌کنند و شرایط صلح را عملی می‌سازند زیرا اینان هستند که طالب صلحند و آن را محترم می‌شمارند و اگر اینان [امضاکنندگان صحیفه] قوم دیگری را به صلح فراخواندند، برای دیگران است آنچه برای مؤمنین است، مگر کسی که در دین با مؤمنان به جنگ برخاسته است.

ترویج احترام بین ادیان

- بر هر دسته‌ای از مردم حصّه آنان است در کارهائی که بعهده آنان نهاده شده است. و برای یهود اوس و موالیان آنها و خود آنها همان مزایایی است که برای امضاء کنندگان این صحیفه است. و همواره باید نیکی حاکم باشد نه بدی و کسی عمل ناپسندی انجام نمی‌دهد مگر اینکه به زیان خود اوست.

ترویج احترام بین ادیان

- و خداوند بر مطالب صحیح و نیک این صحیفه گواه است.
- و این صحیفه هرگز مانع مجازات فرد ظالم و گناهکار نمی‌گردد، و کسی که از شهر خارج گردد یا در شهر بماند در امنیت و امان است مگر کسی که ستم کند یا مرتکب جرمی گردد و خداوند با افراد نیک کردار و پرهیزکار همراه است.

ترویج احترام بین ادیان

- و نیز محمد (ص) فرستاده خدا. «۱»

ترویج احترام بین ادیان

• این عهدنامه را ابو عبید نیز در الاموال خود با کمی اختلاف آورده است «۱». در الوثائق السياسیه نیز همراه با سایر عهدنامه‌های آن حضرت آمده است «۲».

- (۱) الاموال / ۲۶۰ - ۲۶۴، شماره ۵۱۸.
- (۲) الوثائق السياسیه / ۵۹ - ۶۲، شماره ۱.

ترویج احترام بین ادیان

- ما این عهدنامه را با همه طولانی بودن آن در اینجا آوردیم بخاطر اینکه قدیمی ترین و طولانی ترین عهدنامه سیاسی است که در تاریخ اسلام بر جای مانده و سنگ پایه نخستین حکومت اسلامی بر آن استوار شده است.

ترویج احترام بین ادیان

- این عهدنامه دلیل روشنی بر دوران‌دیشی پیامبر اکرم (ص) و عظمت شخصیت سیاسی آن حضرت است، که بوسیله آن همه اهل مدینه از اوس و خزرج گرفته تا یهود مدینه را با همه نزاع و خونریزی‌هایی که بین آنها بوده با هم هماهنگ نموده و از مجموعه آنان یک قلعه محکم در برابر کفر و شرک ایجاد فرمود و در زیر پرچم و حکومت خویش یک دولت عادلانه برای آنان بنا نهاد «۳».

توضیح کلماتی از عهدنامه

- (۳) در متن عربی این عهدنامه شریفه لغاتی آمده است که به توضیح آن می پردازیم:

توضیح کلماتی از عهدنامه

• ربعة [رباعه] به کسر و فتح: روش و عادت است که در امور مربوط به خونخواهی‌ها و دیات طبق آن رفتار می‌کردند.

• عانی: اسیر معاقل؛ جمع معقله: دیات. المفرح به فتح راء: کسی که بدهکاری یا دیه یا فدیهای بعهده اوست، که بر مسلمانان واجب است در پرداخت آن او را یاری رسانند. ابن هشام گوید: مفرح: کسی است که بدهکار یا عیالوار است چنانچه شاعر گفته:

توضیح کلماتی از عهدنامه

- اذا انت لم تبرح تؤدّی امانه و تحمل اخری
افرحتک الودائع
- (اگر تو هنوز امانتی را نپرداخته، امانت دیگری را به
عهده بگیری امانتها بر گردهات سنگینی می کند.)
- دسیعه: پاداش بزرگ است. و ظاهرا معنی جمله اینست
که اگر کسی به ناروا و از روی ستم از مسلمانان
پاداش بزرگی را طلب کرد بر آنان واجب است که به
یکدیگر کمک نموده و او را از خود برانند.

مبانی فقهی حکومت اسلامی، ج ۵، ص: ۲۸۹

توضیح کلماتی از عهدنامه

- - اسوه: یاری، تسلیت، و مساوات. و در نهایت آمده است: «يعقب بعضها بعضا یعنی بنوبت به جنگ بروند».
- یبیء: بر جا نهادن یا بازگرداندن، و شاید معنی دوم در اینجا مناسب تر باشد، که مفهوم جمله نظیر مفهوم جمله پیشین آنست.

توضیح کلماتی از عهدنامه

- لا يجير مشرك مالا لقريش و لا نفسا: یعنی هیچ‌یک از مشرکین اهل مدینه جایز نیست که اموال و یا افرادی از مشرکین قریش را در پناه خود گیرد.

توضیح کلماتی از عهدنامه

- اعطیته: بدون جنایتی که موجب قتل باشد او را بکشد.
- صرف: توبه. عدل: فدیة. ان الیهود ینفقون مع المؤمنین: یهود سهم خود را در مخارج جنگ می پردازند. لا یوتغ: هلاک نمی شود. لا ینحجز الی ثار جرح: کسی که در اثر مجروح شدن، طالب قصاص یا دیه است را مانع نمی شوند.

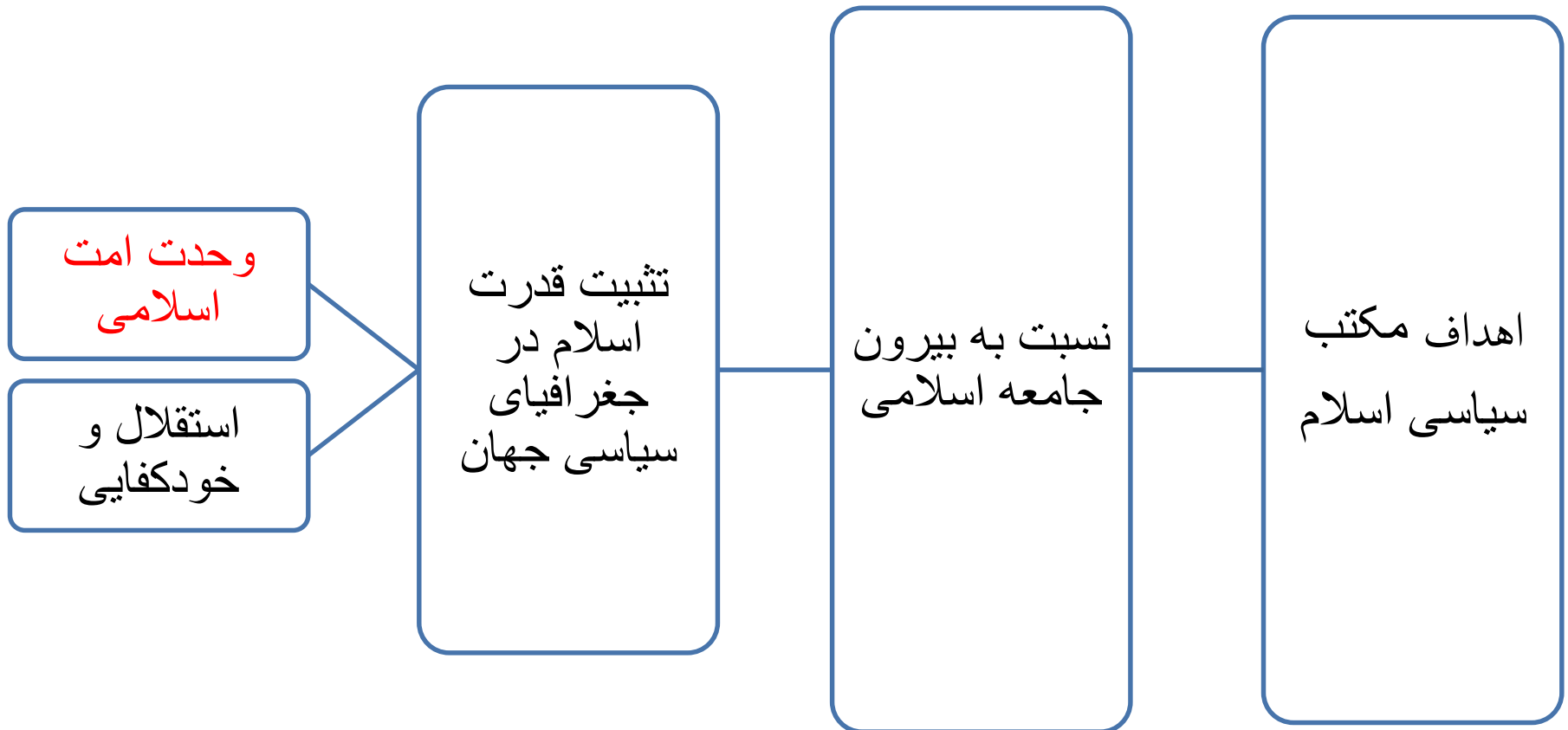
توضیح کلماتی از عهدنامه

- ان الله على ابرّ: خداوند بدان راضی است و با کسانی است که مفاد آن را بیشتر رعایت می کنند.
- دهم يثرب: به شهر مدینه هجوم آورد.

نکات برجسته عهدنامه

- نکات برجسته عهدنامه:
- همانگونه که ملاحظه می فرمائید این عهدنامه شامل مواد و اصول قابل توجهی است که مهمترین آنها را یادآور می شویم:
- ۱- همه مسلمانان را علی رغم اختلافات نژادی و قومی بعنوان یک امت در کنار سایر مردم قرار داده است.

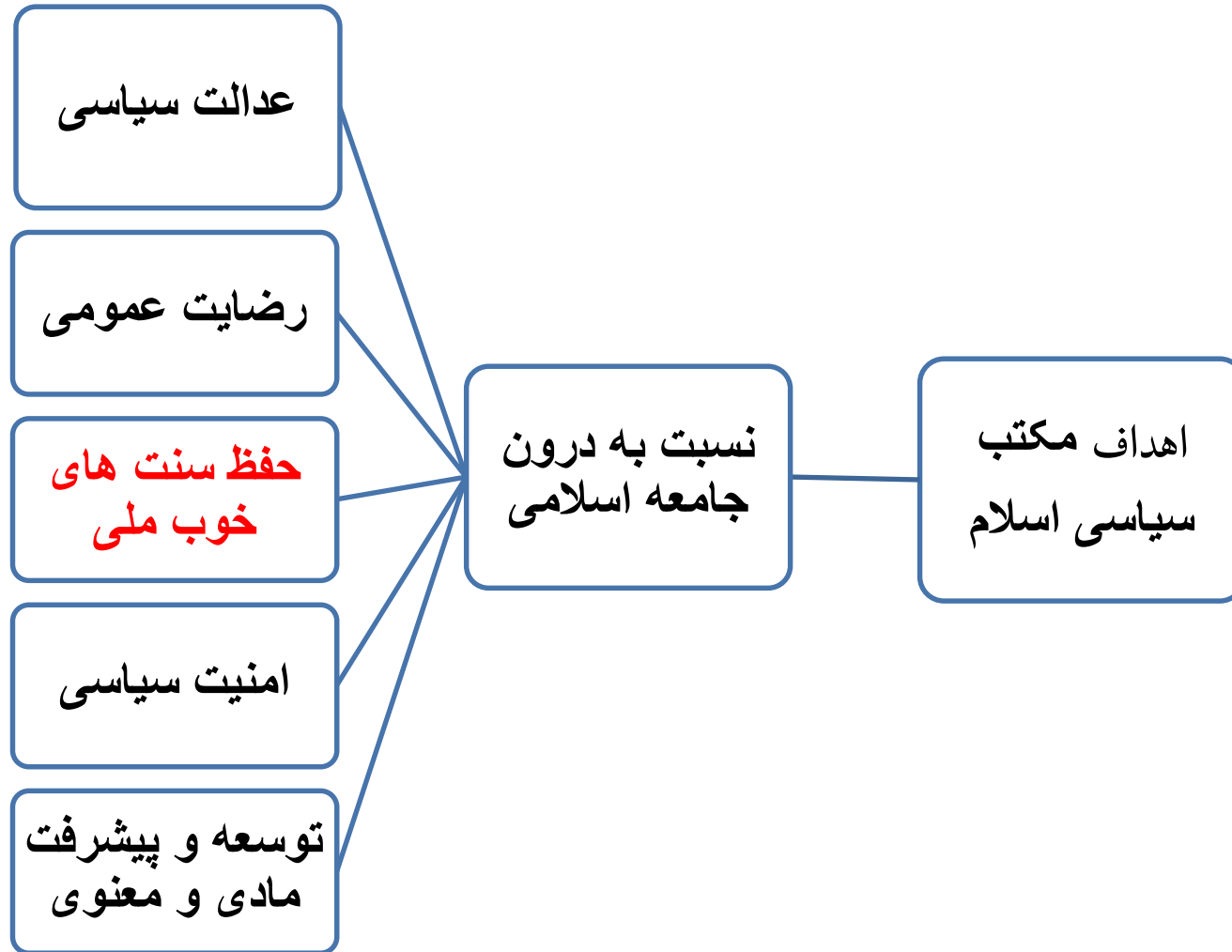
اهداف مكتب سياسى اسلام

نکات برجسته عهدنامه

- ۲- سنت و شیوه مهاجرین و قبایل مختلف انصار را در مسائل دیه و خونها [حقوق جزائی] بر اساس همان عادات و سنت‌های معمول خودشان تأیید نموده و همه آنها را در آن شرایط محترم شمرده، البته بعداً با نازل شدن حکم حدود و قصاص و دیات در اسلام، این اصل نسخ گردید.

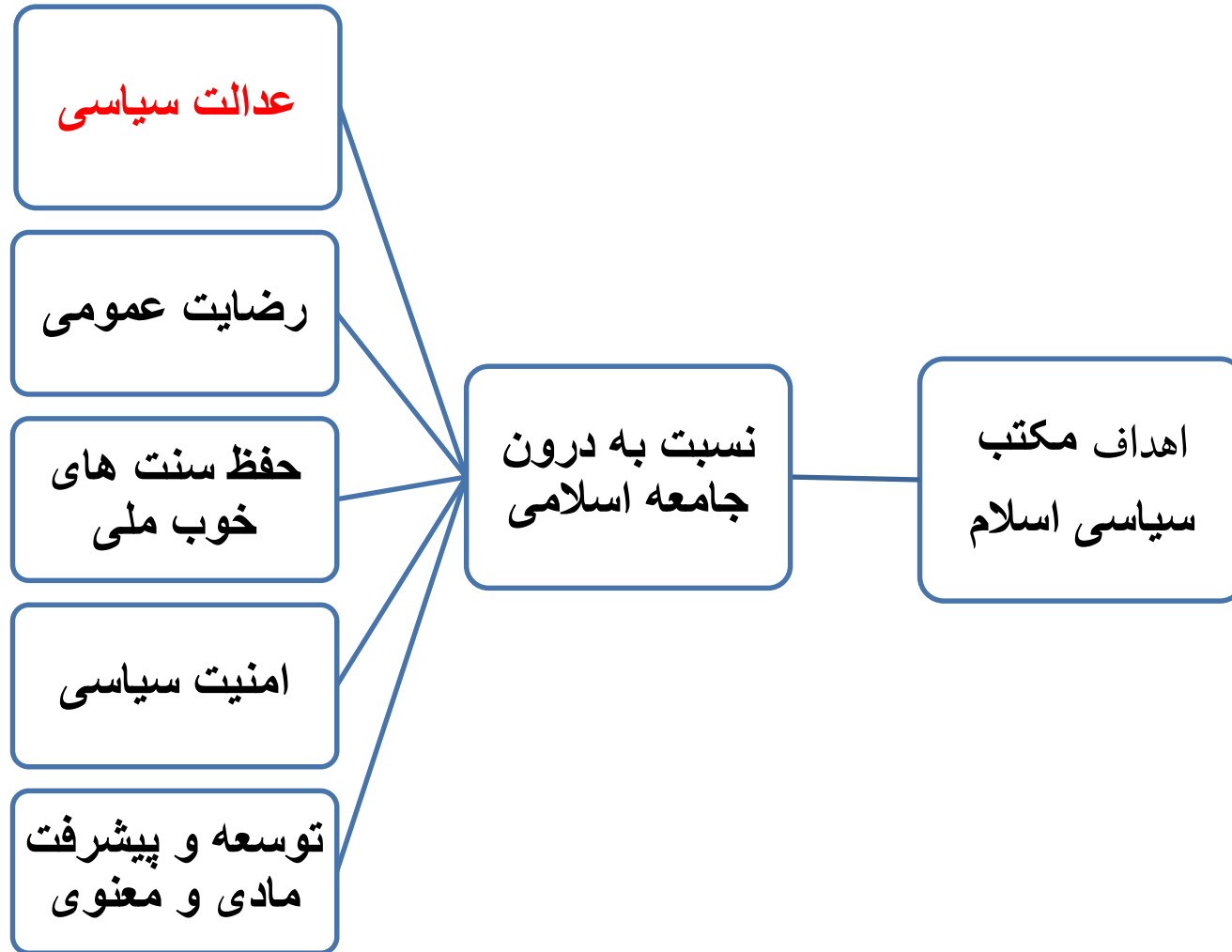
اهداف مكتب سياسى اسلام

نکات برجسته عهدنامه

- ۳- بر هر طایفه‌ای واجب نموده که اسیرهای خود را بر اساس معروف و قسط آزاد سازند.

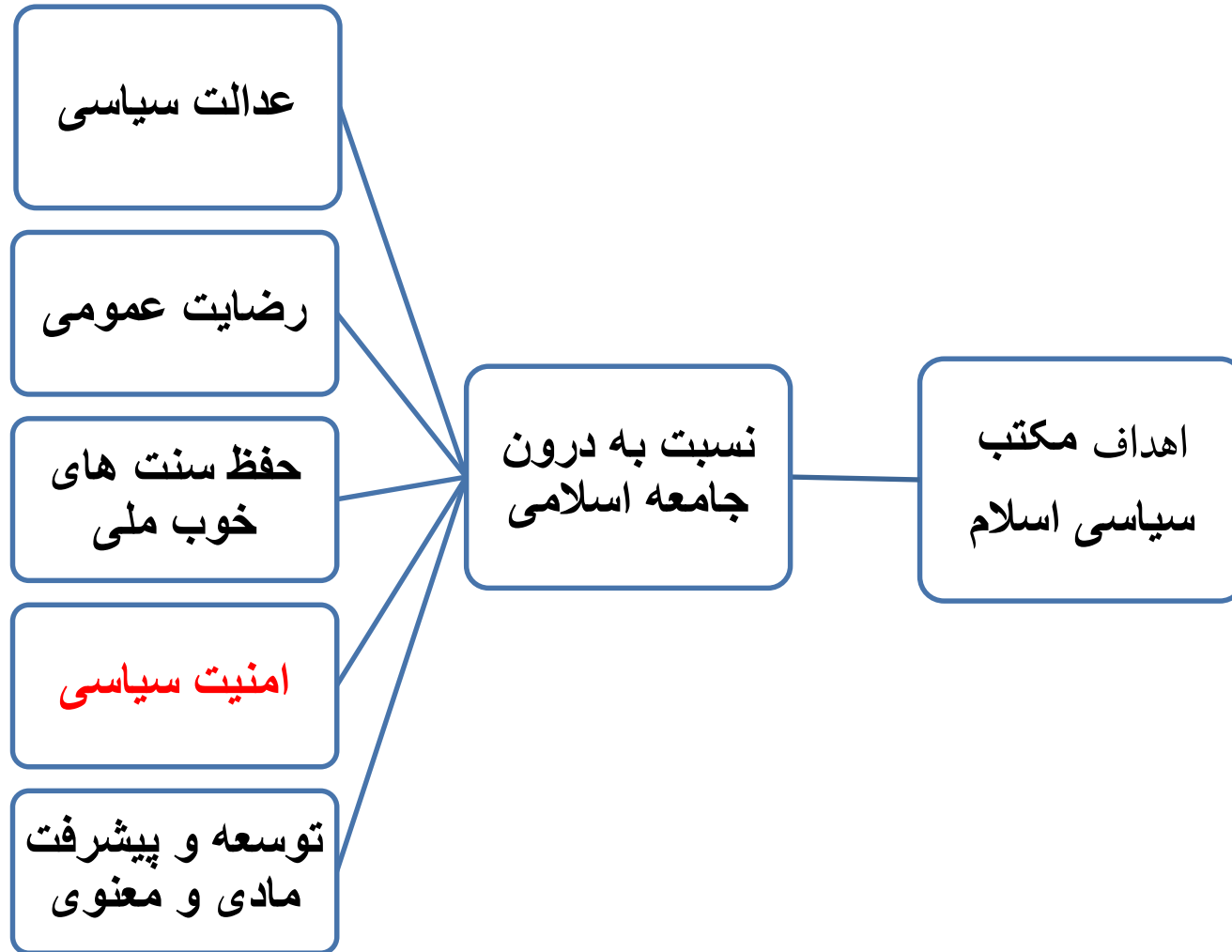
اهداف مكتب سياسى اسلام

نکات برجسته عهدنامه

- ۴- بر مؤمنین واجب فرموده که با پرداخت فدیة یا دیة به اسیران و تهیدستان خود کمک کنند.
- ۵- بر مؤمنین واجب نموده که در برابر کسی که ظلم و پلیدی و تجاوز و فساد در جامعه می‌کند، اگر چه فرزند یکی از آنان باشد بصورت یکپارچه بایستند.

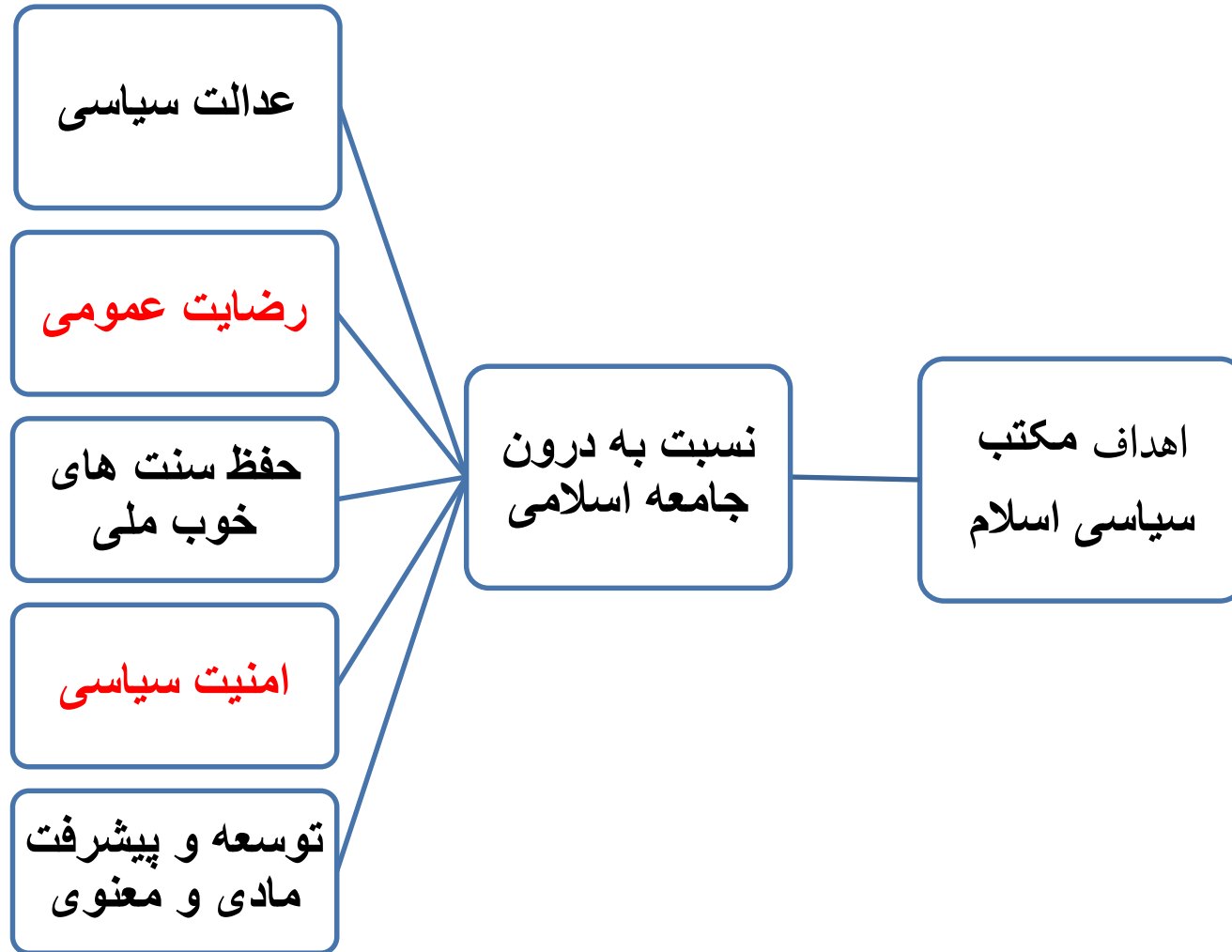
اهداف مكتب سياسى اسلام

نکات برجسته عهدنامه

- ۶- بخاطر کافری مؤمنی را نکشند و کافری را علیه مؤمنی یاری ندهند.
- ۷- برای کوچکترین فرد مسلمان این ارزش را قائل شده است که از طرف همه مسلمانان به فردی پناهندگی بدهد.
- ۸- از مشرکان این اجازه را سلب کرده که مالی یا خونی از مشرکین قریش را در پناه خود گیرد.

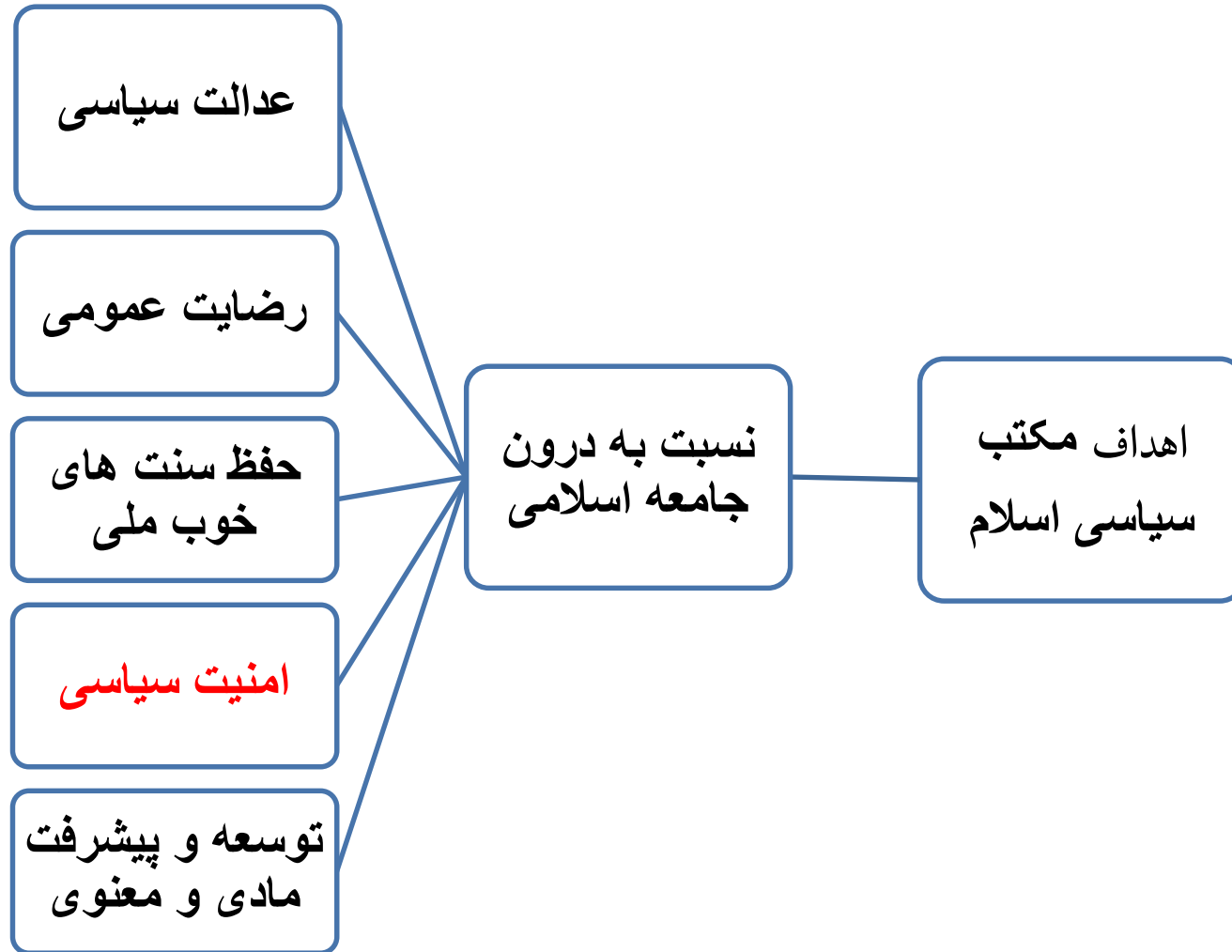
اهداف مكتب سياسى اسلام

نکات برجسته عهدنامه

- ۹- اینکه: قاتل مؤمن باید قصاص شود مگر اینکه ولی مقتول با قبول دیه از وی گذشت کند.
- ۱۰- در آن از یاری رساندن و پناه دادن به افراد بدعت‌گذار پیش‌گیری شده است.

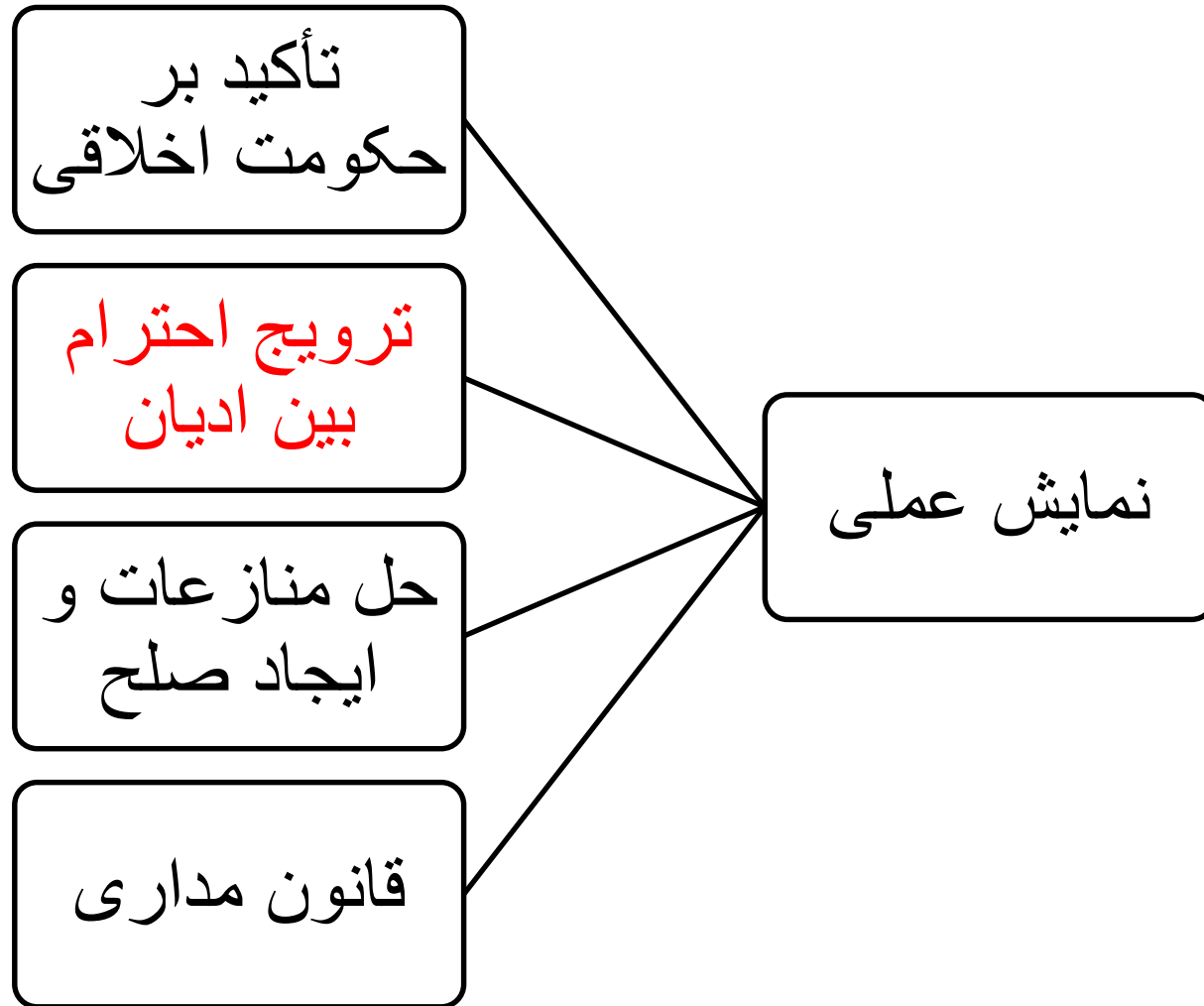
اهداف مكتب سياسى اسلام

نکات برجسته عهدنامه

- ۱۱- برای قبایل یهود و بردگان و همپیمانان آنان حقوق اجتماعی خودشان را قائل شده و امنیت و آزادی مذهب و سایر شئون اجتماعی آنان را محترم شمرده به شرط اینکه با مسلمانان همراهی کنند و همانند مسلمانان در برابر تهاجم مهاجمین مخارج جنگ را بپردازند.

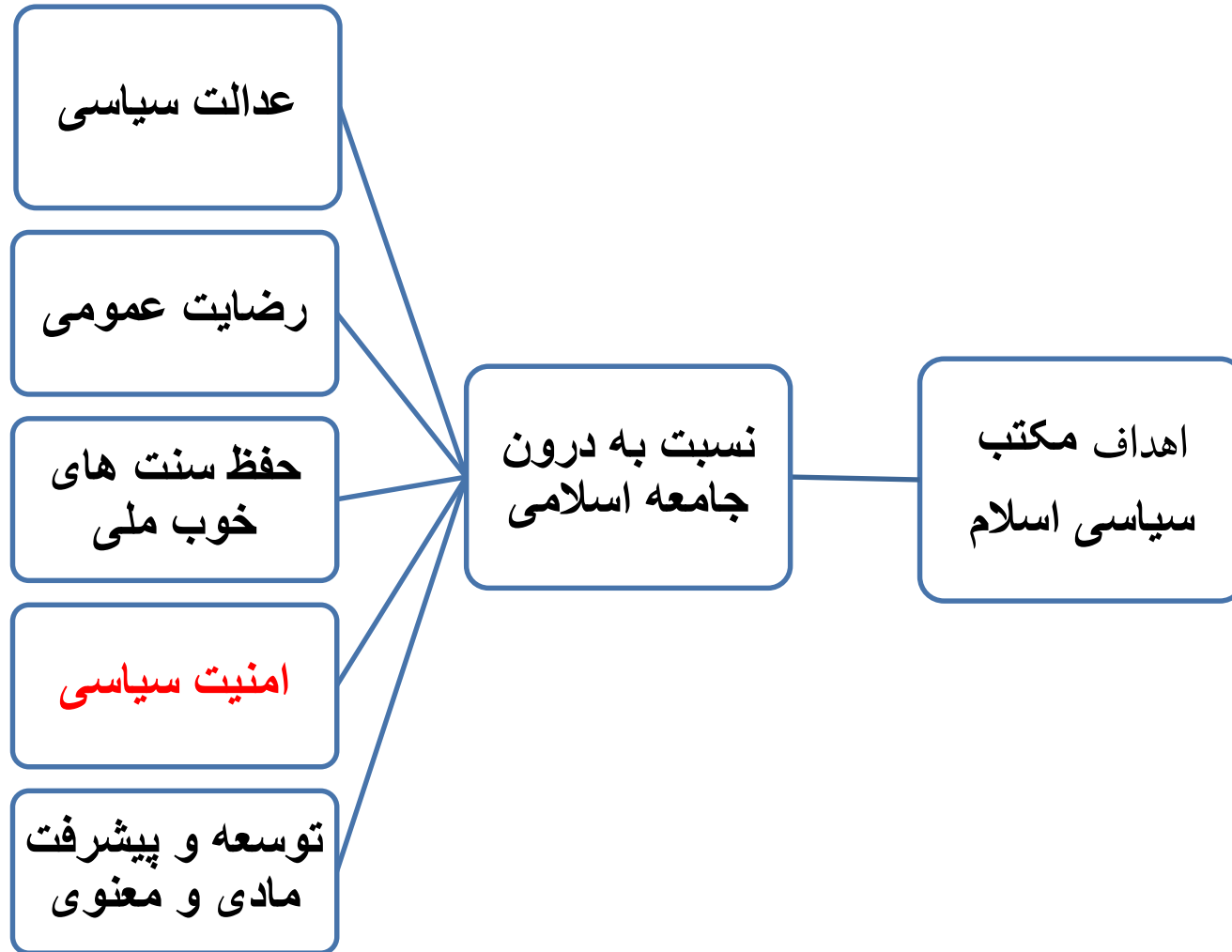
معرفی عدالت اسلامی در جهان

نکات برجسته عهدنامه

- ۱۲- بر همه امضاکنندگان عهدنامه لازم شمرده که در مقابل مهاجمین به مدینه قیام کنند و اگر هر یک از طرفین به صلح دعوت کرد مجاز باشد مگر اینکه جنگ بخاطر دین باشد.

اهداف مكتب سياسى اسلام

نکات برجسته عهدنامه

- ۱۳- همسایه همانند خود انسان محترم است و نباید مورد اهانت و آزار قرار گیرد.
- ۱۴- در همه مشکلات و خصومت‌هایی که بین مسلمانان، یا بین یهود و یا بین یهود و مسلمانان واقع می‌شود پیامبر (ص) بعنوان مرجع رسیدگی مشخص شده است.

اهداف مكتب سياسى اسلام

